

Číslo oznamu	Obsah	Strana
	III <i>Prípravné akty</i>	
	VÝBOR REGIÓNOV	
	76. plenárne zasadnutie v dňoch 8. a 9. októbra 2008	
2008/C 325/01	Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Zintenzívnenie boja proti terorizmu: zapojenie miestnych a regionálnych samospráv“	1
2008/C 325/02	Stanovisko Výboru regiónov „Balík týkajúci sa nákladnej dopravy“	6
2008/C 325/03	Stanovisko Výboru regiónov „Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov“	12
2008/C 325/04	Stanovisko Výboru regiónov „Obchodovanie s emisnými kvótami“	19
2008/C 325/05	Stanovisko Výboru regiónov „Legislatívne návrhy Komisie nadväzujúce na hodnotenie stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky“	28
2008/C 325/06	Stanovisko Výboru regiónov „Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím: podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe“	44
2008/C 325/07	Stanovisko Výboru regiónov „Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy“ a „Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu“	48
2008/C 325/08	Stanovisko Výboru regiónov „Barcelonský proces: Únia pre stredozemie. Zapojenie územných samospráv“	52
2008/C 325/09	Stanovisko Výboru regiónov „Riadenie a partnerstvo v oblasti regionálnej politiky na vnútroštátnom, regionálnom a projektovom základe“	56
2008/C 325/10	Stanovisko Výboru regiónov „Priemyselné emisie“	60
2008/C 325/11	Stanovisko Výboru regiónov „Európsky akčný plán pracovnej mobility (2007 – 2010)“	66

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah (pokračovanie)	Strana
2008/C 325/12	Stanovisko Výboru regiónov „Mediálna gramotnosť“ a „Kreatívny obsah online“	70
2008/C 325/13	Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Práva občanov: podpora základných práv a práv, ktoré vyplývajú z občianstva v Únii“	76
2008/C 325/14	Stanovisko Výboru regiónov „Program Bezpečnejší internet (2009 – 2013)“	81
2008/C 325/15	Stanovisko Výboru regiónov „Oznámenie Komisie na tému: Intenzívna európska susedská politika“	87

Poznámka pre čitateľa (pozri vnútornú stranu zadnej obálky)

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

76. PLENÁRNE ZASADNUTIE V DŇOCH 8. A 9. OKTÓBRA 2008

Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Zintenzívnenie boja proti terorizmu: zapojenie miestnych a regionálnych samospráv“

(2008/C 325/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- plne súhlasí s tým, že globálna hrozba terorizmu je veľkou hrozbou pre demokraciu, ľudské práva a hospodársky a sociálny rozvoj medzinárodného spoločenstva;
- zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány budú zohrávať kľúčovú úlohu pri uplatňovaní stratégie boja EÚ proti terorizmu. Predovšetkým tieto orgány budú riadiť implementovanie piliera Prevencia a následné iniciatívy boja proti terorizmu a radikalizácii v členských štátoch;
- uznáva význam stratégie EÚ v oblasti boja proti radikalizácii, ktorá sa uplatňuje spolu so stratégiou EÚ v oblasti boja proti terorizmu, ale zdôrazňuje, že tieto stratégie musia nechať priestor na uplatňovanie miestneho rozmeru, spočívajúceho v miestnych skúsenostiach a chápaní, musia vytvoriť jasné rámce pre spravodajské služby a poskytovať miestnym orgánom podporu i prostriedky, aby mohli, v prípade potreby, realizovať projekty proti násilnej radikalizácii. Podčiarkuje, že rozvoj úlohy miestnych a regionálnych samospráv pri predchádzaní terorizmu a násilnej radikalizácii by mal byť riadený v spolupráci s EÚ a vládami členských štátov;
- odporúča, aby sa v členských štátoch na miestnej úrovni uskutočnili verejné konzultácie s cieľom získať mnohostranný prehľad o skúsenostiach z miestnej úrovne a pochopiť podstatu terorizmu a motiváciu k extrémizmu. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby tieto konzultácie umožnili účasť aj tým, ktorí zvyčajne nespolupracujú s miestnou demokraciou;
- s radosťou víta druhé vzájomné hodnotenie (peer review) plánov krízového manažmentu, ktoré v súčasnej dobe realizuje Komisia. Vyzýva však Komisiu, aby zaručila to, že miestne a regionálne orgány budú zohrávať pri tomto hodnotení aktívnu úlohu;
- žiada Európsku úniu, aby všetky protiteroristické opatrenia jednoznačne rešpektovali rovnosť a ľudské práva, a aby zásahy nepredstavovali pre niektoré komunity negatívnu skúsenosť, pretože by to mohlo viesť k odcudzeniu a motivovať k extrémizmu.

Spravodajca: Lord Graham TOPE (UK/ALDE), člen londýnskeho mestského obvodu Sutton a Metropolitnej Polície

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Zintenzívnenie boja proti terorizmu

KOM(2007) 649 v konečnom znení

Návrh rámcového rozhodnutia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutie 2002/475/SVU o boji proti terorizmu

KOM(2007) 650 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Zintenzívnenie piliera „Prevencia“

1. Plne súhlasí s tým, že globálna hrozba terorizmu je veľkou hrozbou pre demokraciu, ľudské práva a hospodársky a sociálny rozvoj medzinárodného spoločenstva.

2. Uznáva, že pozornosť treba bezpodmienečne zamerať na terorizmus inšpirovaný hnutím al-Káida a radikalizáciu v našej spoločnosti vyúsťujúcu do násilného extrémizmu. Pripomína však, že veľký počet nedávnych teroristických útokov bolo spáchaných osobami, ktoré sa narodili a vyrastali v tej krajine, kde bol útok spáchaný alebo inde v EÚ, často ako reakcia na vnútornú situáciu v tejto krajine a náboženstvo nemuselo byť hlavnou motiváciou. Výbor regiónov napriek tomu uznáva, že hrozba terorizmu inšpirovaného hnutím al-Káida je závažným problémom, ktorému dnes čelí EÚ v otázke bezpečnosti.

3. Zastáva názor, že boj EÚ proti terorizmu sa musí zameriavať na dva aspekty: po prvé, na priamy boj proti teroristickým aktivitám a po druhé, na prevenciu. Je potrebné čo najskôr prerušiť reťaz príčin a následkov, ktorá vedie k násilným teroristickým činom. V tejto súvislosti by mohlo byť veľmi užitočné podrobnejšie preskúmať príčiny a motívy, ktoré vedú ľudí k podpore a financovaniu teroristických aktivít, ako aj k účasti na nich.

4. Zastáva názor, že v súvislosti s terorizmom nemožno ignorovať náboženský aspekt. Je potrebné jednoznačnejšie rozširovať posolstvo, že teroristické aktivity nemožno v žiadnom prípade ospravedlniť.

5. Zastáva preto názor, že EÚ by mala konať iniciatívy a podporovať opatrenia zamerané na redukovanie terorizmu prostredníctvom dialógu medzi náboženstvami a kultúrami.

6. V súvislosti s prevenciou proti terorizmu považuje za mimoriadne dôležitú spoluprácu medzi EÚ a tretími štátmi. Malo by sa podporovať rozvíjanie stratégií tejto externej spolupráce v oblasti výmeny informácií, ako aj skôr praktickej spolupráce policajných a colných orgánov.

7. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány budú zohrávať kľúčovú úlohu pri uplatňovaní stratégie boja EÚ proti tero-

rizmu. Tieto orgány, spolu s orgánmi na presadzovanie práva, vnútroštátnymi i regionálnymi, ktoré majú právomoci v oblasti ochrany osôb a majetku, budú predovšetkým riadiť implementovanie piliera Prevencia a následné iniciatívy boja proti terorizmu a radikalizácii v členských štátoch.

8. Upozorňuje na veľký pokrok, ktorý dosiahli členské štáty od stanovenia legislatívneho rámca v roku 2002 v oblasti uplatňovania ďalších troch pilierov: Ochrana, Stíhanie a Reakcia. V súčasnej iniciatíve víta tiež návrhy na zintenzívnenie boja proti terorizmu: stanovenie právneho základu pre protiteroristickú stratégiu EÚ, vrátane problematiky kriminalizácie teroristického výcviku, náboru a podnecovania verejnosti k páchaniu teroristických trestných činov, predchádzania používania výbušnín teroristami, využívania informácií o pasažieroch v leteckej doprave pri vyšetovaní, prevencie a kriminalizácie pokiaľ ide o financovanie terorizmu a uznanie potreby technologického výskumu a vývoja s cieľom napomáhať policajným silám v EÚ pri ochrane občanov pred teroristickými útokmi.

9. Konštatuje však, že pri zintenzívňovaní boja proti terorizmu by EÚ mala tiež zvýšiť investície do rozvoja piliera Prevencia, a to v spolupráci s členskými štátmi, orgánmi na presadzovanie práva a regionálnymi a miestnymi orgánmi, v spolupráci s bezpečnostnými zložkami, ktoré sú im podriadené. Predchádzanie terorizmu a násilnému extrémizmu nie je možné dosiahnuť len legislatívnou cestou a uplatňovaním opatrení. Okrem toho represívne opatrenia nebudú účinné a mohli by mať dokonca neprijemné dôsledky, ak osoby, ktoré najťažšie odolávajú podnecovaniu radikálnych extrémistov a mohli by sa zapojiť do teroristickej činnosti, nebudú mať pred sebou pozitívne perspektívy a miesto v spoločnosti.

10. Nazdáva sa, že nevyhnutným krokom v boji proti terorizmu je usilovať sa mu predísť tak, že budeme bojovať proti faktorom, ktoré s ním úzko súvisia a ktoré podporujú radikalizáciu a môžu viesť k teroristickej činnosti.

11. Uznáva, že terorizmus i podnet k nemu má často globálny charakter. Konštatuje však, že dôsledky terorizmu znášajú priamo občania a spoločnosť, a to na vlastnej koži a každý individuálnym spôsobom. Tí, ktorí plánujú a podnecujú násilné extrémistické činy, žijú a voľne pôsobia v našej spoloč-

nosti a ako slobodní občania využívajú služby miestnych poskytovateľov, miestnu demokraciu a pôsobia medzi miestnymi obyvateľmi. Po skúsenostiach z EÚ členské štáty uznávajú potrebu podrobnej analýzy s cieľom pochopiť a potlačiť dôvody a postupy, ktoré vedú európskych občanov k tomu, aby sa uchýľovali k násilnému extrémizmu a zapojeniu do hnutia al-Káida.

12. Zastáva názor, že boj proti násilnej radikalizácii si vyžaduje cieleňú reakciu na miestnej úrovni. Regionálne a miestne samosprávy majú najbližšie k skupinám, ktoré najťažšie odolávajú podnecovaniu radikálnych extrémistov, a preto zohrávajú mimoriadne dôležitú úlohu, nakoľko sa usilujú zabezpečiť obyvateľom EÚ čo najúplnejšie sociálne začlenenie, bez diskriminácie a v atmosfére mieru a demokracie.

13. Pripomína, že v roku 2003 Kongres Rady Európy prijal osobitné odporúčania týkajúce sa úlohy miestnych a regionálnych orgánov v boji s terorizmom.

Akčný plán: úloha miestnych a regionálnych orgánov

14. Víta úsilie Európskej komisie sústrediť sa v stratégii boja proti terorizmu na pilier Prevencia a víta tiež jej zámer vydať v roku 2008 oznámenie na tému boja proti násilnej radikalizácii. Napriek tomu by chcel poznamenať, že pilier Prevencia predstavuje pre orgány boja proti terorizmu významný kultúrny posun a vyžaduje si vedomosti, skúsenosti a spoluprácu miestnych a regionálnych orgánov.

15. Súhlasí s iniciatívou Európskej únie vyhlásiť rok 2008 za Európsky rok dialógu medzi kultúrami, pretože je to vynikajúca možnosť na zlepšenie dialógu a šírenie tolerancie a porozumenia medzi rozdielnymi kultúrami, civilizáciami a náboženstvami.

16. Podčiarkuje, že rozvoj úlohy miestnych a regionálnych samospráv pri predchádzaní terorizmu a násilnej radikalizácii by mal byť riadený v spolupráci s EÚ a vládami členských štátov. Odporúča preto, aby sa v každom členskom štáte v spolupráci s národnými vládami, políciou (za účasti regionálnych zložiek, ktoré majú výlučné právomoci v oblasti ochrany osôb a majetku) a miestnymi samosprávami zaviedol systém sietí miestnych a regionálnych subjektov, ktorý by uľahčil výmenu osvedčených postupov v oblasti sociálneho začlenenia a odborné štúdium a chápanie násilného extrémizmu, ktorý vzniká na miestnej úrovni.

17. Odporúča, aby sa v členských štátoch na miestnej úrovni uskutočnili verejné konzultácie s cieľom získať mnohostranný prehľad o skúsenostiach z miestnej úrovne a pochopiť podstatu terorizmu a motiváciu k extrémizmu. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby tieto konzultácie umožnili účasť aj tým, ktorí zvyčajne nespôľupracujú s miestnou demokraciou.

18. Okrem tohto stanoviska by chcel výbor vyjadriť svoju podporu Komisii a koordinátorovi boja proti terorizmu pri

vypracovávaní praktického návodu, v ktorom budú zozbierané osvedčené postupy z oblastí riadenia projektov zapájania a partnerstva v boji proti radikalizácii.

19. Odporúča, aby Výbor regiónov každoročne organizoval podujatie zamerané na strategické vzdelávanie prostredníctvom výmeny skúseností medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi na celoeurópskej úrovni a aby podporoval ďalšie zapojenie miestnej úrovne do procesu predchádzania terorizmu a násilnému radikalizmu.

Realizácia

Učiť sa zo skúseností a spolupracovať

20. Uznáva význam stratégie EÚ v oblasti boja proti radikalizácii, ktorá sa uplatňuje spolu so stratégiou EÚ v oblasti boja proti terorizmu, ale zdôrazňuje, že tieto stratégie musia nechať priestor na uplatňovanie miestneho rozmeru, spočívajúceho v miestnych skúsenostiach a chápaní, musia vytvoriť jasné rámce pre spravodajské služby a poskytovať miestnym orgánom podporu i prostriedky, aby mohli, v prípade potreby, realizovať projekty proti násilnej radikalizácii.

21. Odporúča prijať ustanovenia Prümskej zmluvy týkajúce sa posilnenia cezhraničnej spolupráce s cieľom bojovať proti terorizmu.

Spravodajské služby na miestnej úrovni

22. Vyzýva členské štáty a políciu, aby vytvorili jasné a bezpečné systémy výmeny informácií medzi miestnymi a regionálnymi subjektmi (vrátane miestnych a regionálnych policajných zložiek) s protiteroristickými policajnými zložkami a so zložkami na predchádzanie násilnej radikalizácii.

23. Zdôrazňuje, že systémy používané na zber informácií z komunít musia pri výmene informácií medzi miestnymi subjektmi a políciou striktné dodržiavať bezpečnostné pravidlá, základné práva občanov a ochranu údajov. Občanom je potrebné dať možnosť anonymne informovať miestne orgány a políciu o možných teroristických útokoch.

24. Rovnako považuje za dôležité, aby v oblasti informačnej činnosti na úrovni komunít boli stanovené jasné hranice medzi políciou, policajnými službami a miestnymi orgánmi, aby boli vytvorené systémy, ktoré by miestnych a regionálnych aktérov ubezpečili, že zapojenie nebude mať negatívne dôsledky na vzťahy v rámci komunity, aby boli informačné zdroje chránené a aby subjekty nepatriace k polícii vykonávali túto doplnujúcu úlohu na základe dobrovoľnosti.

25. Navrhuje, aby Európska únia vypracovala usmernenia, ktoré by podporovali výmenu informácií a zaručovali komplexnosť, regulárnosť a bezpečnosť systémov.

Boj proti radikalizácii

26. Vyzýva k tomu, aby členské štáty podporili miestne a regionálne orgány v nadväzovaní užších pracovných vzťahov s políciou (a to na vnútroštátnej i regionálnej úrovni) a orgánmi činnými v trestnom konaní s cieľom vypracovať projekty proti radikalizácii, a aby boli tieto projekty vypracované a smerované na základe jasnej vízie získanej prostredníctvom policajných informácií a znalostí a skúseností z miestnej a regionálnej úrovne.

27. Navrhuje podporovať dialóg medzi kultúrami a zaviesť plán sociálneho začlenenia na miestnej úrovni, aby nedochádzalo k fenoménu radikalizácie a k násiliu.

28. Uznáva, že výška prostriedkov poskytovaných členskými štátmi bude rôzna v závislosti od informácií, ktoré budú mať k dispozícii. Zdôrazňuje však, že stály kontakt s komunitami je i naďalej veľmi dôležitý preto, aby bolo možné zistiť účinnosť súčasných projektov, vybudovať v rámci boja proti terorizmu pevné vzťahy s občanmi, policajnými zložkami a vládami a zohľadňovať demografické zmeny a zmeny v postojoch. Prostriedky a zameranie projektov by sa tomu mali prispôbovať.

29. Členským štátom a miestnym a regionálnym subjektom odporúča, aby spoločne s komunitami vypracovali projekty na vykorenenie ideológie násilného extrémizmu a na podporu umiernenějších názorov. Tieto projekty by mali byť podporené kvalitným profesionálnym vedením a mali by byť osobitne vyhodnocované s cieľom zistiť ich účinnosť. Výbor regiónov preto navrhuje, aby si členské štáty, ako aj miestne a regionálne subjekty vybrali v komunitách, na základe spoločného súhlasu, uznávaných umiernených lídrov, ktorí by odsúdili násilných radikálov a podporovali umiernené názory ako alternatívu myšlienok presadzovaných týmito extrémistami.

30. Poukazuje na to, že medzi známe hlavné príčiny terorizmu patrí nespokojnosť so spoločnosťou a pocit bezmocnosti a vylúčenia. V dobre fungujúcej demokratickej spoločnosti je nebezpečenstvo zakorenienia a šírenia teroristických myšlienok a sietí menšie. Považuje preto za mimoriadne dôležité, aby boli demokracia a rešpektovanie občianskych a politických práv dôležitou súčasťou opatrení boja proti terorizmu.

31. Uznáva, že terminológia je komplexnou a citlivou záležitosťou a od vodcov iniciatív boja proti radikalizácii si vyžaduje hlboké vedomosti a skúsenosti.

32. Odporúča členským štátom a regionálnym orgánom, aby podporovali zraniteľné miestne inštitúcie, ako sú školy, centrá ďalšieho vzdelávania, univerzity, mešity a náboženské centrá v tom, aby identifikovali aktivity vedúce k násilnej radikalizácii, zakročili proti jednotlivcom, ktorí k nim podnecujú a pomáhali tým, ktorí najťažšie odolávajú podnecovaniu extrémistov a ponúkali im pozitívne a presvedčivé alternatívy.

33. Odporúča, aby členské štáty úzko spolupracovali s väzenskými a nápravnými službami, aby bolo možné zachytiť,

narušiť činnosť a zastrašiť osoby, ktoré sú zadržané v súvislosti s násilným radikalizmom.

34. Domnieva sa, že realizácia takýchto projektov by na regionálnej úrovni mala byť koordinovaná s políciou a policajnými zložkami a monitorovaná miestnymi a regionálnymi orgánmi alebo podobnými subjektmi, ktoré by potom o nich informovali štát s cieľom vyhodnotiť ich vývoj.

35. Považuje za podstatné, aby Európska únia, členské štáty a policajné zložky v snahe podporiť tieto projekty vytvorili sieť EÚ, ktoré by integrovali policajné zbory podriadené regiónom, ktoré majú právomoci v oblasti ochrany osôb a majetku alebo protiteroristické jednotky, aby mohli identifikovať osvedčené postupy, usmernenia, poskytovať podporu a vzdelávanie odborníkom zodpovedným za ich realizáciu na miestnej úrovni.

Občianska angažovanosť a vedenie

36. Uznáva, že vedúca úloha miestnych a regionálnych orgánov je veľmi dôležitá pre realizáciu stratégie v oblasti predchádzania terorizmu v členských štátoch.

37. Miestnym a regionálnym orgánom odporúča, aby zvýšili schopnosť komunit čeliť násilnému extrémizmu tým, že im poskytnú kvalitné vedenie. Odporúča preto, aby sa orgány snažili o nasledovné:

- preukázať spoločné hodnoty miestnych komunít prostredníctvom práce so skupinami, združeniami a lídrami týchto komunít a budovať súdržnosť v komunitách,
- uľahčiť spôsoby ako odsúdiť, uznať či riešiť krivdy, ktoré môžu viesť k odcudzeniu a byť motiváciou k násilnému terorizmu,
- účinne riešiť zločiny motivované nenávisťou, a to v úzkej spolupráci s políciou a na komunitných projektoch pomoci,
- poskytovať v rámci komunity rolu sprostredkovateľa pri realizácii bezpečnostných opatrení,
- poskytovať pomoc a usmernenie komunitným skupinám a organizáciám, ktoré bojujú proti ideológii násilného extrémizmu.

38. Je presvedčený, že transparentné a zodpovedné policajné služby sú základom pre vybudovanie dôvery v policajné aktivity proti terorizmu a pre dosiahnutie toho, aby široká verejnosť podporovala tieto protiteroristické aktivity a zásahy proti násilnému extrémizmu na národnej a miestnej úrovni. Výbor regiónov preto navrhuje, aby členské štáty i regionálne orgány, s právomocami v oblasti bezpečnosti a ochrany osôb a majetku, ktoré disponujú protiteroristickými jednotkami alebo oddielmi považovali nad spôsobmi, ako na miestnej úrovni posilniť zodpovednosť polície za svoje konanie, pričom v prípade potreby môžu hľadať podporu a skúsenosti u svojich európskych či medzinárodných partnerov.

39. Vyzýva Komisiu, aby navrhla spôsoby, ako pomôcť členským štátom nájsť spôsob začlenenia protiteroristických policajných aktivít do rámca všeobecných policajných aktivít a prípadne uľahčiť výmenu skúseností a pracovníkov medzi členskými štátmi.

40. Uznáva význam existencie takých policajných zložiek, ktoré odrážajú rôznorodosť obyvateľstva, ktorému slúžia, s cieľom vzbudiť tak dôveru a istotu a vytvoriť pozitívne komunikačné kanály medzi políciou a verejnosťou. Výbor regiónov sa preto domnieva, že v členských štátoch je na miestnej úrovni potrebné posilniť pozitívne diskusie na podporu rozmanitosti a rovnosti príležitostí v policajných zložkách.

Pripravenosť a občianska pohotovosť

41. S radosťou víta druhé vzájomné hodnotenie (peer review) plánov krízového manažmentu, ktoré v súčasnej dobe realizuje Komisia.

42. Vyzýva však Komisiu, aby zaručila to, že miestne a regionálne orgány budú zohrávať pri tomto hodnotení aktívnu úlohu. Na základe poučenia z hodnotenia bombových útokov v Londýne, v júli 2005, by mala urýchlene zaručiť jasné rozdelenie zodpovedností a štruktúru velenia jednotlivých agentúr a orgánov, ktoré by mali pripravovať pohotovostné plány a poskytovať záchranné služby.

43. Vytrvalo podporuje zakladanie sietí združení, ktoré poskytujú podporu obetiam teroristických útokov a uznáva úlohu VR pri uľahčovaní výmeny vedomostí medzi členskými štátmi.

44. Víta plány na podporu výskumu a vývoja technologických riešení na pomoc pri policajných aktivitách na celom území Európskej únie, ktorých cieľom je chrániť občanov pred teroristickými útokmi. Žiada Európsku úniu, aby podporila technologické riešenia v rámci spomínaných štyroch pilierov, vrátane cieľa vytvoriť z internetu prostredie nepriaznivé pre teroristov, čím sa prekročia hranice čisto policajnej činnosti. VR preto žiada členské štáty, aby na tieto projekty poskytli adekvátne prostriedky.

45. Žiada členské štáty, aby vytvorili koordinačné mechanizmy v súlade s právomocami, ktorú majú v oblasti bezpečnosti miestne a regionálne subjekty tak, aby v rámci svojich právomocí mohli zabezpečovať bezpečnosť občanov na mimoriadne frekventovaných miestach, predovšetkým prostredníctvom mestského územného plánovania, ktoré odradí od teroristických útokov.

46. Žiada Európsku úniu, aby všetky protiteroristické opatrenia jednoznačne rešpektovali rovnosť a ľudské práva, a aby zásahy nepredstavovali pre niektoré komunity negatívnu skúsenosť, pretože by to mohlo viesť k odcudzeniu a motivovať k extrémizmu.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Balík týkajúci sa nákladnej dopravy“

(2008/C 325/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- vníma potrebu zlepšenia energetickej účinnosti prostredníctvom inovácie technológií a rozvoja ekologických dopravných alternatív. Doprava by sa mala zamerať prostredníctvom internalizácie externých nákladov na ten druh dopravy, ktorý je pre daný dopravný účel najekologickejší a má najvyššiu energetickú účinnosť,
- zastáva názor, že v rámci EÚ by sa mal stanoviť spoločný pracovný jazyk pre riadenie železničnej dopravy,
- sa nazdáva, že nákladná železničná doprava využíva veľké časti železničnej siete spolu s osobnou dopravou. To môže niekedy obmedzovať kapacity a spoľahlivosť oboch systémov, nielen v husto osídlených aglomeráciách, ale aj pri medziregionálnej doprave. EÚ by mala v spolupráci s členskými štátmi vypracovať analýzu všetkých týchto nedostatkov a spolupracovať na ich odstránení pri súčasnej snahe o maximálne využitie existujúcej i budúcej železničnej infraštruktúry. Z dlhodobého hľadiska by mali EÚ a členské štáty pôsobiť tak, aby sa vytvorili – najprv v oblastiach železničných sietí s najväčším objemom dopravy – oddelené siete pre nákladnú a osobnú dopravu vždy, keď nie je prekážkou nedostatok pozemného priestoru,
- vyjadruje názor, že plánovanie mestskej dopravy, so zvláštnym dôrazom na systémy doručovania tovaru, si vyžaduje špeciálnu pomoc zo strany miest a obcí, a to zameraním organizácie mestského rozvoju na vyššiu efektívnosť systému, tak environmentálnu ako aj ekonomickú,
- vyjadruje názor, že miestne a regionálne orgány môžu prostredníctvom rozvoja a sprístupnenia prístavov, vrátane multimodálnej infraštruktúry, zohrávať významnú úlohu pri realizácii trvalo udržateľnej politiky nákladnej dopravy,
- považuje za potrebné zlepšiť koordináciu železničných a námorných riešení, pretože v niektorých oblastiach tieto riešenia ešte nie sú účinne zosúladené. Podporuje rozvíjanie logistických riešení zo strany miestnych a regionálnych orgánov vo vnútrozemských oblastiach prostredníctvom vytvárania logistických platforiem a suchých prístavov, pretože predstavujú základný nástroj ako zlepšiť celkový systém distribúcie tovarov a podporovať rozvoj a súdržnosť vnútrozemských oblastí.

Spravodajca: José CORREIA (ELS/PT), primátor mesta Tavira

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie: Program EÚ v oblasti nákladnej dopravy: Zvýšenie efektívnosti, integrácie a udržateľnosti nákladnej dopravy v Európe

KOM(2007) 606 v konečnom znení

Oznámenie Komisie: Akčný plán pre logistiku nákladnej dopravy

KOM(2007) 607 v konečnom znení

Oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Smerom k železničnej sieti s prioritou nákladnej dopravy

KOM(2007) 608 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvod

1. Oznámenia Komisie týkajúce sa nákladnej dopravy boli vydané v dôsledku politických obáv vyjadrených v bielej knihe o doprave z roku 2001 a jej strednodobom preskúmaní z roku 2006. V rámci tejto práce bolo usporiadaných 13 seminárov a konferencií a viac ako 30 externých podujatí, pričom sa získalo viac ako 160 písomných príspevkov. Navyše Komisia dostala viac ako 500 správ o problematikách miestach v logistike.

2. V preskúmaní bielej knihy sa zohľadňuje zmena súvislostí od roku 2001 charakterizovaná urýchlením globalizácie výroby, neistým zabezpečením dodávok energie, zvýšením globálneho otepľovania a rozsahom, ktorý EÚ dosiahla po rozšírení o strednú a východnú Európu. Vzhľadom na tieto zmeny sa v ňom navrhuje rozšírenie zamerania a nástrojov dopravnej politiky s cieľom reagovať na nové výzvy. Zdôrazňuje sa najmä potreba zvýšiť efektívnosť jednotlivých spôsobov dopravy, či už sa používajú samostatne alebo v kombinácii s inými.

Politické odporúčania

Výbor je toho názoru,

3. že z usmernení odvodených zo spomínaných štúdií jednoznačne vyplýva potreba prijať niekoľko politických opatrení. Patria medzi ne:

- zníženie emisií CO₂, čo prispeje k plneniu Protokolu z Kjóto,
- zníženie závislosti na fosílnych palivách a následné zavedenie palív pochádzajúcich z obnoviteľných zdrojov,
- zlepšenie energetickej účinnosti prostredníctvom inovácií technológií a rozvoja ekologických dopravných alternatív, čo možno dosiahnuť viacerými postupmi. Doprava by sa mala zamerať prostredníctvom internalizácie externých nákladov na ten druh dopravy, ktorý je pre daný dopravný účel najekologickejší a má najvyššiu energetickú účinnosť,

— EÚ by mala venovať zvláštnu pozornosť preprave nebezpečného nákladu. Pokiaľ ide o cestnú dopravu, je potrebné zosúladiť administratívne postupy s cieľom predísť omylom spôsobeným nepochopením jazyka alebo normatívnych systémov, ktorým dopravcovia z iných krajín ťažko rozumejú. Pokiaľ ide o námornú dopravu nebezpečného nákladu, EÚ by mala preskúmať predpisy týkajúce sa podmienok, na základe ktorých možno kombinovať osobnú dopravu s nákladnou dopravou,

— zlepšenie technológie železničných systémov takým spôsobom, aby nestratili konkurencieschopnosť voči iným dopravným prostriedkom,

— medzinárodne pôsobiaci prevádzkovatelia železničnej dopravy narážajú pri racionálnej a efektívnej organizácii dopravy na mnohé problémy a prekážky. Jeden z problémov spočíva v tom, že riadenie železničnej dopravy v každom členskom štáte prebieha v jazyku daného štátu, čím sa prevádzkovateľom železničnej dopravy sťažuje doprava mimo hraníc vlastnej krajiny. VR preto zastáva názor, že v rámci EÚ by sa mal stanoviť – po vzore medzinárodného pracovného jazyka v oblasti leteckej dopravy – spoločný pracovný jazyk pre riadenie železničnej dopravy,

— požiadavky na vzdelanie rušňovodičov ako aj predpisy týkajúce sa bezpečnosti a nákladu sa v rámci EÚ líšia. Tieto rozdiely spôsobujú problémy prevádzkovateľom, ktorí pôsobia v oblasti medzinárodnej železničnej dopravy. Preto by bolo potrebné zosúladiť tieto predpisy na úrovni EÚ,

— zavádzanie informačných a komunikačných technológií (IKT) prostredníctvom rozvoja „internetu pre nákladnú dopravu“ a lepšieho využitia satelitných systémov a rádiových frekvencií,

— keďže na intermodálnom dopravnom reťazci sa podieľajú viacerí aktéri, môže sa stať, že zodpovednosť voči zákazníkovi nebude jednoznačná, čo často vedie k problémom v oblasti spoľahlivosti, bezpečnosti a kvality dopravy. EÚ zohráva pri vytvorení jasnej štruktúry a jednoznačnom priradení zodpovednosti v oblasti dopravy dôležitú úlohu,

4. ako aj:
- odstránenie ťažkostí pri pohybe medzinárodných vlakov pokiaľ ide o prechod hranicami, a to technických problémov (odlišný rozchod kolají, rozdiely v systémoch napätia, rôzne kritériá na homologáciu vozového parku, atď.) ako aj administratívnych prekážok,
 - vytvorenie siete zameranej dlhodobou len na nákladnú dopravu, berúc pritom do úvahy zvýšené náklady na jej realizáciu ako aj dôkladnú analýzu nákladov a prínosov,
 - vytvorenie zelených koridorov s hlavným cieľom znížiť čas prepravy a zlepšiť kvalitu služieb,
 - nákladná železničná doprava využíva veľké časti železničnej siete spolu s osobnou dopravou. To môže niekedy obmedzovať kapacity a spoľahlivosť oboch systémov, nielen v husto osídlených aglomeráciách, ale aj pri medziregionálnej doprave. Často sa oba systémy dostanú do rozporu, ktorý neprispieva k rozvoju ekologickejšieho dopravného systému s vyššou energetickou účinnosťou. EÚ by mala v spolupráci s členskými štátmi vypracovať analýzu všetkých týchto nedostatkov a spolupracovať na ich odstránení pri súčasnej snahe o maximálne využitie existujúcej i budúcej železničnej infraštruktúry. Z dlhodobého hľadiska by mali EÚ a členské štáty pôsobiť tak, aby sa vytvorili – najprv v oblastiach železničných sietí s najväčším objemom dopravy – oddelené siete pre nákladnú a osobnú dopravu vždy, keď nie je prekážkou nedostatok pozemného priestoru,
 - zlepšenie intermodality, aby sa dosiahlo reálne zlepšenie účinnosti systémov,
 - preskúmanie rozmerov a dĺžky vlakových súprav a cestných vozidiel s cieľom zvýšiť prepravnú kapacitu a zároveň chrániť životné prostredie,
5. a tiež:
- odstránenie komplikovaných colných postupov pri námornej doprave, najmä medzi prístavmi Európskej únie,
 - zavedenie európskeho povolenia pre rušňovodičov, aby pracovníci v tejto oblasti mohli jednoduchšie pracovať v ktoromkoľvek štáte Európskej únie a s rôznymi systémami a zariadeniami,
 - rovnosť pred zákonom je dôležitá, aby mali konkurenčné strany rovnaké podmienky. Nariadením týkajúcim sa doby riadenia a odpočinku boli v EÚ harmonizované príslušné prepisy – nezávisle od sídla dopravného podniku. Možnosti sankcií za porušenie predpisov nariadenia sú však odlišné a závisia od toho, či k porušeniu prišlo v krajine, kde je vozidlo registrované, resp. kde má vodič trvalý pobyt, alebo či k nemu došlo v inej krajine. Návrh smernice na uľahčenie cezhraničného presadzovania bezpečnostných predpisov v doprave, ktorý predložila Komisia, zahŕňa prekročenie rýchlosti, jazdu pod vplyvom alkoholu, nepoužívanie bezpečnostného pásu a nerešpektovanie červeného svetla na semafore. Porušenie predpisov týkajúcich sa doby vedenia vozidla a odpočinku by malo byť tiež predmetom cezhraničnej spolupráce na presadenie bezpečnostných predpisov v doprave,
 - dodržiavanie pravidiel presnosti, najmä v súlade s pravidlami UIRR (Medzinárodná únia spoločností kombinovanej dopravy cesta – železnica),
 - predpisy o prenocovaní rušňovodičov v inej krajine znevýhodňujú prevádzkovateľov z periférnych krajín, ktorí prevádzkujú medzinárodnú železničnú dopravu na dlhých tratiach. Preto by mali byť pracovné predpisy prepracované v tom zmysle, aby prevádzkovatelia z periférnych krajín v medzinárodnej železničnej doprave mali rovnaké podmienky ako prevádzkovatelia zo stredoeurópskych krajín,
 - EÚ by mala pozorne monitorovať nárast kriminality a nebezpečenstva terorizmu, ktoré ohrozujú cestnú i železničnú nákladnú dopravu. Mala by sa zabezpečiť organizovaná spolupráca členských štátov, v rámci ktorej má EÚ dôležitú úlohu. Vybudovanie väčšieho počtu zabezpečených odpočívadiel, najmä pozdĺž siete TES-D je dôležitým prvkom posilnenia bezpečnosti,
 - boj proti preťaženiu premávky vytvorením vhodnejších trás,
 - všeobecné zlepšenie kvality služieb a zavedenie kódexu osvedčených postupov v tomto odvetví s cieľom vzbudiť väčšiu dôveru užívateľov,
 - je dôležité, aby EÚ monitorovala kriminalitu v súvislosti s cestnou nákladnou dopravou. Existujú poznatky, že pašovanie a ilegálny predaj, najmä tabaku a alkoholu, na odpočívadlách dopravných koridorov nie sú zďaleka ojedinelé. Aby sa tento problém dostal pod kontrolu, je potrebná medzinárodná spolupráca, ktorú by mala iniciovať a koordinovať EÚ,
 - posilnenie konkurenčnej pozície vnútrozemskej vodnej dopravy,
 - vytvorenie na budúcnosť orientovanej siete plavebných ciest a prístavov v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi, a to prostredníctvom prepojenia sietí a reťazcov,
 - podpora inovácie vo vnútrozemskej vodnej doprave,
 - zameranie na bezpečnú a trvalo udržateľnú vnútrozemskú vodnú dopravu;
- Vzťahy s miestnymi a regionálnymi orgánmi**
6. sa nazdáva, že z dlhodobého hľadiska je potrebné vytvoriť infraštruktúru železničnej dopravy s dostatočnou kapacitou, ktorá bude spoľahlivá a nespôsobí konflikt medzi nákladnou dopravou a ostatnými cieľmi v oblasti dopravy, ani s inými sociálnymi záujmami, a ktorá zabezpečí podmienky na prevádzku energeticky účinnej dopravy ohľaduplnej k životnému prostrediu;

7. sa nazdáva, že z krátkodobého hľadiska je v prvom rade potrebné identifikovať a vyriešiť miesta dopravného preťaženia a nedostatky v oblasti kapacity;

8. je toho názoru, že aj keď sa nákladná doprava vníma v kontexte veľkých koridorov na národnej a medzinárodnej úrovni, nikdy nemožno vynechať príspevok miest a obcí a regionálnych orgánov v miestach, ktorými linky prechádzajú;

9. sa nazdáva, že mestské a regionálne plánovanie za účelom distribúcie tovaru je veľmi dôležité, aby bolo možné zabezpečiť tok nákladnej dopravy, ktorá by šetrila energiu a bola by ohľaduplná k životnému prostrediu. Nová dopravná politika preto musí aktívne počítať so všetkými aktérmi, ktorí by mohli užitočne prispieť k jej efektívnosti, a to najmä tými, ktorí vďaka svojej blízkosti k občanom môžu lokálne riešiť problémy;

10. úspornú nákladnú dopravu, ktorá by bola zároveň šetrná k životnému prostrediu, je možné dosiahnuť čo najširším využívaním vnútrozemskej lodnej dopravy. Vnútrozemská vodná doprava môže tiež pomôcť znížiť preťaženie spojení medzi prístavmi a vnútrozemím;

11. v intermodálnom dopravnom systéme sú dôležitými prvkami infraštruktúry terminály, prekladacie stanice a prístavy. Ich plánovanie a lokalizácia je v právomoci miestnych a regionálnych orgánov. Je dôležité, aby mestá zohľadnili tieto stavby a zariadenia už v skorých fázach územného plánovania, čo zasa predpokladá dlhodobé a stabilné podmienky pre územné plánovanie miest zo strany EÚ a členských štátov;

12. vzhľadom na to, že približne 40 % vozidiel v EÚ sa využíva na distribúciu a poskytovanie služieb a že väčšina spotrebiteľov sa nachádza v mestách, je potrebné riadiť hustú premávku, ktorá sa v mestách vytvára. Malo by sa pristúpiť k šíreniu osvedčených postupov v oblasti politik mestskej nákladnej dopravy;

13. zastáva názor, že vytvorenie mestských alebo regionálnych dopravných orgánov, ktoré vznikli v niektorých členských štátoch, je významnou pomocou pri zosúladení požiadaviek a výsledkov. VR poukazuje na to, že tento proces musí prebehnúť v súlade so zásadou subsidiarity;

14. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány majú väčší priestor pre dialóg s výrobcami a spotrebiteľmi tovaru;

15. zvláštnu pozornosť je potrebné venovať distribúcii služieb a tovarov v mestách, pretože prezieravé plánovanie mestskej logistiky je kľúčovým faktorom mestskej mobility;

16. sa nazdáva, že umiestnenie terminálov, distribučných logistických centier a samotných obchodov si v budúcnosti bude vyžadovať zvýšené zapojenie miestnych orgánov;

17. zdôrazňuje, že logistika na regionálnej úrovni predstavuje novú politiku, ktorá sa bude v budúcnosti výrazne rozvíjať. Bude potrebné decentralizovať riadenie dopravných prepojení na miestne orgány, pričom definovanie veľkých medzinárodných koridorov ostane v právomoci členských štátov;

18. je toho názoru, že mestá a obce môžu dobrou politikou mestského plánovania výrazne pomôcť zvýšiť rýchlosť železničnej dopravy, čo by bolo neoceniteľným prínosom;

19. sa nazdáva, že pomocné železničné služby, najmä terminály a triediace strediská, si zasluhujú špeciálnu pozornosť zo strany štrukturálnych fondov;

20. vyjadruje názor, že plánovanie mestskej dopravy, so zvláštnym dôrazom na systémy doručovania tovaru, si vyžaduje špeciálnu pomoc zo strany miest a obcí, a to zameraním organizácie mestského rozvozu na vyššiu efektívnosť systému, tak environmentálnu ako aj ekonomickú. Za týmto účelom treba ďalej posilňovať environmentálnu kvalitu dopravných prostriedkov a zvyšovať stupeň vyťaženia, čo umožní znížiť množstvo prepráv pri rovnakom množstve prepraveného tovaru;

21. miestne a regionálne orgány môžu prostredníctvom rozvoja a sprístupnenia prístavov, vrátane multimodálnej infraštruktúry, zohrávať významnú úlohu pri realizácii trvalo udržateľnej politiky nákladnej dopravy;

22. miestne a regionálne orgány môžu prostredníctvom politiky územného plánovania podporiť lodnú dopravu, a to najmä voľbou lokalít pre priemyselné parky. Osobitnú podporu zo štrukturálnych fondov musia preto získať lokality pre podniky späté s vodou, plavebné trasy a vnútrozemské prístavy;

Záver a odporúčania

23. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu pri vypracovaní logistických stratégií v oblasti účinného a adekvátneho plánovania, infraštruktúry a koordinácie;

24. poukazuje na to, že veľká časť nákladnej dopravy zaťažuje stredo európske dopravné siete aj v tých prípadoch, keď sa cieľ dopravy nenachádza v strednej Európe. Vzhľadom na kapacitné problémy stredo európskych dopravných sietí je preto veľmi dôležité, aby EÚ podporovala rozšírenie osí a koridorov, ktoré by tieto siete nezaťažovali, resp. ktoré by prispeli k zníženiu ich zaťaženia. Dopravné koridory vo východno-západnom smere v severnej Európe sú príkladom takýchto prepojení a prispievajú zároveň k rozvoju týchto regiónov. V budúcej stratégii pre oblasť Baltského mora, ktorá sa momentálne vypracúva, sa o. i. zdôrazňuje význam dobre fungujúcich dopravných sietí a multimodálnych riešení pre vytvorenie trvalo udržateľného a konkurencieschopného regiónu. Je mimoriadne dôležité, aby EÚ aj naďalej poskytovala prostriedky pre opatrenia tohto druhu, napr. prostredníctvom štrukturálnych fondov alebo sektorových programov;

25. upozorňuje, že námorná nákladná doprava má veľký význam pre regióny produkujúce suroviny. Spracovateľský priemysel je závislý od celoročného spoľahlivého zásobovania surovinami. Aby fungovala námorná doprava aj v zime, je potrebné stanoviť, že využívanie ľadoborcov bude prioritou a zahrnie sa do TES-D;

26. zastáva názor, že EÚ musí pri plánovaní infraštruktúry v rámci Európskej únie a medzi EÚ a susednými krajinami a regiónmi presadzovať integrovaný prístup. Balík EÚ týkajúci sa nákladnej dopravy by sa mal sformulovať tak, aby bol v súlade s inými plánmi dopravy a infraštruktúry, ktoré Európska únia už vypracovala a schválila, ako napr. TES-D a mapa cezhraničných dopravných koridorov;

27. pripomína, že v posledných rokoch mnohé regióny vyvinuli takéto stratégie s cieľom predvídať objem dopravy v blízkej budúcnosti a na základe toho prijali potrebné opatrenia. To si vyžaduje čoraz väčšiu cezhraničnú a nadnárodnú koordináciu logistických projektov v Európe. Príkladom tejto tendencie je iniciatíva Stredoeurópska chemická logistika, ktorú predložila Európska sieť regiónov v oblasti chemického priemyslu s cieľom dlhodobou zlepšiť všeobecné podmienky pre výrobné centrá chemického priemyslu v strednej a východnej Európe prostredníctvom koordinovanej stratégie. Ďalším príkladom je projekt výstavby železničného koridoru (EU4SeaRail) medzi Baltickým, Severným, Stredozemným a Čiernym morom. Ďalšie dôležité príklady dopravných koridorov v severnej Európe sú Botnický koridor a Severná os. Dôležitá bola tiež úloha regiónov pri rozvoji logistických priestorov, ktoré by umožňovali komplementaritu a modálnu výmenu, hlavne pri nákladnej doprave, a to prostredníctvom optimálneho využitia každého druhu dopravy, ako to bolo napr. v prípade logistickej platformy PLAZA v Aragónie a jej prepojenia s inými platformami, ako Eurocentre v Toulouse alebo rôzne prístavy na Pyrenejskom polostrove;

28. je toho názoru, že účinná doprava medzi európskymi krajinami by mohla významne prispieť k hospodárskemu rastu. Vyzýva preto Komisiu, aby tieto pripomienky brala do úvahy pri príprave budúcej revízie smerníc o transeurópskych dopravných sieťach (TES) v rokoch 2009 – 2010 a aby prednostne a bezodkladne podporovala realizáciu projektov, ktoré už boli schválené a prioritne začlenené do spomínanej siete, predovšetkým úsekov, ktoré mimoriadne sťažujú efektívnu nákladnú prepravu, ako sú napr. cezhraničné úseky alebo úseky v horských oblastiach.

Ďalej je potrebné zdôrazniť, že Výbor regiónov:

29. pozitívne hodnotí úsilie vyvinuté v snahe napredovať v tejto problematike, a to najmä počas fínskeho a nemeckého predsedníctva Rady EÚ;

30. predkladá stanovisko, ktoré vo všeobecnosti vyjadruje pozitívny postoj k analýze opatrení navrhnutých v oznámeniach, ktoré tvoria tento balík železničnej dopravy;

31. odporúča však, aby sa brali do úvahy otázky týkajúce sa spolupráce s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ako sa to uvádza v predchádzajúcich bodoch;

32. si je vedomý toho, že nová účinná politika v oblasti nákladnej dopravy nemôže fungovať bez riadnej spolupráce všetkých miest a obcí a regionálnych samospráv, a preto nalieha na vytvorenie takýchto vzťahov a bude sa snažiť čo najviac k nim prispieť;

33. odporúča vyvinúť zvýšené úsilie pri informovaní všetkých politických orgánov o tejto problematike, pričom je

potrebné brať do úvahy význam tohto odvetvia pre HDP ako aj priame a nepriame dôsledky tejto situácie na hospodárstvo a spoločnosť vo všeobecnosti.

34. nepovažuje revíziu smernice 96/53 ES za vyhovujúcu. Je potrebné zachovať adekvátnu orientáciu na riešenia ohľadupnejšie voči životnému prostrediu, čiže na väčší počet vlakov ako kamiónov;

35. poukazuje na to, že mestské aglomerácie sú cieľom významnej časti celkovej nákladnej dopravy. Plánovanie distribúcie tovaru v mestách a regiónoch je preto veľmi dôležité pre ekologickú nákladnú dopravu šetriacu energiu. Veľmi dôležitá je pritom lokalita prekladacích staníc vzhľadom na celú sieť nákladnej dopravy. Z tohto dôvodu musí dobre fungovať spolupráca miestnej a regionálnej úrovne a celkovej politiky EÚ v oblasti logistiky nákladnej dopravy. Výbor sa nazdáva, že je potrebné zosúladiť politiku v oblasti nákladnej dopravy s akčným plánom mestskej dopravy;

36. vzhľadom na náklady na energiu sa inovácie v oblasti biopalív javia ako zásadne dôležité, ale pritom nesmie dôjsť k narušeniu celosvetovej rovnováhy v poľnohospodárstve, a preto vyzýva Európsku komisiu, aby zintenzívnila výskum v tejto oblasti;

37. podporuje celkovú liberalizáciu železničnej dopravy, avšak v súlade s pravidlami koordinácie, ktoré rešpektujú verejný záujem;

38. považuje za vhodné, aby sa dosiahol čo najväčší pokrok v oblasti tratí vyhradených výlučne na nákladnú dopravu;

39. sa domnieva, že dopravné siete by mali byť čím ďalej tým viac začleňované do politických opatrení v oblasti logistiky, a to so zapojením miestnych a regionálnych orgánov, pričom by sa rozvinul koncept tzv. suchých prístavov a brali by sa do úvahy otázky životného prostredia;

40. považuje za potrebné zlepšiť koordináciu železničných a námorných riešení, pretože v niektorých oblastiach tieto riešenia ešte nie sú účinne zosúladené. Podporuje rozvíjanie logistických riešení zo strany miestnych a regionálnych orgánov vo vnútrozemských oblastiach prostredníctvom vytvárania logistických platforiem a suchých prístavov, pretože predstavujú základný nástroj ako zlepšiť celkový systém distribúcie tovarov a podporovať rozvoj a súdržnosť vnútrozemských oblastí;

41. zdôrazňuje nevyhnutnosť toho, aby sa v budúcnosti zosúladiť technologické prostriedky a normy, vďaka ktorým by bolo možné rýchlo prekonať existujúce prekážky, ktoré spočívajú v rozdielnosti elektrických napájacích systémov a rozchodu koľají;

42. je presvedčený, že Protokol z Kjóto a jeho dôsledky pre dopravnú politiku musia mať jednoznačnejší vplyv na logistiku tovaru;

43. sa domnieva, že by bolo ideálne, keby v budúcnosti celú Európu prepojili železnice, po ktorých by z Lisabonu bolo možné dôjsť kamkoľvek do Stredozemia, Pobaltia, či na nové hranice s tretími krajinami;

44. navrhuje vypracovať hĺbkové štúdie s cieľom identifikovať a uplatniť opatrenia zamerané na odstránenie problematických miest na úrovni infraštruktúry a existujúcich predpisov. Domnieva sa, že pre rýchlejšie identifikovanie problémov a pre hľadanie riešení je vhodné zriadiť na miestnej a regionálnej úrovni medzi špecializovanými centrami pre logistiku a intermodalitu siete na výmenu skúseností a osvedčených postupov;

45. považuje za potrebné vytvoriť dlhodobé stratégie a akčné plány pre rozšírenie európskych koridorov;

46. podporuje opatrenia, ktoré spôsobia neutralitu kompetencií členských štátov;

47. súhlasí so zosúladením a zjednodušením pravidiel a predpisov, konkrétne noriem pre hmotnosti a rozmery, bezpečnostných predpisov týkajúcich sa zaistenia nákladu a zodpovednosti strán, rovnosti pred zákonom nezávisle od

toho, kde sídli dopravca, jednotnej terminológie v oblasti kontroly prevádzky a tiež dovozu z krajín mimo EU;

48. považuje za potrebné prekonať administratívne prekážky a v čo najvyššej možnej miere zvýšiť obeh dokumentov elektronickou cestou;

49. odporúča väčšiu výkonnosť v doprave pokiaľ ide o rozvoj a využívanie kapacity každého druhu dopravy ako aj rozvoja a podpory intermodality;

50. odporúča väčšiu výkonnosť v systéme dopravy, pričom by mala byť vytvorená lepšia politika v oblasti logistiky vzťahujúca sa na prístavy a terminály;

51. sa domnieva, že na internete by mali byť dostupné informácie o miestnych podmienkach a charakteristikách prístavov.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov“

(2008/C 325/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- žiada zabezpečiť, aby podporné schémy boli prístupné pre výrobcov obnoviteľnej energie v akomkoľvek rozsahu, vrátane malých zariadení a domnieva sa, že z dôvodu jednotnosti by podpora energie z obnoviteľných zdrojov mala byť spojená s postupným rušením dotácií na využívanie fosílnych palív a výrobu energie z nich (s výnimkou prípadných dotácií pre kogeneračné zariadenia na diaľkové dodávky tepla) a na výrobu a využívanie jadrovej energie. Výnimka by tiež mala byť udelená v prípadoch, keď sa využíva technológia na zachytávanie a ukladanie CO₂, čím sa znižujú emisie CO₂ z fosílnych palív,
- odporúča dosiahnuť maximálnu možnú koordináciu medzi hlavnými legislatívnymi európskymi aktmi v týchto oblastiach, najmä smernicou o energetickej hospodárnosti budov, smernicou o energetickej účinnosti a energetických službách, tretím balíkom liberalizácie energetiky a rôznymi prvkami balíka týkajúceho sa energetiky a klimatických zmien, a najmä smernicou o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov,
- nabáda preto Komisiu, aby zmenila a doplnila článok 4 tak, aby si vyžadoval zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do stanovovania národných akčných plánov a náležite zohľadnila tento faktor pri hodnotení národných akčných plánov;
- podotýka, že zvýšené využívanie biopalív v doprave bude mať očakávané pozitívne účinky len vtedy, keď sa budú na výrobu biopalív používať suroviny, ktorých získavanie nebude narúšať prirodzenú rovnováhu životného prostredia, zásobovanie potravinami, hospodársku rovnováhu na trhu alebo sociálnu rovnováhu.

Spravodajkyňa: Pani Paula BAKER (UK/ALDE), členka oblastnej rady Basingstoke a Deane Borough

Referenčný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov KOM(2008) 19 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné informácie

1. víta smernicu o obnoviteľných zdrojoch energie, pretože sa domnieva, že výroba energie z obnoviteľných zdrojov dokáže znížiť emisie skleníkových plynov, zvýšiť bezpečnosť dodávok energie, podporiť technologický rozvoj, vytvoriť nové možnosti zamestnania a prispieť k regionálnemu rozvoju;

2. zdôrazňuje, že z hľadiska plnenia cieľov smernice zohráva uplatňovanie strategického spojenectva miestnych a regionálnych orgánov kľúčovú úlohu pri vývoji prístupu „zdola nahor“, pokiaľ ide o obnoviteľné zdroje energie;

3. žiada vytvorenie legislatívneho rámca, ktorý by zaručil dlhodobú stabilitu pre investičné rozhodnutia, aby mohli inovatívne projekty s využitím energie z obnoviteľných zdrojov, využívajúce široké spektrum už dostupných technológií, konkurovať bežným technológiám;

4. víta preto prijatie záväzných cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Zdôrazňuje však, že na zabezpečenie rýchlej a účinnej realizácie a dosiahnutia konečných cieľov je potrebné, aby priebežné ciele uvedené v časti B prílohy I návrhu smernice boli tiež záväzné; a žiada, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do diskusií s členskými štátmi počas príprav národných akčných plánov, aby tak bolo zabezpečené, že bude zachovaný prehľad o priebežných cieľoch a že budú stanovené operaatívne nástroje na použitie na miestnej úrovni;

5. v plnej miere podporuje návrh Komisie, aby členské štáty vytvorili infraštruktúru rozvodnej siete elektrickej energie, ktorá by umožňovala prenos elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a jej prednostný prístup k rozvodnej sieti, zdôrazňuje však, že tento prístup musí byť poskytovaný za spravodlivú a konkurencieschopnú cenu, či už pomocou vstupných taríf alebo iným spôsobom;

6. zdôrazňuje tiež význam infraštruktúry rozvodnej siete pre plyn a diaľkové vykurovanie energiou z obnoviteľných zdrojov a odpadovým teplom, a žiada, aby mali tieto druhy energie zabezpečený primeraný prístup k príslušným rozvodným sieťam;

7. domnieva sa, že prevádzkovatelia prenosových sústav by mali vykonať primerané úpravy potrebné na to, aby umožnili energii z obnoviteľných zdrojov prístup do sietí, a mali by znášať aj náklady s tým spojené bez toho, aby ich prenášali ďalej na všetkých odberateľov energie;

8. podporuje Európsku komisiu, ktorá vyzýva vnútroštátne, regionálne a miestne orgány, aby podporovali výstavbu s nízkou spotrebou energie a pasívnymi energetickými systémami. Hoci si tieto politické opatrenia vyžadujú oddelený prístup, sú veľmi

dôležité a nevyhnutné pre dosiahnutie cieľov smernice o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov. Odporúča, aby takéto ustanovenia uvedené v smernici boli náležite zohľadnené pri budúcej tvorbe smernice o energetickej hospodárnosti budov. Všeobecne odporúča zamerať sa na dosiahnutie maximálnej novej koordinácie medzi hlavnými legislatívnymi európskymi aktmi v týchto oblastiach, a to smernicou o energetickej hospodárnosti budov, smernicou o energetickej účinnosti a energetických službách, tretím balíkom liberalizácie energetiky a rôznymi prvkami balíka týkajúceho sa energetiky a klimatických zmien, a najmä smernicou o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov. Práve na dosiahnutie záväzných národných cieľov je potrebné na celoštátnej úrovni venovať maximálnu pozornosť realizácii smernice o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov;

Úloha miestnych a regionálnych orgánov

9. domnieva sa, že miestne a regionálne orgány majú skúsenosti a kompetencie na to, aby mohli ovplyvňovať energetickú infraštruktúru a energetickú politiku na svojom území. Viaceré európske regióny sa už politicky zaviazali podporovať využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na svojom území, stanovili si konkrétne ciele v tejto oblasti a aktívne sa usilujú o ich dosiahnutie. Svoj vplyv na energetickú infraštruktúru a energetickú politiku už uplatňujú prostredníctvom krokov, ktoré podnikajú v oblasti územného plánovania, regionálneho rozvoja, ovplyvňovania činnosti jednotlivcov a v mnohých prípadoch podporovali a podporujú inovatívne aplikácie energie z obnoviteľných zdrojov (solárna energia, zdroje v zemi, biomasa, vodná a veterná energia) v súvislosti s oblasťou výstavby a dopravy, ako aj inými oblasťami;

10. podotýka, že prechod od neobnoviteľných zdrojov energie k obnoviteľným zdrojom zahŕňa nárast miestnej výroby energie v relatívne malom meradle, čo bude mať za následok aj zníženie strát pri prenose elektriny na veľké vzdialenosti a vplývať na aktivity všetkých miestnych a regionálnych orgánov;

11. uznáva, že medzi aktivity, ktorými môžu miestne a regionálne orgány prispieť k dosiahnutiu cieľov smernice patria:

- územné plánovanie (prostredníctvom jasného plánovania a cieľov rozvoja, pričom pôsobia vo funkcii regulačného a podporného orgánu),
- ich vlastníctvo a spravovanie verejných pozemkov a majetku (vrátane pouličného osvetlenia, bývania, dopravy a tiež verejných budov, úradov a vozového parku),
- poskytovanie trvalo udržateľných služieb v oblasti dopravy a nájdenie alternatívnych spôsobov dopravy (požičovne bicyklov alebo elektrických áut),

- poskytovanie sietí na vykurovanie a klimatizáciu súkromných obydľí alebo väčších verejných budov (plavárne, školy, budovy mestského alebo regionálneho zastupiteľstva atď.),
- regionálny rozvoj,
- opatrenia na pomoc spoločnostiam, ktoré pôsobia v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, vrátane poskytovania grantov a uľahčovania prístupu k financiam,
- poskytovanie grantov a zjednodušenie prístupu k úverom na využitie energie z obnoviteľných zdrojov v domácnostiach, verejných organizáciách a spoločnostiach,
- komunikácia s občanmi,
- poskytovanie informácií a odbornej prípravy (pre občanov, staviteľov, inštalatérov zariadení a opravárov, malé a stredné podniky, na ktoré sa vzťahujú podporné schémy),
- podpora výskumu, vývoja a inovácie technológií v oblasti energetiky, predovšetkým v oblasti šetrenia energiou, energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie;

12. vyzýva Komisiu, aby odolala tlaku požadovať od členských štátov, aby zriadili centralizované administratívne orgány, ktoré by sa zaoberali žiadosťami a pomocou pokiaľ ide o zariadenia v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;

13. varuje pred snahou uplatňovať na všetky verejné budovy retrospektívne požiadavku, podľa ktorej by tieto budovy mali vyrobiť viac elektrickej energie než spotrebujú;

14. ešte stále vzhľadom na skúsenosti s národnými akčnými plánmi v oblasti energetickej účinnosti NAPEÚ vyzýva Komisiu, aby poskytla všetky potrebné prostriedky (vrátane ľudských zdrojov) a podnikla všetky opatrenia, ktorými disponuje (vrátane právnych prostriedkov a finančných trestov) s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty predložili v stanovenom termíne kvalitné NAPO, ktoré umožnia dosiahnuť ciele smernice;

15. zdôrazňuje okrem toho, že miestne a regionálne orgány kontrolujú významné rozpočtové čiastky určené na verejné nákupy a obstarávanie produktov a služieb, ktoré spotrebúvajú energiu; zdôrazňuje, že v začiatkoch smerovania k Európe, ktorá je jasnejšie orientovaná na obnoviteľné zdroje energie, by mala byť posilnená významná úloha miestnych a regionálnych orgánov, pokiaľ ide o podmienky, realizáciu inovácií a rokovania s aktérmi vo sfére obnoviteľných zdrojov energie;

16. uznáva, že činnosť miestnych a regionálnych orgánov zameraná na zníženie celkového energetického dopytu, prostredníctvom aktivít na zlepšenie energetickej účinnosti je významným prínosom k dosiahnutiu cieľov smernice o obnoviteľných zdrojoch energie;

Národné akčné plány

17. domnieva sa, že realizácia mnohých činností (pozri napríklad článok 12), ktoré budú zahrnuté v národných akčných plánoch bude spadať do pôsobnosti miestnych a regionálnych orgánov. Tie už realizovali významné aktivity a ich skúsenosti by mali byť v plnej miere využité pri príprave, implementácii a monitorovaní národných akčných plánov;

18. nabáda preto Komisiu, aby zmenila a doplnila článok 4 tak, aby si vyžadoval zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do stanovovania národných akčných plánov a náležite zohľadnila tento faktor pri hodnotení národných akčných plánov;

19. pripomína skúsenosti s národnými akčnými plánmi v oblasti energetickej účinnosti (NAPEÚ) a vyzýva Komisiu, aby v dohľadnom čase zverejnila usmernenia pre prípravu národných akčných plánov, vrátane modelu. Zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do prípravy akčných plánov bude predstavovať jeden z najdôležitejších bodov procesu ich prípravy v akomkoľvek modeli, riadiacom pláne alebo v inej forme odporúčania, ktoré Európska komisia v tejto oblasti zverejní;

Podporné opatrenia

20. nabáda Komisiu, aby podnikla kroky, ktorými by podnietila využívanie existujúcich podporných schém pre energiu z obnoviteľných zdrojov ako napr.: štrukturálne fondy, prístup k pôžičkám EIB, program Inteligentná energia pre Európu v rámci programu pre konkurencieschopnosť a inovácie, rôzne programy a iniciatívy siedmeho rámcového programu pre výskum a plány Komisie uvedené v oznámení na tému Strategický plán energetických technológií, KOM(2007) 723 v konečnom znení;

21. žiada zabezpečiť, aby podporné schémy boli prístupné pre výrobcov obnoviteľnej energie v akomkoľvek rozsahu, vrátane malých zariadení a domnieva sa, že z dôvodu jednotnosti by podpora energie z obnoviteľných zdrojov mala byť spojená s postupným rušením dotácií na využívanie fosílnych palív a výrobu energie z nich (s výnimkou prípadných dotácií pre kogeneračné zariadenia na diaľkové dodávky tepla) a na výrobu a využívanie jadrovej energie. Výnimka by tiež mala byť udelená v prípadoch, keď sa využíva technológia na zachytávanie a ukladanie CO₂, čím sa znižujú emisie CO₂ z fosílnych palív;

22. praje si, aby Komisia uznala prínos výskumu a vývoja zaoberajúceho sa využívaním čistých, obnoviteľných zdrojov energie z mora, ako sú napríklad vietor, vlny, príliv a odliv a morské prúdy, a zabezpečila jeho dostatočnú podporu a tým podnecovala jeho ďalší rozvoj. Pripomína, že vnútroštátne a regionálne programy pomoci, ktoré zohľadňovali vnútroštátne, regionálne a miestne špecifiká sa ukázali ako úspešné pri podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov. V tejto súvislosti sú vnútroštátne a regionálne programy pomoci hlavnými nástrojmi podpory, hoci by bolo vhodné, aby boli doplnené podporou na európskej úrovni. Je potrebné zabrániť akejkoľvek štandardizácii predpisov a podmienok programov pomoci na európskej úrovni;

Záruky pôvodu

23. poznamenáva, že návrh Komisie týkajúci sa celoeurópskej záruky pôvodu na overenie elektrickej, vykurovacej a chladiacej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie je v súlade so stanoviskom Výboru regiónov na tému „Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny“⁽¹⁾, ktoré obsahuje výzvu na zavedenie certifikačného systému ekologických zdrojov;

⁽¹⁾ CdR 110/2007 fin.

24. domnieva sa, že využívanie záruky pôvodu aj v prípade obchodovania a účtovania je príliš zložité a navrhuje, aby ho Komisia prehodnotila a objasnila s cieľom lepšie zabezpečiť transparentnosť a právnu istotu systému. Navrhuje tiež, aby pri tejto príležitosti Komisia zabezpečila, že systém výmeny a obchodovania v prípade záruk pôvodu nebude ohrozovať vykonávanie a účinnosť vnútroštátnych a regionálnych programov pomoci a zväzila osobitnú certifikáciu pre dobrovoľné obchodovanie;

25. domnieva sa, že je potrebné zohľadniť aj prínos mikrovýroby, aby tak bola aj táto súčasť celkového energetického balíka všetkých členských štátov náležite uznaná a podporovaná;

Informácie a odborná príprava

26. poznamenáva, že výroba, distribúcia a využitie energie sa rapídne menia a domnieva sa, že rýchlosť zmien bude v nasledujúcich rokoch ešte narastať. Aby tieto zmeny mohli prebiehať účinne vyrovnané, musia sa v spoločnosti vo veľkej miere rozširovať informácie a prebiehať odborná príprava, čo zabezpečí, že výrobcovia, inštalatéri zariadení a spotrebiteľia budú mať potrebné vedomosti o nových technológiách;

27. podporuje návrh Komisie, aby členské štáty zabezpečili vytvorenie primeraných informačných, riadiacich a akreditačných systémov;

28. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány hrajú dôležitú úlohu pri vzdelávaní a odbornej príprave, a občania sa na nich čoraz viac obracajú so žiadosťami o poskytnutie kvalitnejších informácií, ako sú tie, ktoré sú k dispozícii v súčasnosti. Budú tiež priamo zapojené do riadenia realizácie a plánovania kontrol a noriem pre nové budovy, preto vyzýva, aby boli miestne a regionálne orgány plne zapojené do rozvoja a zavádzania systémov na podporu informovanosti, povedomia, riadiacich, vzdelávacích a školiacich systémov do praxe;

Biopalivá

29. poznamenáva, že miestne a regionálne orgány podporujú využívanie biopalív napr. prostredníctvom zbierania použitých kuchynských olejov na výrobu bionafty, ktorá sa používa vo vozidlách samospráv, a výrobou bioplynu z odpadových vôd a biologického odpadu, ktorý sa tiež využíva vo vozidlách samospráv, ako aj vytváraním zásob drevených peliet, primárne na kúrenie, ale v spojení s kombinovanou výrobou elektrickej energie a tepla, z lesov, ktoré sú v miestnej správe a z odpadového dreva. Treba tiež podporovať iniciatívy na zakladanie sietí biopalív, ktoré začali v niektorých regiónoch Európy. V týchto sieťach sa koordinuje výroba a spotreba biopalív na regionálnej úrovni. Za predpokladu trvalo udržateľnej výroby biopalív, t. j. pri zohľadnení všetkých hospodárskych, ekologických a sociálnych aspektov, môže ísť o prínos k rozvoju regionálneho hospodárstva;

30. domnieva sa, že stanovený cieľ 10 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov v doprave sa dá dosiahnuť využívaním

elektrických áut poháňaných elektrickou energiou získanou z obnoviteľných zdrojov;

31. tvrdí, že biopalivá vyrobené z odpadov, vedľajších produktov a zvyškov majú dvojitý priaznivý vplyv na zmenu klímy, pretože znižujú emisie z dopravy a odstraňujú materiály z odpadového cyklu, čo zabezpečuje šetrnejšie nakladanie s obmedzenými zdrojmi biomasy. Okrem toho nedochádza ku konkurencii medzi takto získanými palivami a základnými potravinami;

32. podotýka, že zvýšené využívanie biopalív v doprave bude mať očakávané pozitívne účinky len vtedy, keď sa budú na výrobu biopalív používať suroviny, ktorých získavanie nebude narúšať prirodzenú rovnováhu životného prostredia, zásobovanie potravinami, hospodársku rovnováhu na trhu alebo sociálnu rovnováhu;

33. upozorňuje, že emisie znečisťujúcich a pre ľudský organizmus škodlivých látok, ktoré vznikajú pri využívaní bioaplív v doprave sa líšia v závislosti od zdroja. Biopalivá majú preto potenciál rovnako znečisťovať ako aj zmenšovať znečistenie vzduchu, pričom kvalita ovzdušia je jednou z kľúčových zodpovedností miestnych orgánov;

34. vyzýva preto, aby bol naliehavo vykonaný rozsiahly výskum pokiaľ ide o emisie výfukových plynov z biopalív a aby boli okrem hodnotenia udržiateľnosti zohľadnené aj vplyvy na kvalitu ovzdušia, a to holisticky;

35. navrhuje, aby národné akčné plány, na ktorých príprave sa budú podieľať aj miestne a regionálne samosprávy, obsahovali podrobné záznamy o surovinách, z ktorých sa budú vyrábať biopalivá. Národné akčné plány by mali zohľadňovať špecifickú situáciu každej členskej krajiny z hľadiska prírodných zdrojov a poľnohospodárskeho a lesohospodárskeho potenciálu;

36. žiada, aby boli podporované biopalivá, pri ktorých sa dá vyčíslit' podstatné zníženie emisií skleníkových plynov;

37. zastáva názor, že biomasa z celulózy⁽²⁾ a rias sa, pokiaľ je to v súlade s inými námornými aktivitami, dá získavať s menšími zásahmi do potravinového hospodárstva a s menším poškodením prírodných zdrojov. Hoci metódy výroby sa neustále vyvíjajú, tvrdí sa, že je možné dosiahnuť zníženie emisií až o 90 %⁽³⁾, okrem toho je možné získavať palivo z bioplynu vznikajúceho procesom hnitia odpadu a súčasne znížiť emisie skleníkových plynov;

38. vyzýva Európsku komisiu, aby ďalej rozvíjala kritériá environmentálnej udržateľnosti pre biopalivá uvedené v článku 15 návrhu smernice. Tieto kritériá by mali predovšetkým priniesť riešenie nasledujúcich otázok, ktoré sú kľúčové pre udržateľnosť biopalív vo všeobecnosti:

- otázka vstupov (intenzívne techniky využívajúce syntetické hnojivá a pesticídy),
- otázka šetrenia vody pri pestovateľských technikách,
- využívanie pôdy vhodnej na pestovanie plodín.

⁽²⁾ Drevo (napríklad vrbá, krížený topol, eukalyptus), vysoké viacročné trávy (Proso Shenandoah, Ozdobnica čínska), zvyšky obilnín a komunálny organický odpad.

⁽³⁾ National Geographic, október 2007, a Engineering & Technology, máj 2008.

Okrem toho vyzýva Komisiu, aby na základe príkladu už spomínaných regionálnych sietí náležite zohľadnila potenciál regionálnych výrobných a spotrebiteľských reťazcov;

39. žiada prísne hodnotenie udržateľnosti biopalív a zmenu minimálneho zníženia emisií skleníkových plynov v súlade s technologickými zmenami;

40. domnieva sa, že je potrebné uplatňovať kritérium trvalej udržateľnosti na všetky biopalivá vyrobené v EÚ i inde na svete, aby tak verejnosť mohla dôverovať svojim rozhodnutiam pri nákupe, ako aj všetkým programom, ktoré vykonávajú ich príslušné miestne orgány;

41. poukazuje na skutočnosť, že biopalivá je potrebné získavať trvalo udržateľným spôsobom a pokiaľ možno tak, aby ich výroba mala čo najmenší vplyv na klimatické zmeny, čo znamená, že sa v žiadnom prípade nesmú byť vyrábavať súvislé zalesnené plochy, aby sa tak vytvorila plocha na pestovanie energeticky využiteľných rastlín, ktoré v skutočnosti viažu menej oxidu uhličitého.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 3 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>3. Každý členský štát zabezpečí, že jeho podiel energie z obnoviteľných zdrojov v doprave v roku 2020 predstavuje aspoň 10 % z konečnej spotreby energie v doprave v danom členskom štáte.</p> <p>Pri výpočte celkovej energie spotrebovanej v doprave sa na účely prvého pododseku nezohľadňujú iné ropné produkty ako benzín a nafta.</p>	<p>3. Každý členský štát zabezpečí, že jeho podiel energie z obnoviteľných zdrojov v doprave v roku 2020 predstavuje aspoň 10 % z konečnej spotreby energie v doprave v danom členskom štáte. <u>Túto energiu však možno získať len na základe surovín, ktorých získavanie nebude narušovať prirodzenú rovnováhu životného prostredia a hospodársku rovnováhu na trhu v jednotlivých členských štátoch.</u></p> <p>Pri výpočte celkovej energie spotrebovanej v doprave sa na účely prvého pododseku nezohľadňujú iné ropné produkty ako benzín a nafta.</p>

Zdôvodnenie

Keďže sa metódy výroby biopalív, ktoré sľubujú zníženie emisií skleníkových plynov vo veľkom rozsahu, neustále vyvíjajú, stanovenie cieľa v tejto situácii by so sebou nieslo riziko narušenia celosvetového potravinového trhu.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 4 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Každý členský štát prijme vnútroštátny akčný plán.</p> <p>Vo vnútroštátnom akčnom pláne sa ustanovujú ciele členského štátu týkajúce sa podielov energie z obnoviteľných zdrojov v doprave a v sektore elektrickej, vykurovacej a chladiacej energie v roku 2020 a primerané opatrenia, ktoré sa majú prijať s cieľom dosiahnutia týchto cieľov vrátane vnútroštátnych politík zameraných na rozvoj existujúcich zdrojov biomasy a mobilizáciu nových zdrojov biomasy na rôzne využitia, ako aj opatrenia, ktoré sa majú prijať na účely splnenia požiadaviek uvedených v článkoch 12 až 17.</p>	<p>1. Každý členský štát prijme <u>na základe energetického akčného plánu</u> vnútroštátny akčný plán <u>vypracovaný na miestnej a regionálnej úrovni a koordinovaný s regionálnou politikou a politikou využitia pôdy. Členské štáty budú aktívne konzultovať s regionálnymi a miestnymi orgánmi a zapájať ich hneď od počiatku do prípravy vnútroštátnych akčných plánov.</u></p> <p>Vo vnútroštátnom akčnom pláne sa ustanovujú ciele členského štátu týkajúce sa podielov energie z obnoviteľných zdrojov v doprave a v sektore elektrickej, vykurovacej a chladiacej energie v roku 2020 a primerané opatrenia, ktoré sa majú prijať s cieľom dosiahnutia týchto cieľov vrátane „zeleného“ verejného obstarávania, a to stanovením <u>ekologických kritérií, ktoré podporia využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v prípadoch, keď bude verejná správa obstarávať služby dodávok energie, vnútroštátnych politík zameraných na rozvoj existujúcich zdrojov biomasy a mobilizáciu nových zdrojov biomasy na rôzne využitia, ako aj opatrenia, ktoré sa majú prijať na účely splnenia požiadaviek uvedených v článkoch 12 až 17.</u></p>

Zdôvodnenie

Vzhľadom na skutočnosť, že realizácia mnohých činností, ktoré budú zahrnuté v národných akčných plánoch bude spadať do pôsobnosti miestnych a regionálnych orgánov je dôležité, aby boli zapojené do prípravy národných akčných plánov.

V rámci akčného plánu environmentálnych technológií prijalo 25 členských krajín národné akčné plány pre zelené verejné obstarávanie (v Taliansku napríklad na základe výnosu ministra vnútra z 11. apríla 2008). Tieto vnútroštátne akčné plány musia byť využité na stanovenie ekologických požiadaviek (pokiaľ ide o využitie energie z obnoviteľných zdrojov) pre získanie verejných zákaziek.

Návrh smernice vo svojom súčasnom znení odkazuje len v obmedzenej miere na možný pozitívny prínos miestnych a regionálnych orgánov (článok 12 ods. 1 písm. a), článok 12 ods. 3 a článok 12 ods. 7). Hoci uznávame, že cieľom Komisie je stanoviť ako prioritu dosiahnutie cieľov bez toho, aby zasahovala do právomocí členských štátov pokiaľ ide o spôsob ich dosiahnutia, táto zmena a doplnenie môže pomôcť zviditeľniť úroveňne samosprávy na nižšej než celoštátnej úrovni a zvýšiť uznanie ich kompetencií v tejto oblasti, ako aj výrazne podnietiť vnútroštátne orgány, aby ich aktívne zapojili do práce pri príprave a realizácii vnútroštátnych akčných plánov.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 12 ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Členské štáty od miestnych a regionálnych administratívnych orgánov vyžadujú, aby tieto orgány pri plánovaní, projektovaní, výstavbe a renovácii priemyselných a obytných oblastí zväzili inštaláciu zariadení a systémov určených na využitie vykurovacej, chladiacej a elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a na účely diaľkového vykurovania a chladenia.	Členské štáty od miestnych a regionálnych administratívnych orgánov vyžadujú, aby tieto orgány pri plánovaní, projektovaní, výstavbe a renovácii priemyselných, <u>komerčných, administratívnych</u> a obytných oblastí zväzili inštaláciu zariadení a systémov určených na využitie vykurovacej, chladiacej a elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a na účely diaľkového vykurovania a chladenia.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 13 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Členské štáty zabezpečujú, že informácie týkajúce sa podporných opatrení sú dostupné pre spotrebiteľov, stavebné firmy, inštalatérov, architektov a dodávateľov vykurovacích, chladiacich a elektrických zariadení a systémov, ako aj vozidiel, v ktorých je možné využiť zmesi s vysokým obsahom biopalív alebo čisté biopalívá.	1. Členské štáty zabezpečujú, že v <u>spolupráci s miestnymi a regionálnymi samosprávami</u> informácie týkajúce sa podporných opatrení sú budú informácie týkajúce sa podporných opatrení dostupné pre spotrebiteľov, stavebné firmy, inštalatérov, architektov a dodávateľov vykurovacích, chladiacich a elektrických zariadení a systémov, ako aj vozidiel, v ktorých je možné využiť zmesi s vysokým obsahom biopalív alebo čisté biopalívá.

Zdôvodnenie

Do opatrení týkajúcich sa vzdelávania a šírenia informácií o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov musia byť vo veľkej miere zapojené aj miestne samosprávy, aby sa tak podarilo zabezpečiť, že budú dosiahnuté ciele stanovené programom 20/20/20.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 13 ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
4. Členské štáty vypracujú usmernenia pre projektantov a architektov s cieľom umožniť im riadne zváženie využitia energie z obnoviteľných zdrojov a diaľkového vykurovania a chladenia počas plánovania, projektovania, výstavby a renovácie priemyselných alebo obytných oblastí.	4. Členské štáty v <u>spolupráci s miestnymi a regionálnymi samosprávami</u> vypracujú usmernenia pre projektantov a architektov s cieľom umožniť im riadne zváženie využitia energie z obnoviteľných zdrojov a diaľkového vykurovania a chladenia počas plánovania, projektovania, výstavby a renovácie priemyselných alebo obytných oblastí.

Zdôvodnenie

Do opatrení týkajúcich sa vzdelávania a šírenia informácií o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov musia byť vo veľkej miere zapojené aj miestne samosprávy, aby sa tak podarilo zabezpečiť, že budú dosiahnuté ciele stanovené programom 20/20/20.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 14a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	<u>Bez toho, aby to malo dosah na udržanie spoľahlivosti a bezpečnosti rozvodnej siete, členské štáty zabezpečujú, aby prevádzkovatelia prenosovej sústavy a prevádzkovatelia distribučnej sústavy na svojom území zaručili, že plyn vyrobený z obnoviteľných zdrojov energie a odpadové teplo budú mať prednostný prístup do príslušných sietí za primeraných podmienok.</u>

Zdôvodnenie

Plyn (bioplyn) a teplo z obnoviteľných zdrojov energie by mali mať určité prístup k príslušným sieťam. Využívanie odpadového tepla, ktoré vzniká pri priemyselných procesoch, spaľovaní odpadu a pod. je tiež veľmi účinným spôsobom ako šetriť primárnu energiu.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Obchodovanie s emisnými kvótami“

(2008/C 325/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyzýva Komisiu, aby urýchlila prijatie predpisov na začlenenie leteckej dopravy do ETS, a aby v čo najkratšom čase do ETS začlenila aj odvetvie námornej dopravy,
- znepokojuje, že smernica neplánuje žiadne stimuly na znižovanie emisií skleníkových plynov v odpadovom hospodárstve, ktoré je mimoriadne významné z hľadiska emisií i využívania plôch,
- odporúča, aby aspoň 30 % príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie členské štáty poskytli regionálnym a miestnym orgánom na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšenie energetickej účinnosti pri konečnej spotrebe s cieľom splniť záväzok Spoločenstva, podľa ktorého sa má do roku 2020 pokrývať 20 % potreby energie z obnoviteľných zdrojov a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 % a na podporu opatrení na znižovanie emisií skleníkových plynov v odvetviach, ktoré nespádajú pod ETS, predovšetkým v odvetví dopravy a likvidácie odpadov,
- odporúča opatrenia na podporu určitých energeticky náročných odvetví v prípade presunu emisií CO₂,
- navrhuje, aby najneskôr pol roka po tom, ako táto smernica nadobudne účinnosť, predložila Komisia po konzultácii so všetkými relevantnými sociálnymi partnermi a Výborom regiónov konkrétne návrhy na zamedzenie presunu emisií CO₂ energeticky náročnými odvetviami a pododvetviami.

Spravodajca: Pietro MARRAZZO (IT/SES), predseda regiónu Lazio

Referenčný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť a rozšíriť systém Spoločenstva na obchodovanie s emisnými kvótami skleníkových plynov

KOM(2008) 16 v konečnom znení – 2008/0013 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné odporúčania

1. Pripomína, že miestne a regionálne orgány rozhodujúcim spôsobom prispievajú k úspechu európskych iniciatív a zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri realizácii ekologických, priemyselných a energetických opatrení.

2. Víta snahy o konkrétne uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“ pri všetkých opatreniach Spoločenstva na ochranu životného prostredia a klímy. Internalizácia ekologických nákladov tovarov a služieb je podstatným predpokladom primeraných verejných opatrení, ktoré sa riadia zásadami trvalo udržateľného, vyváženého a ekologicky prijateľného hospodárskeho vývoja.

3. Víta preto snahy Európskej komisie o vytvorenie efektívneho trhu s emisnými kvótami na CO₂, na ktorom bude možné „cenu znečistenia jednou tonou oxidu uhličitého“ dohodnúť na základe slobodných rokovaní.

4. Súhlasí s návrhom, aby sa európsky systém obchodovania s emisnými kvótami (ETS) upravil a zaktualizoval na základe dosiahnutých výsledkov a problémov, ktoré sa objavili počas prvej fázy jeho uplatňovania (v rokoch 2005 – 2007).

5. Zastáva názor, že napriek dosiahnutým pokrokom sa musí posilňovať transparentnosť a dlhodobá spoľahlivosť ETS a že sa musia zohľadňovať sociálne a ekologické dôsledky plánovaných opatrení, osobitne na miestnej a regionálnej úrovni.

Úpravy ETS

Technické úpravy

6. Zdôrazňuje, že Komisiou navrhované zjednodušenie s možnosťou vyňať z pôsobnosti predpisu menšie priemyselné zariadenia a objasnenie pojmu „spaľovacie zariadenie“ prispeje k spoľahlivosti, efektívnosti a transparentnosti celého trhu s kvótami emisií oxidu uhličitého.

7. Napriek tomu vyzýva Komisiu, aby nezostala pri všeobecnom odkaze na možné daňové opatrenia (daň z oxidu uhličitého) a aby presne uviedla, ktoré zodpovedajúce opatrenia môžu členské štáty urobiť na zníženie emisií menších zariadení.

8. Konštatuje, že pokiaľ ide o pridelovanie kvót formou aukcií, by bolo vhodné stále viac prechádzať od úplne bezplat-

ného pridelovania k pridelovaniu formou verejných dražieb. Obzvlášť zdôrazňuje potrebu chrániť skupiny obyvateľstva s horším ekonomickým postavením pred prípadným zvyšovaním cien priemyselných výrobkov a zdrojov energie, osobitne sadzieb za elektrinu a pomáhať im pri zvyšovaní energetickej účinnosti ich obydľí.

9. Súhlasí s návrhom Komisie, aby sa prekonal doterajší prístup, ktorým je prijímanie národných alokačných plánov (NAP), a víta rozhodnutie stanoviť na úrovni EÚ v rámci jednotnej a solidárnej koncepcie spoločné ciele, ktoré budú platné v celej EÚ.

10. Víta návrh Komisie zohľadňovať v rámci ETS procesy odľučovania, dopravy a geologického ukladania oxidu uhličitého a dúfa, že primeranú pomoc získa príslušný technologický výskum, ktorý sa musí ďalej rozširovať a potrebuje ďalšie investície, a to za predpokladu, že sa posúdi vplyv ukladania oxidu uhličitého na ekosystémy, v ktorých sa bude tento proces realizovať.

11. Poukazuje na významnú úlohu, ktorú má výskum v oblasti energetiky a životného prostredia, pokiaľ ide o znižovanie emisií a zmeny, a dúfa, že smernica môže byť účinným nástrojom na plynulé zabezpečenie prostriedkov na financovanie tejto činnosti.

12. Pripomína, že začlenenie nových odvetví a oblastí činnosti do ETS nemožno posudzovať iba z hľadiska rizika straty konkurencieschopnosti európskych priemyselných odvetví na svetových trhoch, ale aj na základe skutočného znečistenia spôsobného daným odvetvím a hodnotenia možností technologických zlepšení v príslušných odvetviach. Pritom sa musí skúmať aj to, do akej miery treba obmedziť presun dodatočných nákladov na konečných spotrebiteľov.

13. Vyzýva preto Komisiu, aby urýchlila prijatie predpisov na začlenenie leteckej dopravy do ETS, a aby v čo najkratšom čase do ETS začlenila aj odvetvie námornej dopravy (pozri bod 65 stanoviska CdR 22/2008).

14. Víta zásadu spolupráce a solidarity medzi technologicky rozvinutejšími členskými štátmi (ktorých priemyselné odvetvia vykazujú vyššiu energetickú účinnosť) a štátmi, ktoré zaostávajú v rozvoji (ktorých národné hospodárstva majú vyššiu spotrebu energie a ktorých miera rastu sa musí zvýšiť), zavedenú v novom ETS.

Medzinárodný rozmer a boj proti klimatickým zmenám

15. Uznáva doterajšiu angažovanosť EÚ pri účasti na medzinárodných rokovaníach o uplatňovaní Kjótskeho protokolu (naposledy v rámci konferencie na Bali) a pri koncepcii stratégií EÚ na medzinárodnej úrovni, osobitne pokiaľ ide o rozdelenie potrebného úsilia medzi bohaté štáty a rozvojové krajiny. Dúfa preto, že výsledky dosiahnuté doteraz spolu s výsledkami z dohôd, o ktorých sa ešte len bude rokovať na najbližších medzinárodných konferenciách v Poznani a Kodani, sa budú môcť ďalej rozširovať a rozvíjať.

16. Vyzýva na doplnkové opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a za rozšírenie cieľov plánovaných v ETS, aby sa prispôbili cieľu celkového zníženia emisií o 30 % podľa príslušných medzinárodných dohovorov.

17. Zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby budúce medzinárodné dohody viedli k celosvetovo rovnakému posudzovaniu príslušných odvetví. Preto by sa mali stanoviť minimálne požiadavky, ktoré musí každý dohovor spĺňať, aby ho bolo možné považovať za dohovor v zmysle tejto smernice.

Nové odvetvia, pre ktoré predpis platí

18. Zdôrazňuje, že pokiaľ ide o zahrnutie nových výrobných odvetví do ETS, musia sa urobiť analýzy nákladov a prínosov, aby sa zabránilo vážnemu narušeniu hospodárskej súťaže, ktoré by spôsobila konkurencia nejednotných priemyselných odvetví v dôsledku obmedzenia produkcie skleníkových plynov.

19. Znepokojuje ho, že smernica neplánuje žiadne stimuly na znižovanie emisií skleníkových plynov v odpadovom hospodárstve, ktoré je mimoriadne významné z hľadiska emisií i využívania plôch.

20. Pripomína, že súčasne s obchodovaním s emisnými kvótami je potrebné vyvinúť veľké úsilie predovšetkým o prechod na ekologické druhy dopravy. Národné vlády musia v tomto smere prevziať zodpovednosť a ďalej budovať železničné a vodné dopravné cesty a celkovo podporovať kombinovanú dopravu.

Konkurencieschopnosť podnikov a ochrana spotrebiteľov

21. Zdôrazňuje, že ako sa zdá, Komisia zatiaľ nedostatočne zhodnotila nebezpečenstvo poklesu konkurencieschopnosti priemyslu a že v rámci novej smernice sa ešte nepočíta s primeranými opatreniami na podporu a ochranu európskych hospodárskych sústav. Vzhľadom na to poukazuje na význam stabilného a priaznivého investičného prostredia a na nevyhnutnosť včasných opatrení kvôli nebezpečenstvu presunu činností emitujúcich skleníkové plyny do nečlenských krajín s menej prísnyimi ekologickými požiadavkami a nižšími nákladmi (presun emisií CO₂). Zároveň žiada, aby Komisia čo najskôr predložila Európskemu parlamentu a Rade návrhy o úplne harmonizovaných pravidlách bezplatného pridelovania kvót platných v celom Spoločenstve. Tieto pravidlá majú zohľadňovať situáciu energeticky náročných odvetví a pododvetví, pri ktorých je zvýšené riziko presunu emisií CO₂.

22. Odporúča, aby sa výdavky nevyhnutné na boj proti klimatickým zmenám primerane rozdelili medzi príslušné prie-

myselné podniky a konečných užívateľov. Pritom je osobitne v niektorých výrobných odvetviach potrebné, aby sa dodatočné náklady na prijaté stratégie nepresúvali výlučne na konečných spotrebiteľov.

23. Poukazuje na to, že v návrhu Komisie sa nedostatočne zohľadňuje zabráňovanie nepriaznivým účinkom na skupiny obyvateľstva s horším ekonomickým postavením, predovšetkým z hľadiska možných vplyvov smernice formou rastu cien elektriny. Vyzýva preto Komisiu, aby trhy prísnejšie sledovala, zväčšovala dôveru spotrebiteľov a obmedzovala manipulácie na trhu.

24. Vyslovuje sa za to, aby sa pri pridelovaní bezplatných emisných kvót ocenilo zníženie emisií, ktoré už niektoré podniky dosiahli. Pritom by napríklad zariadenia, ktoré na základe najnižších emisií skleníkových plynov na jednotku výroby predstavujú vo svojom výrobnom odvetví referenčnú hodnotu, mohli dostať bezplatne 100 % kvót.

Prínos miestnych a regionálnych orgánov

25. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány pracujú pri zvládaní následkov súčasných klimatických zmien v prvej línii a preto musia byť zapojené do všetkých protipatrení a stratégií na prispôsobovanie sa klimatickým zmenám.

26. Upozorňuje Európsku komisiu, že pri skúmaní ETS je nevyhnutné zohľadňovať nielen účinky na konkurencieschopnosť na národnej a medzinárodnej úrovni, ale aj riziká pre konkurencieschopnosť a príťažlivosť rozličných regiónov v rámci EÚ.

27. Odporúča preto, aby sa zodpovedajúco zohľadňovali požiadavky regionálnej rozvojovej politiky a upozorňuje na to, že na niektorých priemyselných zariadeniach sa z hľadiska väčšej transparentnosti a funkčnosti trhu s kvótami emisií oxidu uhličitého bude možno musieť vykonať rozsiahla reštrukturalizácia, kým menej účinné zariadenia, ktoré sú už v kríze, by sa mohli z výrobnéj sústavy vyradiť úplne. Pri tejto príležitosti odporúča opatrenia na podporu nevyhnutných priemyselných procesov reštrukturalizácie a na podporu zamestnancov, ktorých reštrukturalizácia postihne.

28. Pokiaľ ide o posilnenie a úpravy ETS, uznáva nevyhnutnosť lepšieho zosúladenia všetkých opatrení a je si vedomý toho, že zníženie emisií skleníkových plynov o 30 % do roku 2020 v súlade s medzinárodnými dohodami je skutočne ctíždostivým cieľom.

29. Prihovára sa za možnosť podporiť pomocou príspevku miestnych a regionálnych orgánov účasť verejnosti na snahách EÚ, pokiaľ ide o zvládanie súčasných klimatických zmien. Cieľom takýchto senzibilizačných opatrení musí byť jednak podpora vzorného počínania jednotlivcov a jednak, aby sa verejnosti vysvetľovala dôležitá priemyselná a technologická problematika, z ktorej prijaté stratégie často vychádzajú.

30. Podporuje možnosť rozšíriť činnosť miestnych a regionálnych orgánov v oblasti vzdelávacích a informačných opatrení pre konečných užívateľov a malé a stredné podniky, ktoré spadajú do pôsobnosti smernice o ETS.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 1 ods. 5 (článok 9)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Článok 9</p> <p>Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo</p> <p>Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo, ktoré sa od roku 2013 začne vydávať každoročne, sa lineárne zníži od strediu obdobia rokov 2008 až 2012. V porovnaní s priemerným celkovým ročným množstvom kvót, ktoré členské štáty vydali v súlade s rozhodnutiami Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012, sa množstvo zníži o lineárny faktor 1,74 %.</p> <p>Komisia do 30. júna 2010 uverejní absolútne množstvo kvót na rok 2013, založené na celkových množstvách kvót, ktoré vydali členské štáty v súlade s rozhodnutím Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012.</p> <p>Komisia preskúma lineárny faktor najneskôr do roku 2025.</p>	<p>Článok 9</p> <p>Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo</p> <p>Množstvo kvót pre celé Spoločenstvo, ktoré sa od roku 2013 začne vydávať každoročne, sa lineárne zníži od strediu obdobia rokov 2008 až 2012. V porovnaní s priemerným celkovým ročným množstvom kvót, ktoré členské štáty vydali v súlade s rozhodnutiami Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012, sa množstvo zníži o lineárny faktor 1,74 %.</p> <p>Komisia do 30. júna 2010 uverejní absolútne množstvo kvót na rok 2013, založené na celkových množstvách kvót, ktoré vydali členské štáty v súlade s rozhodnutím Komisie o ich národných alokačných plánoch na obdobie rokov 2008 až 2012.</p> <p><u>Komisia preskúma lineárny faktor najneskôr do roku 2025. Komisia preskúma smernicu najneskôr v roku 2018 s ohľadom na ďalší vývoj na obdobie po roku 2020.</u></p>

Zdôvodnenie

Navrhovaná zmena smernice sa týka obdobia obchodovania v rokoch 2013 až 2020. Ustanovenia na obdobie po roku 2020 preto nie sú namieste. Namiesto toho výrazné zmeny oproti doterajšiemu spôsobu obchodovania zdôvodňujú všeobecné preskúmanie najneskôr v roku 2018.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 1 ods. 7 (článok 10 ods. 3)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>3. Aspoň 20 % príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa odseku 2 vrátane všetkých príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa písm. b) uvedeného odseku by sa malo použiť takto:</p>	<p>3. Aspoň <u>50 %</u> 20 % príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa odseku 2 vrátane všetkých príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa písm. b) uvedeného odseku by <u>sa malo členské štáty a ich miestne a regionálne orgány mali použiť takto:</u></p>

Pozmeňovací návrh 3

Článok 1 ods. 7 (článok 10 ods. 3 písm. f)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>f) na riešenie sociálnych aspektov v domácnostiach s nižším a stredným príjmom, napríklad zvýšením energetickej účinnosti a zlepšením izolácie ich obydľí a;</p>	<p>f) na riešenie sociálnych aspektov v domácnostiach s nižším a stredným príjmom, napríklad zvýšením opatreniami na <u>vyrovnanie prípadného nárastu cien elektriny, ako aj opatreniami na zvýšenie energetickej účinnosti a zlepšením izolácie ich obydľí a;</u></p>

Zdôvodnenie

Súčasťou vyrovnávacích opatrení pre domácnosti s nízkymi príjmami by mali byť aj finančné opatrenia.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 1 ods. 7 (článok 10 ods. 3 – doplniť odsek 3a)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
	<p>3a <u>Aspoň 30 % príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa odseku 2 vrátane všetkých príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie podľa písmena b) uvedeného odseku použijú členské štáty a regionálne a miestne orgány na nasledujúce účely:</u></p> <p>a) <u>na podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšenie energetickej účinnosti pri konečnej spotrebe s cieľom splniť záväzok Spoločenstva, podľa ktorého sa má do roku 2020 pokrývať 20 % potreby energie z obnoviteľných zdrojov, a zvýšiť energetickú účinnosť o 20 %;</u></p> <p>b) <u>na podporu opatrení na znižovanie emisií skleníkových plynov v odvetviach, ktoré nespádajú pod ETS, predovšetkým v odvetví dopravy a likvidácie odpadov;</u></p> <p>c) <u>na financovanie informačných opatrení, ktorých cieľom je podpora vhodného správania konečných užívateľov a na vyrovnanie prípadného rastu cien elektriny;</u></p> <p>d) <u>na financovanie vzdelávacích a informačných opatrení, ktorých cieľom je podpora vzorného správania malých a stredných podnikov a prevádzkovateľov.</u></p>

Zdôvodnenie

Regionálnym a miestnym orgánom by sa mali určiť úlohy pri opatreniach na znižovanie emisií skleníkových plynov a malo by sa im zabezpečiť zodpovedajúce financovanie.

Aj pri podpore využívania obnoviteľných zdrojov energie a zlepšovaní energetickej účinnosti by sa im mali určiť špecifické úlohy.

Musia sa financovať aj opatrenia na miestnej a regionálnej úrovni, ktorých cieľom je znižovanie emisií skleníkových plynov v takých odvetviach, ktoré nespádajú do pôsobnosti smernice o ETS (doprava a odpady).

Okrem toho ide o financovanie vzdelávacích a informačných opatrení, ktoré sú zamerané na občanov, ako aj na priemyselné podniky, ktoré spadajú do pôsobnosti smernice o ETS.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 1 ods. 7 (článok 10 ods. 5)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>5. Komisia do 31. decembra 2010 prijme nariadenie o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania formou aukcie, aby sa zabezpečila otvorenosť, transparentnosť a nediskriminačný charakter tohto obchodovania. Aukcie sa skoncipujú tak, aby prevádzkovatelia, a najmä malé a stredné podniky, na ktoré sa vzťahuje systém Spoločenstva, mali zabezpečený úplný prístup a aby iní účastníci neohrozovali priebeh aukcie. Toto opatrenie, ktorého cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky tejto smernice jej doplnením, sa prijme v súlade s regulačným postupom s kontrolou podľa článku [23 ods. 3].</p>	<p>5. Komisia do 31. decembra 2010 prijme nariadenie o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania formou aukcie, aby sa zabezpečila otvorenosť, transparentnosť a nediskriminačný charakter tohto obchodovania. Aukcie sa skoncipujú tak, aby prevádzkovatelia, a najmä malé a stredné podniky, na ktoré sa vzťahuje systém Spoločenstva, mali zabezpečený úplný prístup a aby iní účastníci neohrozovali priebeh aukcie. <u>Aby sa zabránilo neželaným špekulačným ziskom, môže sa prístup k aukciám obmedziť na skutočných účastníkov trhu.</u> Toto opatrenie, ktorého cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky tejto smernice jej doplnením, sa prijme v súlade s regulačným postupom s kontrolou podľa článku [23 ods. 3].</p>

Zdôvodnenie

Kvôli predvídateľnému nedostatku kvót je nebezpečenstvo neprimeraného rastu cien kvôli čisto špekulatívnym elementom.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 1 ods. 8 (článok 10a ods. 1)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Komisia prijme do 30. júna 2011 plne harmonizované vykonávacie pravidlá pre celé Spoločenstvo, ktoré sa týkajú harmonizovaného pridelovania kvót uvedených v odsekoch 2 až 6 a 8.</p> <p>Tieto opatrenia, ktorých cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky tejto smernice jej doplnením, sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou podľa článku [23 ods. 3].</p> <p>Opatreniami uvedenými v prvom pododseku sa v možnom rozsahu zabezpečí, aby sa pridelovanie uskutočňovalo spôsobom, ktorý na jednej strane motivuje k účinným technikám v oblasti skleníkových plynov a energetickej účinnosti a k znižovaniu emisií, pričom sa zohľadnia najúčinnějšíe techniky, náhrady, alternatívne výrobné procesy, využívanie biomasy a zachytávanie a ukladanie skleníkových plynov, a na druhej strane nemotivuje k zvyšovaniu emisií. V súvislosti s výrobou elektrickej energie sa nepridelujú žiadne bezplatné kvóty.</p> <p>Keď Spoločenstvo uzavrie medzinárodnú dohodu o zmene klímy, ktorá povedie k záväznému zníženiu emisií skleníkových plynov porovnateľnému so znížením emisií Spoločenstva, Komisia preskúma tieto opatrenia s cieľom zabezpečiť, že bezplatné pridelovanie sa uskutoční len v prípadoch, keď je plne odôvodnené v zmysle uvedenej dohody.</p>	<p>1. Komisia prijme do 30. júna 2011 plne harmonizované vykonávacie pravidlá pre celé Spoločenstvo, ktoré sa týkajú harmonizovaného pridelovania kvót uvedených v odsekoch 2 až 6 a 8.</p> <p>Tieto opatrenia, ktorých cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky tejto smernice jej doplnením, sa prijímajú v súlade s regulačným postupom s kontrolou podľa článku [23 ods. 3].</p> <p>Opatreniami uvedenými v prvom pododseku sa v možnom rozsahu zabezpečí, aby sa pridelovanie uskutočňovalo spôsobom, ktorý na jednej strane motivuje k účinným technikám v oblasti skleníkových plynov a energetickej účinnosti, vrátane kogenerácie a k znižovaniu emisií, pričom sa zohľadnia najúčinnějšíe techniky, náhrady, alternatívne výrobné procesy, využívanie biomasy a zachytávanie a ukladanie skleníkových plynov, a na druhej strane nemotivuje k zvyšovaniu emisií. V súvislosti s výrobou elektrickej energie sa nepridelujú žiadne bezplatné kvóty. <u>Naproti tomu sa všetkým ostatným odvetviám bezplatné kvóty pridelujú.</u></p> <p>Keď Spoločenstvo uzavrie medzinárodnú dohodu o zmene klímy, ktorá povedie k záväznému zníženiu emisií skleníkových plynov porovnateľnému so znížením emisií Spoločenstva, Komisia preskúma tieto opatrenia s cieľom zabezpečiť, že bezplatné pridelovanie sa uskutoční len v prípadoch, keď je plne odôvodnené v zmysle uvedenej dohody.</p>

Zdôvodnenie

Malo by sa poukázať na to, že vo všetkých odvetviach s výnimkou výroby elektrickej energie jestvuje možnosť bezplatného pridelovania kvót (úplná alebo čiastočná).

Pozmeňovací návrh 7

Článok 1 ods. 8 (článok 10a ods. 3) – doplniť nový odsek 3a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>3. S cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s inými výrobcami tepla môžu výrobcovia elektrickej energie využívať bezplatné pridelenie kvót na teplo vyrobené prostredníctvom vysokoúčinnnej kogenerácie v zmysle vymedzenia tohto pojmu v smernici 2004/8/ES s cieľom uspokojiť hospodársky odôvodnený dopyt. Po roku 2013 sa každoročne celkové pridelenie takýmto zariadeniam upraví podľa výroby takéhoto tepla o lineárny faktor uvedený v článku 9.</p>	<p>3. <u>Na základe referenčných hodnôt platných pri oddelenej výrobe elektrickej energie a tepla a § s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s inými výrobcami tepla môžu výrobcovia elektrickej energie využívať bezplatné pridelenie kvót na teplo vyrobené prostredníctvom vysokoúčinnnej kogenerácie v zmysle vymedzenia tohto pojmu v smernici 2004/8/ES s cieľom uspokojiť hospodársky odôvodnený dopyt. Po roku 2013 sa každoročne celkové pridelenie takýmto zariadeniam upraví podľa výroby takéhoto tepla o lineárny faktor uvedený v článku 9.</u></p>

Pozmeňovací návrh 8

Článok 1 ods. 8 (článok 10a ods. 5)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
5. Maximálne množstvo kvót, ktoré slúži ako základ na výpočet kvót pre zariadenia, ktoré sú od roku 2013 začlenené výlučne do systému Spoločenstva, nesmie v roku 2013 prekročiť celkové overené emisie týchto zariadení v období rokov 2005 až 2007. V každom nasledujúcom roku sa celkové pridelenie kvót takýmto zariadeniam upraví o lineárny faktor uvedený v článku 9.	5. Maximálne množstvo kvót, ktoré slúži ako základ na výpočet kvót pre zariadenia, ktoré sú od roku 2013 začlenené výlučne do systému Spoločenstva, nesmie v roku 2013 prekročiť celkové overené emisie <u>historický priemer celkových emisií</u> týchto zariadení v období rokov 2005 až 2007. <u>V každom nasledujúcom roku sa celkové pridelenie kvót takýmto zariadeniam upraví o lineárny faktor uvedený v článku 9.</u>

Zdôvodnenie

Má sa tu zohľadniť skutočnosť, že pri týchto zariadeniach nemožno hovoriť o overených emisiách, pretože v období rokov 2008 – 2013 nebudú evidované v systéme obchodovania s emisnými kvótami.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 1 ods. 8 (článok 10a ods. 6)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
6. Päť percent z množstva kvót pre celé Spoločenstvo určeného v súlade s článkami 9 a 9a za obdobie rokov 2013 až 2020 sa vyčlení pre nových účastníkov ako maximálne množstvo, ktoré sa môže prideliť novým účastníkom v súlade s pravidlami prijatými podľa odseku 1 tohto článku. Pridelenie kvót sa upraví o lineárny faktor uvedený v článku 9. V súvislosti s výrobou elektrickej energie novými účastníkmi sa nesmie vykonať žiadne bezplatné pridelenie kvót.	6. Päť percent z množstva kvót pre celé Spoločenstvo určeného v súlade s článkami 9 a 9a za obdobie rokov 2013 až 2020 sa vyčlení pre nových účastníkov ako maximálne množstvo, ktoré sa môže prideliť novým účastníkom v súlade s pravidlami prijatými podľa odseku 1 tohto článku a ktoré sa určí podľa <u>predpovede vývoja HDP v priemysle Spoločenstva na rok 2020</u> . <u>V každom prípade nesmie pridelené maximálne množstvo prekročiť päť percent celkových kvót pridelených v Spoločenstve na obdobie rokov 2013 – 2020 podľa článku 9 a článku 9a.</u> Pridelenie kvót sa upraví o lineárny faktor uvedený v článku 9. V súvislosti s výrobou elektrickej energie novými účastníkmi sa nesmie vykonať žiadne bezplatné pridelenie kvót.

Zdôvodnenie

Podiel kvót vyhradený pre nových účastníkov trhu by sa mal určovať na základe rastu HDP v priemysle predpovedaného na rok 2020. Päťpercentný podiel sa v pomere k predpovedi rastu HDP v priemysle Spoločenstva javí ako vysoký.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 1 ods. 8 (článok 10a ods. 8)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
8. V roku 2013 a v každom nasledujúcom roku až do roku 2020 sa zariadeniam v odvetviach, ktoré čelia vysokému riziku presunu emisií CO ₂ , pridelia bezplatné kvóty, ktorých množstvo môže predstavovať až 100 percent množstva určeného v súlade s odsekmi 2 až 6.	8. V roku 2013 a v každom nasledujúcom roku až do roku 2020 sa zariadeniam v odvetviach, ktoré čelia vysokému riziku presunu emisií CO ₂ , pridelia bezplatné kvóty, ktorých množstvo môže predstavovať až 100 percent množstva určeného v súlade s odsekmi 2 až 6. <u>V tejto súvislosti treba uprednostniť tie zariadenia, ktoré majú najnižšie emisie CO₂ na jednotku výroby (referenčné zariadenia).</u>

Zdôvodnenie

Návrh Komisie znevýhodňuje podniky, ktoré sa už dobrovoľne dost' posnažili o zníženie emisií skleníkových plynov. Rovnaké posudzovanie „čistých“ zariadení takýchto podnikov a „špinavých“ zariadení iných podnikov pri bezplatnom pridelení kvót by malo za následok narušenie hospodárskej súťaže podnikov v jednom odvetví Spoločenstva. Preto je spravodlivé primerane zohľadniť už urobené opatrenia na zníženie emisií. Navrhovaný model referenčnej hodnoty, pri ktorom by sa bezplatne prideliili kvóty vo výške 100 % iba „najčistejším“ zariadeniam, sa dá zvládnuť, je transparentný a nemá vplyv na hospodársku súťaž.

Pozmeňovací návrh 11

Článok 1 ods. 8 (článok 10b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Opatrenia na podporu niektorých energeticky náročných odvetví v prípade presunu emisií CO₂</p> <p>Komisia najneskôr do júna 2011 na základe výsledku medzinárodných rokovaní a rozsahu zníženia emisií skleníkových plynov, ktorý z týchto rokovaní vyplynie, ako aj po konzultáciách so všetkými významnými sociálnymi partnermi predloží v roku 2011 Európskemu parlamentu a Rade analytickú správu o posúdení situácie, pokiaľ ide o niektoré energeticky náročné odvetvia alebo pododvetvia, o ktorých sa určilo, že sú vystavené vysokému riziku presunu emisií CO₂. Túto správu dopĺňajú vhodné návrhy, medzi ktoré môžu patriť tieto opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> — upraviť pomer kvót, ktoré bezplatne prijali odvetvia alebo pododvetvia podľa článku 10a; — do systému Spoločenstva začleniť dovozcov výrobkov, ktoré sa vyrobili v odvetviach alebo pododvetviach určených v súlade s článkom 10a. <p>Pri zvažovaní vhodnosti jednotlivých opatrení sa do úvahy berú všetky záväzné odvetvové dohody, ktoré prinesú globálne zníženie emisií v rozsahu postačujúcom na účinný boj proti zmene klímy, ktoré možno monitorovať, overovať a na ktoré sa vzťahujú záväzné vykonávacie pravidlá.</p>	<p>Opatrenia na podporu niektorých energeticky náročných odvetví v prípade presunu emisií CO₂</p> <p><u>Najneskôr pol roka po tom, ako táto smernica nadobudne účinnosť, predloží Komisia po konzultácii so všetkými relevantnými sociálnymi partnermi a Výborom regiónov Európskemu parlamentu a Rade analytickú správu s konkrétnymi návrhmi na zamedzenie presunu emisií CO₂ energeticky náročnými odvetviami a pododvetviami.</u></p> <p>Komisia najneskôr do júna 2011 na základe výsledku medzinárodných rokovaní a rozsahu zníženia emisií skleníkových plynov, ktorý z týchto rokovaní vyplynie, ako aj po konzultáciách so všetkými významnými sociálnymi partnermi predloží v roku 2011 Európskemu parlamentu a Rade analytickú správu, posúdení situácie, pokiaľ ide o niektoré energeticky náročné odvetvia alebo pododvetvia, o ktorých sa určilo, že sú vystavené vysokému riziku presunu emisií CO₂. Túto správu dopĺňajú vhodné návrhy, medzi ktoré môžu patriť tieto opatrenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> — upraviť pomer kvót, ktoré bezplatne prijali odvetvia alebo pododvetvia podľa článku 10a; — do systému Spoločenstva začleniť dovozcov výrobkov, ktoré sa vyrobili v odvetviach alebo pododvetviach určených v súlade s článkom 10a. <p>Pri zvažovaní vhodnosti jednotlivých opatrení sa do úvahy berú všetky záväzné odvetvové dohody, ktoré prinesú globálne zníženie emisií v rozsahu postačujúcom na účinný boj proti zmene klímy, ktoré možno monitorovať, overovať a na ktoré sa vzťahujú záväzné vykonávacie pravidlá.</p>

Zdôvodnenie

Cielom je určiť regiónom a miestnym orgánom úlohu pri zisťovaní odvetví a pododvetví, ktoré sú vystavené riziku presunu zdrojov emisií CO₂, aby sa obmedzilo riziko straty konkurencieschopnosti a pracovných miest týchto podnikov, predovšetkým malých a stredných.

Práve investície v energeticky náročných odvetviach si spravidla vyžadujú veľký kapitál a dlhú prípravu. O to dôležitejšie sú pre príslušné podniky spoľahlivé a predvídateľné rámcové podmienky činnosti. Plány, že sa až v roku 2011 bude uvažovať, ako možno zohľadniť osobitné postavenie energeticky náročných odvetví, nezodpovedajú oprávnenej požiadavke istoty plánovania. Neistota týkajúca sa budúcich rámcových podmienok už dokázateľne spôsobuje posunutie investícií alebo dokonca presun investícií do krajín, ktoré nie sú členmi EÚ. Komisiu preto treba žiadať, aby čo najrýchlejšie začala s príslušnými úvahami a zverejnila svoje plány.

Pozmeňovací návrh 12

Článok 1 ods. 21 (článok 27 ods. 1)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>1. Členské štáty môžu zo systému Spoločenstva vylúčiť spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom nižším ako 25 MW, ktorých emisie oznámené príslušnému orgánu predstavujú za každý z predchádzajúcich 3 rokov menej ako 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého, s výnimkou emisií z biomasy, a ktoré podliehajú opatreniam, ktorými sa dosiahne rovnocenné zníženie emisií, ak príslušný členský štát splňa tieto podmienky:</p> <p>a) Komisii oznámi každé takéto zariadenie a uvedie konkrétne rovnocenné opatrenia, ktoré sa prijali,</p> <p>b) potvrdí, že sa prijali úpravy týkajúce sa monitorovania s cieľom posúdiť, či niektoré zo zariadení emituje za jeden kalendárny rok 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého alebo viac, s výnimkou emisií z biomasy;</p> <p>c) potvrdí, že ak niektoré zariadenie emituje za jeden kalendárny rok 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého alebo viac, s výnimkou emisií z biomasy, alebo sa rovnocenné opatrenia už neuplatňujú, zariadenie sa opäť začlení do systému;</p> <p>d) uverejní informácie uvedené v písm. a), b) a c) na verejné pripomienkovanie.</p>	<p>1. Členské štáty môžu <u>po zohľadnení názoru majiteľa zariadenia</u> zo systému Spoločenstva vylúčiť spaľovacie zariadenia s menovitým tepelným príkonom nižším ako 25 MW, ktorých emisie oznámené príslušnému orgánu predstavujú za každý z predchádzajúcich 3 rokov menej ako 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého, s výnimkou emisií z biomasy, a ktoré podliehajú opatreniam, ktorými sa dosiahne rovnocenné zníženie emisií. <u>Členské štáty stanovujú tieto opatrenia v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi na základe špecifických usmernení prijatých Komisiou.</u></p> <p><u>2. Zariadenia uvedené v odseku 1 môžu byť z ETS vyňaté, ak príslušný členský štát splňa tieto podmienky:</u></p> <p>a) Komisii oznámi každé takéto zariadenie a uvedie konkrétne rovnocenné opatrenia, ktoré sa prijali,</p> <p>b) potvrdí, že sa prijali úpravy týkajúce sa monitorovania s cieľom posúdiť, či niektoré zo zariadení emituje za jeden kalendárny rok 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého alebo viac, s výnimkou emisií z biomasy;</p> <p>c) <u>po konzultácii s regionálnymi a miestnymi orgánmi</u> potvrdí, že ak niektoré zariadenie emituje za jeden kalendárny rok 10 000 ton ekvivalentu oxidu uhličitého alebo viac, s výnimkou emisií z biomasy, alebo sa rovnocenné opatrenia už neuplatňujú, zariadenie sa opäť začlení do systému;</p> <p>d) uverejní informácie uvedené v písm. a), b) a c) na verejné pripomienkovanie.</p>

Zdôvodnenie

Sleduje sa tým to, aby sa žiadali informácie o opatreniach urobených na regionálnej úrovni, pretože povolenia na prevádzkovanie týchto malých zariadení spadajú do pôsobnosti regiónov.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Legislatívne návrhy Komisie nadväzujúce na hodnotenie stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky“

(2008/C 325/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyjadruje znepokojenie nad nedostatkom finančných prostriedkov určených na rozvoj vidieka, konštatuje, že pre ďalšie investície do riešenia nových výziev by sa hlavná pozornosť v blízkej budúcnosti nemala zameriavať na zdroje z prvého piliera, a preto nalieha, aby sa tento problém riešil spolu s ostatnými politikami EÚ, najmä s kohéznou politikou;
- dôrazne žiada, aby sa využila súčinnosť medzi politikou rozvoja vidieka a inými politikami EÚ, najmä kohéznou politikou;
- podporuje silnejšie hlasy volajúce po investíciách do výskumu v oblasti poľnohospodárstva a po aplikácii jeho výsledkov a víta návrh Európskej komisie na hľadanie možností na využitie súčinnosti s rámcovým programom pre výskum;
- vyslovuje názor, že ak sa chce Európa vyrovnáť s novými problémami, musí sa usilovať o vytvorenie hospodárstva s uzatvoreným kolobehom a mala by stimulovať a podporovať inovatívne poľnohospodárstvo ako celok;
- zastáva názor, že v rámci boja proti klimatickým zmenám by sa mali podporovať integrované potravinové stratégie;
- nazdáva sa, že na zníženie emisií CO₂ je potrebné motivovať regióny, aby zabezpečovali a podporovali miestnu výrobu potravín a potravinárskych výrobkov;
- navrhuje, aby sa navrhované zvýšenie kvót na mlieko už teraz zmenilo na 2 % ročne, pričom zároveň navrhuje, aby Komisia zabezpečila postavenie poľnohospodárov v kritických oblastiach v prípadoch, kedy by ich situáciu mohli tieto zvýšené kvóty na mlieko zhoršiť;
- nazdáva sa, že Európa nesie spoločenskú zodpovednosť a mala by vyvinúť čo najväčšie úsilie presadiť v rámci výsledkov aktuálnych a budúcich rokovaní WTO zásadu tzv. trojitej zodpovednosti (People, Planet, Profit);
- chcel by podotknúť, že miestne a regionálne orgány vo väčšine členských štátov EÚ získali rozsiahle skúsenosti a znalosti v oblasti rozvoja vidieka, a privítal by rozšírenie právomocí pri realizácii a zacielení poľnohospodárskej politiky EÚ a politiky rozvoja vidieka.

Spravodajkyňa: pani Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK (NL/ALDE), členka výkonnej rady provincie Južné Holandsko

Referenčné dokumenty

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov

Návrh nariadenia Rady o úpravách spoločnej poľnohospodárskej politiky zmenou a doplnením nariadení (ES) č. 320/2006, (ES) č. 1234/2007, (ES) č. 3/2008 a (ES) č. [...] /2008

Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)

Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/144/ES o strategických usmereniach Spoločenstva pre politiku rozvoja vidieka (programovacie obdobie 2007 až 2013) (predložený Komisiou) {SEK(2008) 1885} – {SEK(2008) 1886}

KOM(2008) 306 v konečnom znení – 2008/0103 (CNS) – 2008/0104 (CNS) – 2008/0105 (CNS) – 2008/0106 (CNS)

VÝBOR REGIÓNOV,

Hlavné body stanoviska

1. Hodnotí strategický význam poľnohospodárstva a potravinárstva v Európe, sleduje rozvinuté nadnárodné pôsobenie spoločností, podporuje kvalitnú poľnohospodársku výrobu vo všetkých oblastiach a súhlasí s Európskou Komisiou (EK) v otázke významu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP).

2. Súhlasí s názorom, že v rámci disponovania systémom, ktorý by zaručil určitú úroveň sebestačnosti v zásobovaní európskeho obyvateľstva potravinami treba v nutných prípadoch využívať aj krízový manažment. Uznáva, že v oblasti výroby potravín trh vždy nedokáže vyriešiť vzťah medzi otázkou príjmov producenta a všetkými požiadavkami verejnosti, z čoho vyplýva odôvodnenosť spoločnej poľnohospodárskej politiky.

3. S ohľadom na odporúčania, ktoré sú súčasťou legislatívnych návrhov zdôrazňuje, že mnohé z odporúčaní uvedených vo výhľadovom stanovisku výboru na tému „Vyhodnotenie stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky“ (CdR 197/2007) sú stále platné. Okrem predložených legislatívnych návrhov je však potrebné aj ďalšie zjednodušenie, aby sa pre regionálne orgány zodpovedné za realizáciu SPP a aj pre poľnohospodárov docielilo skutočné odbúranie byrokracie. Tu je potrebné najmä väčšie zjednodušenie v oblasti krízového plnenia. Rozšírenie podmienok prílohy III nesmie v tejto súvislosti viesť k vyššiemu zaťaženiu. Okrem toho by sa pri implementácii jednotlivých opatrení k jednotlivým normám podľa prílohy III mali zohľadniť regionálne a prírodné podmienky, ktoré sú niekedy veľmi rozdielne. Treba dbať aj na už existujúce predpisy.

4. Na rozdiel od svojho výhľadového stanoviska sa vyslovuje za to, aby sa zrušenie povinného vyňatia pôdy z produkcie doplnilo nepovinnými opatreniami na ochranu životného prostredia pre určité plochy v rámci druhého piliera.

5. Odporúča ešte raz zvážiť návrhy na zvýšenie kvót v rámci prípravy na ukončenie systému kvót v súvislosti s aktuálnou

situáciou na trhu s mliekom. Mali by sa zvoliť vhodné nástroje a – ak je to potrebné – finančné prostriedky, ktoré by zabránili tomu, že v dôsledku zrušenia kvót príde k znevýhodneniu menej konkurencieschopných a prírodne znevýhodnených regiónov, ktoré by v niektorých prípadoch bolo enormné.

6. Nazdáva sa, že hodnotenie stavu Spoločnej poľnohospodárskej politiky nemôže byť len na to, že bude pokračovaním reformy z roku 2003, malo by však hlavne čeliť novej medzinárodnej potravinovej konjunktúre. Výbor regiónov vyzýva k opatrnosti, aby počas hodnotenia stavu SPP nenastalo nezvratné odstránenie existujúcich trhových nástrojov (okrem nástroja povinného vyňatia pôdy z produkcie). I keď momentálne nie sú využívané, obozretnosť pri súčasnej nestálosti potravinových trhov v celosvetovom meradle si vyžaduje, aby mohli byť v prípade potreby opäť aktivované.

7. Súhlasí s tým, že nové výzvy sú veľmi významné a že je potrebný silný stimul vo všetkých členských štátoch, aby sa dosiahol úspech pri realizácii operácií súvisiacich s novými výzvami.

8. Obáva sa však, že forma modulácie, ktorú navrhla Komisia, znamená – v závislosti od regiónu – nezanedbateľné zníženie príjmov poľnohospodárov.

9. Zastáva názor, že Komisia by nemala podceňovať význam spolačlivosti finančného rámca SPP dohodnutého do roku 2013.

10. Navrhuje, aby sa časť uvoľnených zdrojov investovala do iných opatrení okrem tých, ktoré majú byť vytvorené pre nové výzvy, ako napr. do nových opatrení z prvého piliera, určených na podporu chovu oviec a kôz, ktoré má v Spoločenstve zo spoločenského, hospodárskeho a environmentálneho hľadiska veľký význam a ktorému momentálne v Európe hrozí drastické zníženie stád, a tiež do existujúcich opatrení druhého piliera týkajúcich sa poľnohospodárstva, do rôznych nových opatrení piliera, ktoré majú pomôcť poľnohospodárom prispôbiť sa novej situácii podľa prvého piliera alebo do iných

nových opatrení druhého piliera, ktoré majú zabezpečiť prostriedky na financovanie rôznych opatrení multifunkčného poľnohospodárstva pre širokú verejnosť.

11. Zastáva názor, že rovnováha medzi cieľmi a opatreniami by mohla byť odlišná v regiónoch, ktoré doteraz zrealizovali mnohé opatrenia na prispôbenie sa novým výzvam alebo už z veľkej časti využili svoje zdroje v súlade s novými výzvami.

12. Nazdáva sa, že ak má európska poľnohospodárska politika dodržiavať základné prvky európskej politiky, musí sa uplatňovanie modulácie zakladať predovšetkým na výrobných podmienkach a až následne by sa mali preštudovať globálne kritériá hospodárskej súťaže.

13. Domnieva sa, že rozhodnutia o modulácii by sa mali radšej prijímať na príslušných decentralizovaných úrovniach, aby lepšie zohľadňovali rôznorodosť miestnych a regionálnych potrieb. Členské štáty a regióny by mali mať možnosť presunúť prostriedky do druhého piliera na základe skutočných potrieb.

14. V tomto stanovisku k legislatívnym návrhom vyjadruje znepokojenie nad nedostatkom finančných prostriedkov určených na rozvoj vidieka vo všeobecnosti a konkrétne na riešenie nových výziev a na základe toho jednoznačne konštatuje, že pre ďalšie investície do riešenia nových výziev by sa hlavná pozornosť v blízkej budúcnosti nemala zameriavať na zdroje z prvého piliera, a preto nalieha, aby sa tento problém riešil spolu s ostatnými politikami EÚ, najmä s kohéznou politikou.

15. V tomto stanovisku sa v snahe o maximálne výsledky v oblasti riešenia nových problémov sústreďuje na oblasť pôsobnosti návrhov nariadenia (ES) č. 1698/2005 o podpore rozvoja vidieka.

16. V tomto stanovisku sa vyjadruje k budúcnosti SPP v globálnej perspektíve, vrátane otázok súvisiacich s WTO, ako sú práva duševného vlastníctva a označovanie EÚ v oblasti kvality a energetickej účinnosti.

17. V tomto stanovisku žiada Komisiu, aby výbor prizvala do ďalších diskusií a rozhodovania a oznamuje nové iniciatívy Výboru regiónov (VR) ako je napr. usporiadanie fóra zainteresovaných strán a príprava vízie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka o Európe, s dôrazom na význam rozhodovacieho procesu v regiónoch a ďalšie aktivity smerom k ekologicky orientovanému poľnohospodárstvu.

18. Zdôrazňuje postavenie európskeho poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu a mimoriadny význam bezpečnosti potravín a istoty ich dodávok, keďže EÚ je v súčasnosti najväčším dovozcom poľnohospodárskych produktov na svete.

19. Na zabezpečenie hladkého prechodu od ukončenia režimu kvót na mlieko v roku 2015 je potrebné vytvoriť prechodné obdobie. Výbor by uprednostnil každoročné zvyšovanie kvót na mlieko minimálne o 2 %, prinajmenšom pre regióny a krajiny s väčším výrobným potenciálom. Vzhľadom na súčasné výrazné fluktuácie objemu a cien by mali ostať

mechanizmy riadenia trhu zachované až do ukončenia režimu kvót.

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Spoločná poľnohospodárska politika

20. Nazdáva sa, že spoločná poľnohospodárska politika má dnes veľký význam a tento význam si zachová aj v blízkej budúcnosti, pretože v súvislosti s narastajúcim celosvetovým dopytom po potravinách, krmivách, palivách a vláknach sa bude ďalej diskutovať o jej prínose.

21. Vyslovuje názor, že európske poľnohospodárstvo sa v stále globalizovanejšom svete nezaobíde bez silnej európskej spoločnej politiky s mechanizmami trhovej regulácie, ktorá by mala byť zameraná na dosahovanie strategických cieľov a vytvárať podmienky na rozvoj a zapojenie regiónov, najmä pri riešení nových problémov, a zároveň prihliadať na geografickú, spoločenskú a hospodársku rôznorodosť európskych regiónov, ako aj na požiadavky spotrebiteľov a okrem toho dosiahnuť trvalú udržateľnosť z hospodárskeho, spoločenského a ekologického hľadiska a prispievať k rozvoju vidieckych oblastí.

22. Zastáva spolu s Európskou komisiou názor, že klimatické zmeny, energia z biologických zdrojov, vodné hospodárstvo a biodiverzita predstavujú dôležité budúce výzvy – aj pre poľnohospodárstvo. V tejto súvislosti treba preskúmať, ako môže SPP prispieť k zavedeniu potrebných adaptácií. Žiada, aby boli primerane zohľadnené opatrenia, ktoré členské štáty a regióny už zaviedli v praxi.

23. Vyjadruje svoje znepokojenie nad návrhmi Komisie, aby sa v kontexte charakterizovanom nestabilitou trhov pokračovalo s odstraňovaním intervenčných opatrení Spoločenstva. Domnieva sa, že je dôležité zachovať súčasné nástroje intervencie na trhu, financované z fondov Spoločenstva.

24. Bude sa naďalej usilovať o to, aby v rámci nevyhnutného prehodnotenia SPP nebola táto politika presunutá do právomocí štátov, čím chce povedať, že hoci jej realizáciou a financovaním môžu byť poverené regióny a členské štáty, SPP ako celok, vrátane jej stratégie a rozpočtu, musí zostať v právomoci Spoločenstva. Zasadzuje sa o to, aby strop pre prostriedky SPP schválený vo finančnom rámci EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013 bol zachovaný do konca finančného obdobia.

25. Európskej komisii odporúča, aby sa vzhľadom na súčasnú hospodársku situáciu a vážnu krízu, ktorá zasiahla európske štáty a má negatívne dôsledky na vidiecke prostredie, predišlo prijímaniu opatrení prispievajúcich k nárastu nezamestnanosti a zániku hospodárskych aktivít.

26. Domnieva sa, že súbor priamych platieb by sa mal viazať na udržanie poľnohospodárskej činnosti, i keď tieto nemusia byť viazané na konkrétnu výrobu. V tomto duchu nemá hodnotenie stavu SPP viesť k ďalšiemu rušeniu viazanosti priamych platieb.

27. Prihovára sa za to, aby sa tradičný i regionálny model postupne vyvíjali smerom k homogénnej podpore na jednotku práce na úrovni Spoločenstva, ktorá by bola upravovaná na základe tovarov a služieb poskytovaných v rámci multifunkčného poľnohospodárstva pre spoločnosť.

28. Upozorňuje na to, že návrh Komisie na stanovenie hranice, pod ktorú by nebolo možné prijímať podporu, by sa zo sociálneho hľadiska mohlo zmeniť na regresívne opatrenie, vzhľadom na regionálnu rozmanitosť a významné sociálne dôsledky v mnohých regiónoch. Považuje preto za potrebné, aby sa opatrenia na zjednodušenie konkretizovali v jednotlivých štátoch.

29. Vzhľadom na návrh Komisie predložiť do 30. júna 2011 správu o podmienkach týkajúcich sa postupného zrušenia režimu kvót na mlieko sa domnieva, že akékoľvek rozhodnutie o budúcom systéme kvót treba až do tohto termínu odložiť.

30. Všíma si, že Komisia sama uznáva, že zrušenie systému kvót alebo jednoducho postupný nárast povedie pravdepodobne k zníženiu cien.

31. Navrhuje zachovať v rámci hodnotenia SPP a aj po skončení režimu kvót vhodné mechanizmy usmerňovania trhu, aby sa pomocou bezpečnostnej siete mohlo reagovať na výrazné fluktuácie v cenách a objemoch.

32. Odporúča, aby tak dlho, ako sa bude považovať za potrebné, teda aj po roku 2015, zostali v pohotovosti trhové nástroje týkajúce sa mlieka a mliečnych výrobkov.

33. Vyzýva preto Európsku komisiu, aby v rámci Spoločenstva vyčlenila z rozpočtu mimoriadne prostriedky, ktoré by boli v prípade potreby doplnené prostriedkami z jednotlivých štátov, určené na zlepšenie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov, ktoré sa nachádzajú v menej konkurencieschopných alebo prírodne znevýhodnených regiónoch alebo podmienkach.

34. Navrhuje, aby členské štáty mohli tieto podniky podporovať rôznymi spôsobmi, napr. novou kategorizáciou znevýhodnených oblastí, poskytnutím opatrení druhého piliera alebo uplatnením článku 68 a vytvorením zodpovedajúcej záchrannej siete.

35. Vyzýva k opatrnosti, aby počas hodnotenia stavu SPP neboli odstránené trhové nástroje týkajúce sa mlieka a mliečnych výrobkov. Domnieva sa, že by sa existujúce nástroje mali zachovať.

36. Nazdáva sa, že vplyv poľnohospodárstva na životné prostredie predstavuje zložitú otázku a EÚ by si za prvoradý cieľ mala stanoviť rozvoj ekologicky zameranejšieho poľnohospodárstva. Preto je dôležité, aby pokračovala diskusia o ochrane životného prostredia v rámci poľnohospodárstva.

Synergie, komplementarita a vymedzenie spoločnej politiky

37. Vyjadruje obavy z toho, že snahy zastrešiť pojmom „vidiecky rozvoj“ čoraz viac oblastí by mohli viesť k problémom

a pochybuje o tom, či sa k mnohým z týchto otázok dá pristupovať prostredníctvom programov na rozvoj vidieka.

38. Predpokladá, že v skutočnosti bude narastať nesúlad medzi prostriedkami dostupnými v rámci druhého piliera a významom cieľov, ktorými bude nutné sa zaoberať, či už ide o nové alebo súčasné problémy, týkajúce sa hospodárskych, spoločenských a environmentálnych podmienok vidieckych oblastí.

39. Myslí si, že SPP je prednostne určená pre oblasť poľnohospodárstva a nemala by sa z nej stať len súčasť politiky územnej súdržnosti. Ak SPP náležite prihliada na regionálne špecifiká a na rozličné výrobné systémy, takisto prispieva k územnej súdržnosti. Akékoľvek návrhy na zmenu na základe hodnotenia jej stavu musia primerane zohľadňovať osobitosti jednotlivých regiónov a rôzne systémy poľnohospodárskej výroby, ktoré existujú v rámci Európskej únie.

40. Vítá zmiernenie článku 69 nariadenia (ES) č. 1782/2003, ale zároveň ho považuje za nepostačujúci na to, aby sa ním mohlo čeliť následkom odstránenia trhových nástrojov, ktoré navrhuje Komisia, najmä dôsledkom odstránenia kvót na mlieko.

41. Poukazuje na skutočnosť, že rozvoj vidieckych oblastí smerom k väčšej inovatívnosti, trvalej udržateľnosti a kvalitnejším službám pre všetkých obyvateľov a hospodárske subjekty presahuje rámec samotného poľnohospodárskeho rozvoja.

42. Podporuje silnejšie hlasy volajúce po investíciách do výskumu v oblasti poľnohospodárstva a po aplikácii jeho výsledkov a víta návrh EK na hľadanie možností na využitie súčinnosti so 7. rámcovým programom pre výskum.

43. Vyzýva EK, aby zabezpečila, že opatrenia v oblasti štátnej pomoci nebudú brániť podpore inovácií a modernizácie poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov, ktoré sú potrebné na riešenie otázok súvisiacich s rozvojom konkurencieschopnosti.

44. Dôrazne žiada, aby sa hľadali oblasti, kde je možné využiť súčinnosť medzi politikou rozvoja vidieka a inými politikami EÚ, najmä kohéznu politikou, a privítal by akúkoľvek možnosť zapojiť sa do nadchádzajúcich konzultácií a diskusií venovaných týmto otázkam.

Častejšie prijímanie rozhodnutí v regiónoch

45. Podčiarkujúc, že realizácia všetkých opatrení SPP má vplyv na miestnu úroveň zdôrazňuje, že najlepšie výsledky pri uplatňovaní spoločnej politiky je možné dosiahnuť prostredníctvom regionálnej úrovne. Zároveň nesmie prísť k deformáciám hospodárskej súťaže medzi členskými štátmi, resp. regiónm.

46. Chcel by podotknúť, že miestne a regionálne orgány vo väčšine členských štátov EÚ získali rozsiahle skúsenosti a znalosti v oblasti rozvoja vidieka, napríklad z realizácie programov PRODER a LEADER v poslednom desaťročí a privítali by rozšírenie právomocí pri realizácii a zacieľovaní poľnohospodárskej politiky EÚ a politiky rozvoja vidieka.

47. Poukazuje na to, že regionálna úroveň je vhodná na stanovenie opatrení zameraných na zníženie administratívnych nákladov SPP a zastáva názor, že možnosť oslobodiť od povinnej modulácie tých poľnohospodárov, ktorí obdržia objem pomoci nižší než určitý stanovený prah, by mohla v niektorých oblastiach výrazne znížiť uvedené náklady.

48. Poukazuje na skutočnosť, že pri prechode od historického modelu platieb na regionálny model, ktorý podporuje Komisia, bude potrebné uplatňovať oveľa väčší geograficky podmienené kritériá a zamerať sa na kompetencie miest a regiónov v oblastiach vodohospodárstva, zásobovania energiou a územného plánovania.

49. Vyjadruje názor, že realizácia politiky rozvoja vidieka by sa mala podporiť aj kvalitnejším technickým a vzdelávacím zázemím.

50. Zdôrazňuje potrebu intenzívnejšie a vo väčšej miere informovať výrobcov a spotrebiteľov o poľnohospodárskych záležitostiach na úrovni miestnych a regionálnych orgánov, aby sa tak posilnil pocit spoluzodpovednosti rôznych skupín spoločnosti, pokiaľ ide o význam poľnohospodárstva pre náš každodenný život, a aby sa zároveň upozornilo na to, akú dôležitú úlohu zohrávalo v minulosti, zohráva dnes a bude zohrávať aj v budúcnosti pri rozvoji v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

51. Navrhuje, aby sa stanovil a zaviedol dodatočný prvok klasifikácie podnikov pod hranicou modulácie, podľa ktorého by sa dalo rozlišovať medzi veľkými centrálnymi riadenými podnikmi a podnikmi riadenými lokálne, ale v rámci družstiev, a aby členské štáty získali možnosť uplatňovať podporné opatrenia, čím by sa pre tieto družstvá vytvorilo prechodné obdobie.

Globálne perspektívy, otázky obchodu a budúcnosť SPP

52. Upozorňuje, že v blízkej budúcnosti intenzívne vzrastie kvantitatívny dopyt po poľnohospodárskych komoditách a potravinách kvôli explozívne nárastu počtu obyvateľov sveta, ako aj zvyšujúcej sa prosperite a kúpnej sile, a tento stav potrvá niekoľko rokov.

53. Podotýka, že nárast počtu obyvateľov a kúpnej sily takisto vyvolá silné zvyšovanie dopytu po kvalitných potravinách, polotovarochoch, mäse a mliečnych výrobkoch a táto situácia ďalej povedie k zvyšovaniu nedostatku potravinárskych plodín vrátane obilia, vlákien, krmív a surovín.

54. Obáva sa, že navrhované zvýšenie kvót na mlieko o 1 % ročne od roku 2009 do roku 2013 nemusí byť postačujúce a navrhuje, aby sa navrhované zvýšenie už teraz zmenilo na 2 % ročne, pričom zároveň navrhuje, aby Komisia zabezpečila postavenie poľnohospodárov v kritických oblastiach v prípadoch, kedy by ich situáciu mohli tieto zvýšené kvóty na mlieko zhoršiť.

55. Pokladá za potrebné, aby právne predpisy Spoločenstva umožnili ambicioznejšie vyjadriť vzťahy medzi profesiami a umožnili medzi iným stanoviť, tak na úrovni regiónov, ako aj štátov, opatrenia na reguláciu ziskového rozpätia každého

článku potravinárskeho reťazca bez toho, aby sa to chápalo ako narušenie pravidiel hospodárskej súťaže.

56. Domnieva sa, že SPP sa musí aj naďalej usilovať dosiahnuť svoje ciele: poskytovať občanom EÚ cenovo dostupné kvalitné potraviny v dostatočnom množstve a zdravotne nezávadné, zabezpečiť životaschopné podniky, zachovávať naše vidiecke dedičstvo a chrániť životné prostredie vidieka a vyvíja sa tak, aby dokázala čeliť novým výzvam a prispôbovať sa novým potrebám. Zároveň musí SPP vytvoriť podmienky pre spravodlivú hospodársku súťaž, vďaka ktorým si európske poľnohospodárstvo dokáže udržať silnú pozíciu na svetových trhoch.

57. Kvôli vytvoreniu zodpovedajúcich a jednotných podmienok činnosti pre všetkých vyzýva, aby boli uplatňované jednotné fytosanitárne, veterinárne a environmentálne normy na výrobky určené na spotrebu v EÚ, a to bez ohľadu na to, či pochádzajú z EÚ alebo z tretích krajín, a žiada, aby orgány poverené kontrolou na hraniciach, Potravinový a veterinárny úrad (FVO) a Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) mali k dispozícii dostatočné zdroje.

58. Konštatuje, že výroba potravín je naďalej ťažiskom a hlavnou úlohou poľnohospodárstva, pričom pestovanie plodín určených na výrobu energie predstavuje jej doplnok a prispieva k dosiahnutiu cieľov Spoločenstva v oblasti energetiky a politiky na ochranu klímy a pre poľnohospodárstvo a vidiecke oblasti predstavuje aj hodnototvorný potenciál a navrhuje, aby táto problematika bola opäť zohľadnená v rámci nových výziev.

59. Nazdáva sa, že Európa nesie spoločenskú zodpovednosť a mala by vyvinúť čo najväčšie úsilie presadiť v rámci výsledkov aktuálnych a budúcich rokovaní WTO zásady tzv. trojitej zodpovednosti (People, Planet, Profit).

60. Konštatuje, že Komisia by mala dospieť k dohode v oblasti duševného vlastníctva v súvislosti so zemepisnými označeniami (uznávané regionálne výrobky) ešte pred podpísaním dohovoru WTO o poľnohospodárstve.

61. Navrhuje, aby Komisia definovala tzv. európsku potravinovú značku na základe súčasných kritérií.

Nové výzvy

62. Zdôrazňuje, že k novým výzvam SPP nemožno pristupovať len z hľadiska SPP, ale z hľadiska všetkých politík Spoločenstva.

63. Zastáva názor, že v rámci boja proti klimatickým zmenám by sa mali podporovať integrované potravinové stratégie. Tie by mali zahŕňať aj odpadové hospodárstvo a energetické otázky, umožniť vyrábať potraviny bližšie k spotrebiteľom a vytvoriť systém označovania na základe kritérií pôvodu, kvality a trvalej udržateľnosti, v rámci ktorého by sa uvádzal celkový objem spotrebovanej energie až do chvíle, keď sa produkt dostane do rúk spotrebiteľa.

64. Nazdáva sa, že ak sa tým znížia emisie CO₂, je potrebné motivovať regióny, aby zabezpečovali a podporovali miestnu výrobu potravín a potravinárskych výrobkov.

65. Uvedomuje si, že v článku 28 a článku 29 Zmluvy o ES sa zakazujú kvantitatívne obmedzenia v oblasti dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru, ako aj všetky opatrenia, ktoré majú rovnaký účinok medzi členskými štátmi, ale domnieva sa, že opatrenia uvedené v bode 60 a v bode 61 stanoviska by mohli byť povolené, pretože Súdny dvor ES povoľuje opatrenia, ktoré sledujú spoločný verejný záujem, ako napríklad klimatické zmeny, a preto vyzýva na ďalšie skúmanie jednotlivých možností.

66. Zároveň dodáva, že snaha o istý stupeň regionálnej sebestačnosti pri niektorých produktoch by neprotirečila dovozu z iných krajín.

67. V tomto ohľade žiada, aby sa všetky vývozné náhrady poskytovali len vtedy, keď je to potrebné na odľahčenie domácich trhov a nepoškodzuje to rozširovanie trhov v rozvojových krajinách.

68. Zdôrazňuje postavenie európskeho poľnohospodárstva a potravinárskeho priemyslu a mimoriadny význam bezpečnosti potravín, ochrany zdravia a výskumných kapacít na rozvoj technológií súvisiacich s trvalou udržateľnosťou, keďže EÚ je v súčasnosti najväčším dovozcom poľnohospodárskych produktov na svete.

69. Nazdáva sa, že európske poľnohospodárstvo môže predovšetkým spojiť lisabonské ciele (vedomosť, výskum, inovácie) s göteborgskými (trvalá udržateľnosť) a ísť príkladom celému svetu.

Rozvoj vidieka a realizácia cieľov druhého piliera

70. Zastáva názor, že SPP by mala prostredníctvom svojho upraveného druhého piliera viesť k rozvoju vidieka zameranému na všetky hospodárske aktivity na vidieku a nové podmienky poľnohospodárskej výroby, zároveň aj na rozsiahlejší rozvoj vidieka vo všetkých vidieckych oblastiach EÚ, na najzraniteľnejšie oblasti, ako sú znevýhodnené prírodné zóny (riedko osídlené oblasti, ktorých rozvoj je sťažený ich geografickou polohou, horské oblasti, ostrovy či najodľahlejšie regióny), ale aj na najdynamickejšie časti, ako prímestské oblasti produkujúce potraviny pre väčšinu obyvateľov EÚ a vyrovnávajúce sa s výzvami rozvoja poznatkov a začleniť ich do väčších zemepisných celkov EÚ.

71. Poukazuje na skutočnosť, že podľa aktuálnych údajov žije väčšina svetovej populácie v mestských oblastiach vo vnútri mestských hraníc a dodávky potravín a vody pre toto obyvateľstvo závisia od efektívneho využívania pôdy na vidieku. Takisto podotýka, že obyvatelia mestských oblastí navyše prejavujú silnú potrebu navštevovať prírodné rezervácie a príťažlivé a dostupné krajinné oblasti. Pokiaľ majú byť tieto oblasti trvalo udržateľné, je potrebné zaručiť poľnohospodárom, ktorí ich spravujú, dostatočnú podporu príjmov, aby boli konkurencieschopní a mohli zachovať svoju výrobu i napriek prísnejším požiadavkám vyplývajúcim z predpisov Spoločenstva.

72. Zdôrazňuje skutočnosť, že multifunkčný model poľnohospodárstva v EÚ musí prispievať k boju proti klimatickým zmenám, zohľadňovať trvalú udržateľnosť, konkurencieschop-

nosť, rôznorodosť, potravinovú sebestačnosť, schopnosť reagovať na požiadavky spoločnosti a spotrebiteľov a verejné blaho, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú osvedčené poľnohospodárske postupy, ochrana životného prostredia a dobré životné podmienky zvierat. Tento prínos poľnohospodárstva je vo verejnom záujme a predstavuje finančnú hodnotu, ktorá by sa mala podporiť, pokiaľ zvýšené náklady nebudú vykompenzované prostredníctvom spravodlivých cien na voľnom trhu. Zvláštna pozornosť by sa mala v tejto súvislosti venovať aj účasti poľnohospodárskeho obyvateľstva na hospodárskom a sociálnom pokroku.

73. Žiada, aby sa vypustil bod 2 článku 13, ktorý v súvislosti s podmienkami účasti na systémoch agrárneho poradenstva stanovuje povinnosť, na základe ktorej „členské štáty dajú prednosť poľnohospodárom, ktorí dostávajú viac ako 15 000 EUR priamych platieb na rok“.

74. Podotýka, že klimatické zmeny si vyžadujú ďalšie opatrenia v oblasti vodohospodárstva, vrátane opatrení ako skladovanie vody, kontrola hladín, prevencia záplav, prevencia nedostatku vody a správa zásob sladkej vody.

75. Nazdáva sa, že Európa musí stimulovať a podporovať využívanie a výrobu energie zo skutočne obnoviteľných zdrojov v poľnohospodárstve a nemala by sa zameriavať len na energeticky využívané rastliny a biopalivá (druhej generácie), ale aj na solárnu, veternú, vodnú a geotermálnu energiu a kogeneráciu.

76. Vyslovuje názor, že ak sa chce Európa vyrovnáť s novými problémami, musí sa usilovať o vytvorenie tzv. hospodárstva s uzatvoreným kolobehom a mala by stimulovať inovatívne poľnohospodárstvo ako celok. Preto by mala oslovovať nielen vzdelávacie a výskumné inštitúcie, ale podporovať aj inovácie celých systémov, sietí a reťazcov a patrične podporovať modernizáciu všetkých podnikov, ktoré sa podieľajú na výrobe a spracovaní potravín, odpadovom hospodárstve, doprave a distribúcii.

77. Nazdáva sa, že s pôdou treba hospodáriť profesionálne, aby sa orná pôda zachovala v dobrom stave a bola dlhodobo schopná poskytovať potraviny pre vnútorný aj vonkajší trh.

78. Nazdáva sa, že osobitné poľnohospodárske oblasti sú veľmi významné pre zachovanie a vytvorenie biodiverzity a prírodných hodnôt a že tieto všeobecné záujmy predstavujú finančnú hodnotu, oprávnenú na platby.

79. Nazdáva sa, že osobitné poľnohospodárske oblasti majú veľký význam ako rekreačné oblasti a že tento všeobecný záujem predstavuje finančnú hodnotu, oprávnenú na platby.

80. Nazdáva sa, že osobitné poľnohospodárske oblasti sú veľmi významné pre vodné hospodárstvo a že tento všeobecný záujem predstavuje finančnú hodnotu oprávnenú na platby.

81. Zastáva názor, že SPP sa od svojho zavedenia úspešne prispôbila novým výzvam; domnieva sa, že Komisia a jej výkonné orgány musia vyvinúť väčšie úsilie a lepšie informovať občanov a vysvetliť im ciele, dosiahnuté výsledky a priority SPP, a že toto by malo byť budúcou prioritou Komisie v oblasti komunikácie.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Článok 6 a príloha III – 2008/0103 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p style="text-align: center;">Článok 6</p> <p style="text-align: center;">Dobry poľnohospodársky a ekologický stav</p> <p>1. Členské štáty dbajú na to, aby všetka poľnohospodárska pôda, a najmä pôda, ktorá sa už nevyužíva na účely produkcie, bola udržiavaná v dobrom poľnohospodárskom a ekologickom stave. Na základe rámca stanoveného v prílohe III stanovujú členské štáty na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni minimálne požiadavky pre dobrý poľnohospodársky a ekologický stav, ktoré zohľadňujú osobitné charakteristiky príslušných oblastí, najmä pôdne a klimatické podmienky, súčasné spôsoby hospodárenia, využitie pôdy, striedanie plodín, poľnohospodársku prax a štruktúru poľnohospodárskych podnikov.</p> <p>2. Členské štáty iné ako nové členské štáty dbajú na to, aby pôda využívaná na trvalé pasienky v čase podania žiadosti o podporu na plochu v roku 2003 toto použitie. Nové členské štáty dbajú na to, aby pôda, ktorá sa 1. mája 2004 využívala na trvalé pasienky, zostala vyčlenená na trvalé pasienky. Bulharsko a Rumunsko však zabezpečia, aby plochy, ktoré boli k 1. januáru 2007 trvalými pasienkami, nimi zostali.</p> <p>Členský štát sa však môže v riadne odôvodnených prípadoch odchyliť od prvého pododseku pod podmienkou, že prijme opatrenie, aby zabránil značnému zníženiu celkovej plochy, ktorú vyčlenil na trvalé pasienky.</p> <p>Prvý pododsek sa neuplatňuje na pôdu využívanú na stále pasienky určené na zalesnenie, ak je také zalesnenie zlučiteľné so záujmami ochrany životného prostredia, a s výnimkou pestovania vianočných stromčekov a rýchlo rastúcich druhov pestovaných krátkodobo.</p>	<p style="text-align: center;">Článok 6</p> <p style="text-align: center;">Dobry poľnohospodársky a ekologický stav</p> <p>1. Členské štáty dbajú na to, aby všetka poľnohospodárska pôda, a najmä pôda, ktorá sa už nevyužíva na účely produkcie, bola udržiavaná v dobrom poľnohospodárskom a ekologickom stave. Na základe rámca stanoveného v prílohe III stanovujú členské štáty na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni minimálne požiadavky pre dobrý poľnohospodársky a ekologický stav, ktoré zohľadňujú osobitné charakteristiky príslušných oblastí, najmä pôdne a klimatické podmienky, súčasné spôsoby hospodárenia, využitie pôdy, striedanie plodín, poľnohospodársku prax a štruktúru poľnohospodárskych podnikov.</p> <p>2. Členské štáty iné ako nové členské štáty dbajú na to, aby pôda využívaná na trvalé pasienky v čase podania žiadosti o podporu na plochu v roku 2003 toto použitie. Nové členské štáty dbajú na to, aby pôda, ktorá sa 1. mája 2004 využívala na trvalé pasienky, zostala vyčlenená na trvalé pasienky. Bulharsko a Rumunsko však zabezpečia, aby plochy, ktoré boli k 1. januáru 2007 trvalými pasienkami, nimi zostali.</p> <p>Členský štát sa však môže v riadne odôvodnených prípadoch odchyliť od prvého pododseku pod podmienkou, že prijme opatrenie, aby zabránil značnému zníženiu celkovej plochy, ktorú vyčlenil na trvalé pasienky.</p> <p>Prvý pododsek sa neuplatňuje na pôdu využívanú na stále pasienky určené na zalesnenie, ak je také zalesnenie zlučiteľné so záujmami ochrany životného prostredia, a s výnimkou pestovania vianočných stromčekov a rýchlo rastúcich druhov pestovaných krátkodobo.</p> <p><u>Na opatrenia uvedené v prílohe III je potrebné prihliadať ako na návrhy odporúčaní. V záujme zabezpečenia dobrého poľnohospodárskeho a ekologického stavu sa členské štáty vyzývajú, aby prezentovali ďalšie alebo iné opatrenia, ktoré by boli prispôsobené národným, regionálnym a miestnym podmienkam.</u></p>

PRÍLOHA III

Dobry poľnohospodársky a ekologický stav podľa článku 6

Oblasť	Normy
Erózia pôdy: Chrániť pôdu pomocou vhodných opatrení	— Minimálne pokrytie pôdy — Minimálna správa pôdy odrážajúca osobitné miestne podmienky — Zadržovacie terasy
Organické zložky pôdy: Zachovať úroveň organických zložiek pôdy pomocou vhodných postupov	— Normy pre striedanie plodín, ak sú použiteľné — Správa ornej pôdy so strniskom
Štruktúra pôdy: Zachovať štruktúru pôdy pomocou vhodných opatrení	— Používanie vhodných strojov

Oblasť	Normy
Minimálna miera údržby: Zaistiť minimálnu úroveň údržby a zabrániť zhoršeniu biotopov	<ul style="list-style-type: none"> — Minimálna miera intenzity chovu a/alebo vhodné režimy — Ochrana trvalých pasienkov — Zachovanie vlastností krajiny, vrátane, prípadne, živých plotov, rybníkov, priekop a stromov v rade, v skupine alebo izolovane a medze — Zakázať, podľa vhodnosti, vyklčovanie olivovníkov — Zabránenie rozrastaniu neželanej vegetácie na poľnohospodárskej pôde — Udržiavanie olivovníkových hájov a viníc v dobrom vegetatívnom stave
Ochrana vody a hospodárenie s vodou: Chrániť vodu proti znečisteniu a odtoku a regulovať používanie vody	<ul style="list-style-type: none"> — Vytvorenie nárazníkových pruhov pozdĺž vodných tokov — dodržiavanie schvaľovacích postupov pre používanie vody na zavlažovanie.

Zdôvodnenie

Vzhľadom na zásadu subsidiarity by mala Európska komisia určovať ciele, ale nie opatrenia. Úrovniam riadenia nižším ako je európska úroveň by mala byť poskytnutá možnosť, aby mohli samé určovať vhodné, efektívne a účinné opatrenia.

Obzvlášť neefektívne opatrenie – vytvorenie nárazníkových pruhov pozdĺž vodných tokov – by sa malo vypustiť už v prílohe III.

V rámci ochrany vodných tokov pred znečistením a odtokom sa uprednostňujú podporné opatrenia. Vytvorenie nárazníkových pruhov pozdĺž vodných tokov by mohlo byť v niektorých prípadoch užitočné pri dosahovaní cieľa GAEC, avšak predpisovanie nárazníkových zón pre všetky vodné toky všeobecne by nebolo efektívne a bolo by príliš nákladné z hľadiska produktivity.

Viacere členské štáty napríklad využívajú hustú sieť malých a poväčšine ručne vyrobených priekop na odvodňovanie a riadenie úrovne hladiny vody. Vytvorenie nárazníkových pruhov na týchto miestach by mohlo zabráť až 50 % rozlohy pozemkov, pri ktorých by sa tieto priekopy nachádzali. Ciele týkajúce sa kvality vody a pôdy by sa dali dosiahnuť viacerými spôsobmi.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 25 ods. 3 – 2008/0103 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 a v súlade s podmienkami stanovenými v podrobných pravidlách uvedených v článku 26 ods. 1 sa členské štáty môžu rozhodnúť neuplatniť zníženie alebo vylúčenie vo výške 100 EUR alebo nižšej na poľnohospodára a na kalendárny rok, ktoré obsahuje zníženie alebo vylúčenie uplatnené na platby podľa článku 51 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1698/2005.	3. Bez ohľadu na ustanovenia odseku 1 a v súlade s podmienkami stanovenými v podrobných pravidlách uvedených v článku 26 ods. 1 sa členské štáty môžu rozhodnúť neuplatniť zníženie alebo vylúčenie vo výške 100 EUR alebo nižšej na režim podpory poľnohospodára a na kalendárny rok žiadosti, ktoré obsahuje zníženie alebo vylúčenie uplatnené na platby podľa článku 51 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

Zdôvodnenie

Za realizáciu opatrení SPP sú spravidla zodpovedné regionálne, resp. miestne orgány. Táto zmena je potrebná, aby sa dosiahlo skutočné administratívne zjednodušenie procesu v systéme. Preto by sa mali jednotlivé režimy podpory zohľadňovať osobitne.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 47 – 2008/0103 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<i>Článok 47</i>	<i>Článok 47</i>
Pridelenie stropu uvedeného v článku 41 na regionálnej úrovni	Pridelenie stropu uvedeného v článku 41 na regionálnej úrovni
<p>1. Členský štát, ktorý zaviedol režim jednotných platieb v súlade s hlavou III kapitolami 1 až 4 nariadenia (ES) č. 1782/2003, sa môže najneskôr do 1. augusta 2009 rozhodnúť uplatňovať od roku 2010 režim jednotných platieb na regionálnej úrovni za podmienok stanovených v tomto oddiele.</p> <p>2. Členské štáty stanovujú regióny podľa objektívnych a nediskriminačných podmienok, akými je ich inštitucionálna a administratívna štruktúra a/alebo regionálny poľnohospodársky potenciál.</p> <p>Členské štáty, ktoré majú menej ako tri milióny hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, sa môžu pokladať za jediný región.</p> <p>3. Členské štáty rozdelia strop uvedený v článku 41 medzi regióny podľa objektívnych a nediskriminačných podmienok.</p>	<p>1. Členský štát, ktorý zaviedol režim jednotných platieb v súlade s hlavou III kapitolami 1 až 4 nariadenia (ES) č. 1782/2003, sa môže najneskôr do 1. augusta 2009 rozhodnúť uplatňovať od roku 2010 režim jednotných platieb na regionálnej úrovni za podmienok stanovených v tomto oddiele.</p> <p>2. Členské štáty stanovujú regióny podľa objektívnych a nediskriminačných podmienok, akými je ich inštitucionálna a administratívna štruktúra a/alebo regionálny poľnohospodársky potenciál.</p> <p>Členské štáty, ktoré majú menej ako tri milióny hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, sa môžu pokladať za jediný región.</p> <p>3. Členské štáty rozdelia strop uvedený v článku 41 medzi regióny podľa objektívnych a nediskriminačných podmienok.</p> <p>4. <u>Členské štáty budú postupovať v súlade s ustanoveniami pododseku 1, 2 a 3, pričom budú využívať konzultácie s nižšími úrovňami správy.</u></p>

Zdôvodnenie

Vyplýva zo znenia pozmeňovacieho návrhu.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 68 – 2008/0103 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<i>Článok 68</i>	<i>Článok 68</i>
Všeobecné pravidlá	Všeobecné pravidlá
<p>1. Členské štáty sa môžu najneskôr do 1. augusta 2009 rozhodnúť, že od roku 2010 využijú až do 10 % svojich vnútroštátnych stropov uvedených v článku 41 na poskytnutie podpory poľnohospodárom:</p> <p>a) na:</p> <p>(i) zvláštne druhy poľnohospodárstva, ktoré sú dôležité na ochranu alebo zlepšenie životného prostredia,</p> <p>(ii) zlepšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov alebo</p> <p>(iii) zlepšenie odbytu poľnohospodárskych výrobkov,</p> <p>b) na riešenie osobitných nevýhod, ktoré majú vplyv na poľnohospodárov v odvetviach mlieka a mliečnych výrobkov, bravčového mäsa, ovčieho a kozieho mäsa a ryže v hospodársky alebo ekologicky citlivých oblastiach,</p> <p>c) v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú programy reštrukturalizácie a/alebo rozvoja s cieľom zabrániť opusteniu pôdy a/alebo riešiť osobitné nevýhody, ktorým čelia poľnohospodári v týchto oblastiach,</p>	<p>1. Členské štáty sa môžu najneskôr do 1. augusta 2009, 2010 alebo 2011 rozhodnúť, že od roku 2010, 2011 alebo <u>2012</u> využijú až do 10 % svojich vnútroštátnych stropov uvedených v článku 41 na poskytnutie podpory poľnohospodárom:</p> <p>a) na:</p> <p>(i) zvláštne druhy poľnohospodárstva, ktoré sú dôležité na ochranu alebo zlepšenie životného prostredia, <u>vrátane blaha zvierat</u></p> <p>(ii) zlepšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov alebo</p> <p>(iii) zlepšenie odbytu poľnohospodárskych výrobkov,</p> <p>b) na riešenie osobitných nevýhod, ktoré majú vplyv na poľnohospodárov v odvetviach mlieka a mliečnych výrobkov, bravčového mäsa, ovčieho a kozieho mäsa, <u>zemiakového škrobu, ľanu a ryže</u> v hospodársky alebo ekologicky citlivých oblastiach,</p> <p>c) v oblastiach, na ktoré sa vzťahujú programy reštrukturalizácie a/alebo rozvoja s cieľom zabrániť opusteniu pôdy a/alebo riešiť osobitné nevýhody, ktorým čelia poľnohospodári v týchto oblastiach,</p>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
d) formou príspevkov na poistné na plodiny v súlade s podmienkami uvedenými v článku 69,	d) formou príspevkov na poistné na plodiny v súlade s podmienkami uvedenými v článku 69,
e) vzájomné fondy pre choroby zvierat a rastlín v súlade s podmienkami uvedenými v článku 70.	e) vzájomné fondy pre choroby zvierat a rastlín v súlade s podmienkami uvedenými v článku 70.
2. Podporu opatrení uvedených v odseku 1 písm. b) možno poskytnúť len:	2. Podporu opatrení uvedených v odseku 1 písm. b) možno poskytnúť len:
a) ak:	a) ak:
(i) pokiaľ ide o zvláštne druhy poľnohospodárstva uvedené v jeho bode (i), dosahuje súlad s požiadavkami na agroenvironmentálne platby stanovené v článku 39 ods. 3 prvom pododseku nariadenia (ES) č. 1698/2005,	(i) pokiaľ ide o zvláštne druhy poľnohospodárstva uvedené v jeho bode (i), dosahuje súlad s požiadavkami na agroenvironmentálne platby stanovené v článku 39 ods. 3 prvom pododseku nariadenia (ES) č. 1698/2005,
(ii) pokiaľ ide o podporu na zlepšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov uvedenú v jeho bode ii), dosahuje súlad s nariadením Rady (ES) č. 509/2006, nariadením Rady (ES) č. 510/2006, nariadením Rady (ES) č. 834/2007 a časťou II hlavou II kapitolou I nariadenia (ES) č. 1234/2007 a	(ii) pokiaľ ide o podporu na zlepšenie kvality poľnohospodárskych výrobkov uvedenú v jeho bode ii), dosahuje súlad s nariadením Rady (ES) č. 509/2006, nariadením Rady (ES) č. 510/2006, nariadením Rady (ES) č. 834/2007 a časťou II hlavou II kapitolou I nariadenia (ES) č. 1234/2007 a
(iii) pokiaľ ide o podporu na zlepšenie odbytu poľnohospodárskych výrobkov uvedenú v jeho bode (iii), dosahuje súlad s podmienkami stanovenými v článkoch 2 až 5 nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 a	(iii) pokiaľ ide o podporu na zlepšenie odbytu poľnohospodárskych výrobkov uvedenú v jeho bode (iii), dosahuje súlad s podmienkami stanovenými v článkoch 2 až 5 nariadenia Rady (ES) č. 3/2008 a
b) len na pokrytie skutočne vynaložených dodatočných nákladov a stratených príjmov s cieľom splniť príslušný cieľ.	b) len na pokrytie skutočne vynaložených dodatočných nákladov a stratených príjmov s cieľom splniť príslušný cieľ.
3. Podporu pre opatrenia uvedené v odseku 1 písm. b) možno poskytnúť len:	3. Podporu pre opatrenia uvedené v odseku 1 písm. b) možno poskytnúť len:
a) po úplnej implementácii režimu jednotných platieb v príslušnom odvetví v súlade s článkami 54, 55 a 71,	a) po úplnej implementácii alebo v rámci trojročnej lehoty na úplnú implementáciu režimu jednotných platieb v príslušnom odvetví v súlade s článkami 54, 55 a 71,
b) v rozsahu nevyhnutnom na vytvorenie stimulu na udržanie súčasných úrovní výroby.	b) v rozsahu nevyhnutnom na vytvorenie stimulu na udržanie súčasných úrovní výroby.
4. Podpora v rámci opatrení uvedených v odseku 1 písm. a), b) a e) sa obmedzuje na 2,5 % vnútroštátnych stropov uvedených v článku 41. Členské štáty môžu stanoviť čiastkové limity na jednotlivé opatrenia.	4. Podpora v rámci opatrení uvedených v odseku 1 písm. a), b) a e) sa obmedzuje na 2,5 % vnútroštátnych stropov uvedených v článku 41. Členské štáty môžu stanoviť čiastkové limity na jednotlivé opatrenia.
5. Podpora opatrení uvedených:	5. Podpora opatrení uvedených:
a) v odseku 1 písm. a) a d) má formu ročných dodatočných platieb,	a) v odseku 1 písm. a) a d) má formu ročných dodatočných platieb,
b) v odseku 1 písm. b) má formu ročných dodatočných platieb, napríklad platieb na kus dobytky alebo prémie na trávnaté plochy,	b) v odseku 1 písm. b) má formu ročných dodatočných platieb, napríklad platieb na kus dobytky alebo prémie na trávnaté plochy,
c) v odseku 1 písm. c) má formu zvýšenia jednotkovej hodnoty a/alebo počtu platobných nárokov poľnohospodárov,	c) v odseku 1 písm. c) má formu zvýšenia jednotkovej hodnoty a/alebo počtu platobných nárokov poľnohospodárov,
d) v odseku 1 písm. e) má formu kompenzačných platieb uvedených v článku 70.	d) v odseku 1 písm. e) má formu kompenzačných platieb uvedených v článku 70.
6. Prevod platobných nárokov so zvýšenou jednotkovou hodnotou a dodatočných platobných nárokov uvedených v odseku 5 písm. c) možno povoliť, len ak je s prevádzanými nárokmi spojený prevod zodpovedajúceho počtu hektárov.	6. Prevod platobných nárokov so zvýšenou jednotkovou hodnotou a dodatočných platobných nárokov uvedených v odseku 5 písm. c) možno povoliť, len ak je s prevádzanými nárokmi spojený prevod zodpovedajúceho počtu hektárov.

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
7. Podpora opatrení uvedených v odseku 1 musí byť v súlade s ostatnými opatreniami a politikami Spoločenstva.	7. Podpora opatrení uvedených v odseku 1 musí byť v súlade s ostatnými opatreniami a politikami Spoločenstva.
8. Členské štáty získajú finančné prostriedky potrebné na krytie podpory uvedenej:	8. Členské štáty získajú finančné prostriedky potrebné na krytie podpory uvedenej:
a) v odseku 1 písm. a), b), c) a d) uskutočnením lineárneho zníženia nárokov pridelených poľnohospodárom a/alebo z vnútroštátnej rezervy,	a) v odseku 1 písm. a), b), c) a d) uskutočnením lineárneho zníženia nárokov pridelených poľnohospodárom a/alebo z vnútroštátnej rezervy,
b) v odseku 1 písm. e) uskutočnením, v prípade potreby, lineárneho zníženia jednej alebo viacerých platieb, ktoré sa majú vykonať v prospech oprávnených príjemcov príslušných platieb v súlade s touto hlavou a v rozsahu uvedenom v odsekoch 1 a 3.	b) v odseku 1 písm. e) uskutočnením, v prípade potreby, lineárneho zníženia jednej alebo viacerých platieb, ktoré sa majú vykonať v prospech oprávnených príjemcov príslušných platieb v súlade s touto hlavou a v rozsahu uvedenom v odsekoch 1 a 3.
9. Komisia postupom uvedeným v článku 128 ods. 2 stanoví podmienky poskytovania podpory uvedenej v tomto oddiele, najmä s cieľom dosiahnuť súlad s opatreniami a politikami Spoločenstva a zabrániť kumulovaniu podpory.	9. Komisia postupom uvedeným v článku 128 ods. 2 stanoví podmienky poskytovania podpory uvedenej v tomto oddiele, najmä s cieľom dosiahnuť súlad s opatreniami a politikami Spoločenstva a zabrániť kumulovaniu podpory.
	<u>10. Pri rozhodovaní o využití časti národných stropov až do výšky 10 % budú členské štáty od roku 2010 využívať konzultácie s nižšími úrovňami správy.</u>

Zdôvodnenie

V súvislosti s článkom 68 ešte stále prebiehajú rozsiahle diskusie. Mnohé členské štáty a regióny by potrebovali viac času na to, aby si mohli zvoliť mieru a spôsob uplatňovania tohto článku. Je tiež možné, že niektoré z nich by chceli do všeobecných pravidiel zahrnúť viac cieľov. Na to, aby ďalšie zrušenie viazanosti platieb na produkciu bolo menej bolestivé by mal článok 68 umožňovať pri zavádzaní zmien postupovať pomalšie, a mali by ich sprevádzať podporné opatrenia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 1, ods. 6), bod 2 ods. b – 2008/0105 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
b) Na základe podmienok ustanovených v podrobných pravidlách uvedených v odseku 4 tohto článku sa členské štáty môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať zníženie alebo zrušenie vo výške 100 EUR alebo menej na poľnohospodára na kalendárny rok, ktoré zahŕňa akékoľvek zníženie alebo vylúčenie uplatňované na priame platby podľa článku 25 nariadenia (ES) [č. XXXX/2008 (nové nariadenie o režimoch priamej podpory)].	b) Na základe podmienok ustanovených v podrobných pravidlách uvedených v odseku 4 tohto článku sa členské štáty môžu rozhodnúť, že nebudú uplatňovať zníženie alebo zrušenie vo výške 100 EUR alebo menej na poľnohospodára, opatrenie a na kalendárny rok žiadosti, ktoré zahŕňa akékoľvek zníženie alebo vylúčenie uplatňované na priame platby podľa článku 25 nariadenia (ES) [č. XXXX/2008 (nové nariadenie o režimoch priamej podpory)].

Zdôvodnenie

Za realizáciu opatrení SPP sú spravidla zodpovedné regionálne, resp. miestne orgány. Táto zmena je potrebná, aby sa dosiahlo skutočné administratívne zjednodušenie procesu v systéme. Preto by sa mali jednotlivé režimy podpory zohľadňovať osobitne.

Pozmeňovací návrh 6

PRÍLOHA II – 2008/0105 (CNS) – KOM(2008) 306 v konečnom znení

PRÍLOHA II

Indikatívne druhy činností súvisiace s prioritami uvedenými v článku 16a

Priorita: Zmena klímy		
Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
Zvýšiť efektívnosť využívania dusíkatých hnojív (napr. znížené využívanie, zariadenie, precízne poľnohospodárstvo), zlepšenie skladovania hnoja	<p>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</p> <p>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</p> <p>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</p> <p>Článok 39: agroenvironmentálne platby</p>	Zníženie emisií metánu (CH ₄) a oxidu dusného (N ₂ O)
Zvýšenie energetickej efektívnosti	<p>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</p> <p>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</p> <p>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</p>	Zníženie emisií oxidu uhličitého (CO ₂) úsporou energie
Znižovanie prepravných vzdialeností	<p>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</p> <p>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</p> <p>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</p> <p>Článok 53: diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam</p> <p>Článok 54: podpora na zriaďovanie a rozvoj podnikania</p> <p>Článok 56: základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo</p>	Zníženie emisií oxidu dusného (N ₂ O); <u>sekvestrácia uhlíka</u>
Postupy hospodárenia s pôdou (napr. metódy orby, záchytné medziplodiny, diverzifikované striedanie plodín)	Článok 39: agroenvironmentálne platby	Zníženie emisií oxidu dusného (N ₂ O); sekvestrácia uhlíka
Zmena využívania pôdy (napr. premena ornej pôdy na pastviny, trvalé vyňatie pôdy z produkcie, znížené využívanie/obnova organickej pôdy)	Článok 39: agroenvironmentálne platby	Zníženie emisií oxidu dusného (N ₂ O); sekvestrácia uhlíka

Priorita: Zmena klímy		
Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
Extenzifikácia chovu dobytka (napr. zníženie hustoty stáda, zvýšenie pase- nia)	Článok 39: agroenvironmentálne platby	Zníženie emisií metánu (CH ₄)
Zalesňovanie	Články 43 a 45: prvé zalesnenie poľnohospodárskej a nepoľnohospo- dárskej pôdy	Zníženie emisií oxidu dusného (N ₂ O); sekvestrácia uhlíka
Prevenca lesných požiarov	Článok 48: obnova lesného poten- ciálu a zavedenie preventívnych akcií	Sekvestrácia uhlíka v lesoch a zabrá- nenie emisiám oxidu uhličitého (CO ₂)
Priority: Obnoviteľné druhy energie		
Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
Výroba bioplynu – anaeróbne strávi- teľné rastliny využívajúce živočíšny odpad (v poľnohospodárskom podniku a miestnej výrobe)	Článok 26: modernizácia poľnohos- podárskych podnikov <u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesné- ho hospodárstva</u> <u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a techno- lógii v poľnohospodárstve a potra- vinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u> Článok 53: diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam	Nahradenie fosílnych palív, zníženie emisií metánu (CH ₄)
Trvalé energetické plodiny (výmladkové porasty a bylinné trávy)	Článok 26: modernizácia poľnohos- podárskeho podniku	Nahradenie fosílnych palív; sekvestrácia uhlíka; zníženie emisií oxidu dusného (N ₂ O)
Spracovanie poľnohospodárskej/lesnej biomasy na obnoviteľnú energiu	Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesné- ho hospodárstva <u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a techno- lógii v poľnohospodárstve a potra- vinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u>	Nahradenie fosílnych palív
Zariadenia/infraštruktúra pre obнови- teľnú energiu využívajúce biomasu	<u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesné- ho hospodárstva</u> <u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a techno- lógii v poľnohospodárstve a potra- vinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u> Článok 53: diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam Článok 54: podpora na zriaďovanie a rozvoj podnikania Článok 56: základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo	Nahradenie fosílnych palív

Priority: Obnoviteľné druhy energie

Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
<u>Zlepšenie odpadového hospodárstva v súvislosti s opätovným využívaním materiálov</u>	<p><u>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</u></p> <p><u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 53: diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam</u></p> <p><u>Článok 54: podpora na zriaďovanie a rozvoj podnikania</u></p> <p><u>Článok 56: základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo</u></p>	<u>Nahradenie fosílnych palív</u>
<u>Využívanie slnečnej energie, veternej energie, geotermálnej energie a kogenerácie</u>	<p><u>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</u></p> <p><u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 53: diverzifikácia smerom k nepoľnohospodárskym činnostiam</u></p> <p><u>Článok 54: podpora na zriaďovanie a rozvoj podnikania</u></p> <p><u>Článok 56: základné služby pre hospodárstvo a vidiecke obyvateľstvo</u></p>	<u>Nahradenie fosílnych palív</u>

Priorita: Hospodárenie s vodou

Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
<p>Technológia šetriaca vodu, uskladnenie vody</p> <p>Výrobné technológie šetriace vodu</p>	<p><u>Článok 26: modernizácia poľnohospodárskych podnikov</u></p> <p><u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 30: infraštruktúra</u></p>	Zvýšenie schopnosti využívať vodu efektívnejšie

Priorita: Hospodárenie s vodou

Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
<u>Manažment povodňových rizík</u>	<p><u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 39: agroenvironmentálne platby</u></p> <p><u>Článok 41: neproduktívne investície</u></p>	<u>Zvýšenie schopnosti využívať vodu efektívnejšie</u>
Obnova mokradí Premena poľnohospodárskej pôdy na lesnícke a poľnohospodársko-lesnícke systémy	<p>Článok 39: agroenvironmentálne platby</p> <p>Článok 41: neproduktívne investície</p> <p>Články 43 a 45: prvé zalesnenie poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy</p>	Zachovanie vysokohodnotných vodných plôch; ochrana kvality vody
Rozvoj poloprírodných vodných plôch	Článok 57: zachovanie a skvalitňovanie vidieckeho dedičstva	Zachovanie vysokohodnotných vodných plôch; ochrana kvality vody
Postupy hospodárenia s pôdou (napr. medziplotiny)	Článok 39: agroenvironmentálne platby	Pokus o zníženie úniku rôznych látok do vody, vrátane fosforu

Priorita: Biodiverzita

Druhy činností	Články a opatrenia	Potenciálne účinky
Nepoužívanie hnojív a pesticídov na poľnohospodárskej pôde s vysokou prírodnou hodnotou Integrovaná a organická výroba	<p><u>Článok 28: zvyšovanie hodnoty produktov poľnohospodárstva a lesného hospodárstva</u></p> <p><u>Článok 29: spolupráca pri vývoji nových produktov, procesov a technológií v poľnohospodárstve a potravinárskom odvetví a odvetví lesného hospodárstva</u></p> <p>Článok 39: agroenvironmentálne platby</p>	Zachované typy vegetácie bohaté na rôzne druhy, ochrana a zachovanie lúk
Trvalé medze a pobrežné pásy okolo vodných tokov Výstavba/riadenie biotopov/stanovíšť v rámci aj mimo lokalít systému Natura 2000 Zmena využívania pôdy (extenzívne riadenie lúk, premena ornej pôdy na pastviny, dlhodobé vyňatie pôdy z produkcie) Riadenie večne zelených plôch s vysokou prírodnou hodnotou	<p>Články 38 a 46: platby v systéme Natura 2000</p> <p>Článok 39: agroenvironmentálne platby</p> <p>Článok 41: neproduktívne investície</p> <p>Článok 47: lesnícko-environmentálne platby</p> <p>Článok 57: zachovanie a skvalitňovanie vidieckeho dedičstva</p>	Chránené vtáky a voľne žijúce organizmy a zlepšená sieť biotopov; obmedzený vstup škodlivých látok do susedných stanovíšť
Zachovanie genetickej diverzity	Článok 39: agroenvironmentálne platby	Zachovaná genetická diverzita

Zdôvodnenie

Nové výzvy sa stanú dôležitou a možno aj lukratívnou súčasťou poľnohospodárstva.

V rámci motivovania poľnohospodárov k zvyšovaniu konkurencieschopnosti a trvalej udržateľnosti svojich podnikov, k nachádzaniu riešení v oblasti trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a k zaujatiu aktívnej úlohy pri uplatňovaní ekologických opatrení by mali mať poľnohospodári možnosť uplatňovať všetky príslušné opatrenia EPFRV, ako aj opatrenia na podporu inovácií, rozvoj nových technológií a stratégií. Tieto opatrenia zatiaľ Komisia nespomína. Ak bude tieto opatrenia Komisia propagovať, členské štáty to bude motivovať k ich využívaniu.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím: podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe“

(2008/C 325/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- s uspokojením víta oznámenie Komisie, ktoré ponúka dostatočný úvod do problematiky na vytvorenie koncepčných základov pre verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a pre spôsob, akým sa môžu vykonávať, aj keď sa tam vyskytujú isté medzery, pokiaľ ide o konkrétne uplatnenie navrhovaného postupu,
- zdôrazňuje, že v prípade, keď sa miestne a regionálne orgány rozhodnú pre postup verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, s cieľom podporiť inováciu pri problémoch, ktoré sa snažia riešiť pomocou výsledkov dosiahnutých prostredníctvom tohto nástroja, budú musieť prekonávať viaceré problémy, ktoré neboli v oznámení Komisie dostatočne zanalyzované,
- nazdáva sa, že Európska komisia by mala miestnym a regionálnym zmluvným stranám poskytnúť jasné a podrobné usmernenia a nástroje vzdelávania a odbornej prípravy týkajúce sa spôsobu ako využiť verejné obstarávanie v oblasti vývoja a výskumu vo fáze pred komerčným využitím tak, aby sa neporušilo právo Spoločenstva,
- ďalej sa nazdáva, že usmernenia a ponaučenia, ktoré treba poskytnúť, možno považovať za nevyhnutné tým viac, že postupy verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím zahŕňajú dôležité otázky vyplývajúce z práv duševného a priemyselného vlastníctva a že ani právne služby centrálnych orgánov sa až do dnešnej doby nezaoberali touto oblasťou práva.

Spravodajca: pán Dimitrios TSIGKOUNIS (Grécko, ELS), starosta mesta Léonidio (Arkádia)

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím: Podpora inovácií s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľné verejné služby vysokej kvality v Európe

KOM(2007) 799 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky o úlohe miestnych a regionálnych orgánov

1. žiada, aby sa v ďalších diskusiách preskúmala úloha miestnych a regionálnych orgánov, ktorú majú zohrávať tvárou v tvár významným sociálnym problémom, pričom ide hlavne o poskytnutie cenovo prístupnej zdravotnej starostlivosti, ktoré má vysokú úroveň a je prispôbená starostlivosť obyvateľstva, o prispôbenie sa zmene klímy, zlepšenie energetickej účinnosti, zabezpečenie lepšieho a prístupnejšieho vzdelávania a o efektívne riadenie hrozieb v oblasti bezpečnosti;

2. navrhuje, aby vzhľadom na to, že riešenie týchto problémov bude pravdepodobne vyžadovať nové a inovatívne riešenia, ktoré ešte nie sú za súčasných technologických požiadaviek komerčne dostupné alebo ktoré – aj keď existujú a sú k dispozícii – dostatočne neuspokojujú stanovené podmienky a je preto potrebné, aby sa nimi súrne zaoberal výskum a vývoj, sa miestne a regionálne orgány aktívne zapojili do vypracovania nového rámca pre obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a aby sa posilnili možnosti, ktoré majú tieto orgány k dispozícii na riadenie a efektívne vykonávanie tohto nového typu verejného obstarávania;

3. podporuje názor, že zahrnutie výskumu a vývoju do obstarávania s cieľom podporiť inovatívne riešenia by poskytlo miestnym a regionálnym orgánom možnosť prispieť v pravý čas k zabezpečeniu efektívnosti a účinnosti (zo strednodobého a dlhodobého hľadiska) služieb, ktoré poskytuje, ako aj k podpore konkurencieschopnosti európskeho priemyslu prostredníctvom inovácie;

4. nazdáva sa, že vzhľadom na to, že veľkú časť prostriedkov na tieto transakcie vynaložia miestne a regionálne orgány, je potrebné, aby tieto orgány boli dokonale pripravené zohrávať veľmi významnú úlohu pri podpore výskumu a vývoja na úrovni celej Európy;

5. žiada Európsku komisiu, aby vzala do úvahy politické priority výboru na obdobie 2008 – 2010, medzi ktorými sa nachádza okrem iného uplatňovanie Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť, reakcia na výzvy klimatických zmien, diverzifikácia a trvalo udržateľné využitie zdrojov energie, zlepšenie kvality života občanov vrátane cezhraničnej spolupráce v oblasti prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, podpora solidarity a medzikultúrneho a medzináboženského dialógu zo strany regionálnych a miestnych orgánov, poskytnutie podpory všetkým formám kultúry a miestnych tradícií, účasť na diskusií o spoločnej prístahovaleckej a azylovej politike, obzvlášť pokiaľ

ide o výmenu osvedčených postupov, ako aj priorit, akou je moderný jednotný trh so stratégiou, ktorá podporuje kvalitu verejných služieb, pretože ide o oblasti činnosti, ktoré sa týkajú územných orgánov a ktoré majú veľkú šancu byť zahrnuté do oblasti verejného obstarávania na podporu výskumu a vývoja v informačných a komunikačných technológiách a ktoré sa prioritne týkajú vykonávania obstarávania vo fáze pred komerčným využitím;

6. s uspokojením víta oznámenie Komisie KOM(2007) 799 v konečnom znení, ktoré ponúka dostatočný úvod do problematiky na vytvorenie koncepčných základov pre verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím a pre spôsob, akým sa môžu vykonávať, aj keď sa tam vyskytujú isté medzery, pokiaľ ide o konkrétne uplatnenie navrhovaného postupu;

7. zdôrazňuje, že v prípade, keď sa miestne a regionálne orgány rozhodnú pre postup verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, s cieľom podporiť inováciu pri problémoch, ktoré sa snažia riešiť pomocou výsledkov dosiahnutých prostredníctvom tohto nástroja, budú musieť prekonávať viaceré problémy, ktoré neboli v oznámení Komisie KOM(2007) 799 v konečnom znení dostatočne zanalyzované;

8. zastáva názor, že súčasné právne predpisy o verejnom obstarávaní sú už dosť zložité a že mnohé miestne a regionálne orgány majú problémy správne ich uplatňovať. Takisto sa nazdáva, že sa budú zdráhať zaviesť do ich administratívnej organizácie a postupov dodatočný zložitý prvok, ktorý predstavuje iniciatíva Európskej komisie. Preto žiada, aby sa pri obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím nepoužívali právne predpisy o verejnom obstarávaní;

9. navrhuje, aby Európska komisia preskúmala možnosť zmeniť a doplniť smernicu o verejnom obstarávaní tak, aby sa umožnil vznik inovácií napríklad v rámci projektov verejno-súkromného partnerstva. Prísny postup pri verejnom obstarávaní vo veľkej miere brzdí vznik inovácií. Požiadavka spravodlivého zaobchádzania bez diskriminácie, vyplývajúca zo Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, by sa nemala interpretovať tak, že podniky a obstarávateľské subjekty nebudú môcť mať v praxi prospech z výsledkov činnosti podnikov v oblasti výskumu a vývoja;

10. je presvedčený, že vypracovanie a príprava nástrojov obzvlášť odbornej povahy na zverejnenie oznamov o konaní verejnej súťaže na podporu inovácie vyžaduje osobitné znalosti a schopnosti, ktoré miestne a regionálne orgány väčšinou nemajú k dispozícii, keďže aj na úrovni centrálnej správy viacerých členských štátov sa tento typ vedomostí alebo odbornosti vyskytuje iba v niektorých útvaroch;

11. nazdáva sa, že takisto rôzne etapy výberu, ktoré sú súčasťou postupu verejného obstarávania služieb v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím, si vyžadujú istú úroveň odborných vedomostí a pochopenia príslušných otázok, ktorú vo všeobecnosti regionálne orgány nemajú;

12. tvrdí, že aj keď verejné obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím nakoniec zaznamená úspech, bude stále ťažké podnietiť politickú mobilizáciu a angažovanosť občanov v jeho prospech na miestnej a regionálnej úrovni. Rozhodnutia miestnych a regionálnych orgánov sú zafixované hlavne tým, že správne vykonávanie verejných súťaží pre služby výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím predstavuje okamžité výdavky, ktoré zaťažujú prebiehajúce správne riadenie, zatiaľ čo výhody, ktoré z toho vyplývajú, sa obvyčajne prejavujú z dlhodobého hľadiska a na to, aby si občania uvedomili tieto skutočnosti bude potrebné určité časové obdobie, ktoré je vo všeobecnosti dlhšie ako čas medzi dvomi následnými volebnými obdobiami na úrovni obce a regiónu;

13. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že v prípade, keď by mala byť príležitosť pristúpiť k verejnej súťaži pre verejné obstarávanie služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím politicky kontroverzná, je pravdepodobné, že po volebnom boji, po skončení ktorého by bol určený víťaz na miestnej alebo regionálnej úrovni, by formácia, ktorá vyjadrila tieto námietky, spochybnila vykonávanie príslušného postupu pre obchodný produkt, ktorý bol medzitým vyvinutý a zrušila by dôležité výhody, s ktorými rátala zmluvná strana počas úvodnej verejnej súťaže;

14. domnieva sa, že hlavný politický problém sa vyskytne na úrovni miestnych a regionálnych orgánov, ak konečný víťaz verejného obstarávania služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím nesídli v obci alebo v regióne zmluvnej strany, alebo ak má sídlo v inom členskom štáte;

15. poukazuje na skutočnosť, že v prípade, keď bude verejná súťaž pre verejné obstarávanie služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím neúspešná, čo sa nedá vylúčiť obzvlášť v niektorých oblastiach tohto odvetvia, kde je miera realizácie ešte stále nízka, miestne a regionálne orgány sa ocitnú v mimoriadne zložitom postavení, aby oprávnili svoje konanie a presvedčili občanov, že napriek tomuto výsledku bolo vhodnejšie použiť tento postup, ako investovať do už existujúcej a obchodne overenej technológie;

16. navrhuje, aby vzhľadom na uvedené problémy, s ktorými sa môžu miestne a regionálne orgány stretnúť v oblasti verejného obstarávania služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím, Európska komisia a členské štáty zaviedli a zaviedli celý rad opatrení, ktoré považujú za nevyhnutné na to, aby toto obstarávanie splnilo svoju úlohu na úrovni obcí a regiónov, ktoré budú mať veľmi významný vplyv na širšiu výkonnosť európskych subjektov v oblasti výskumu a vývoja vzhľadom k ich konkurentom na celosvetovom trhu;

17. zdôrazňuje, že nesmieme zabúdať na skutočnosť, že v prípade, keď Európska únia nedokáže zaviesť na miestnej a regionálnej úrovni bežne využívané a fungujúce postupy verejného obstarávania výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným

využitím, EÚ stratí na úrovni Spoločenstva prostriedky v oblasti výskumu a vývoja;

18. nazdáva sa, že Európska komisia musí poskytnúť miestnym a regionálnym zmluvným stranám jasné a podrobné usmernenia a nástroje vzdelávania a odbornej prípravy týkajúce sa spôsobu ako využiť verejné obstarávanie v oblasti vývoja a výskumu vo fáze pred komerčným využitím, aby sa neporušilo právo Spoločenstva;

19. ďalej sa nazdáva, že usmernenia a ponaučenia, ktoré treba poskytnúť, možno považovať za nevyhnutné tým viac, že postupy verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím zahŕňajú dôležité otázky vyplývajúce z práv duševného a priemyselného vlastníctva a že ani právne služby centrálnych orgánov sa až do dnešnej doby nezaoberali touto oblasťou práva;

20. podnecuje členské štáty a Európsku komisiu, aby rozvinuli podporné štruktúry, na ktoré sa budú môcť miestne a regionálne orgány obrátiť, keď sa rozhodnú vyhlásiť verejnú súťaž pre obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím a budú môcť od nich získať jasné a užitočné informácie a významnú pomoc, obzvlášť pokiaľ ide o čo najsprávnejšie rozdelenie rizík a výhod medzi zmluvnou stranou a úspešnými kandidátmi;

21. zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že verejné obstarávanie služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím je z krátkodobého hľadiska spojené s veľmi výraznými rizikami pre miestnu a regionálnu úroveň, t.j. pre príslušnú zmluvnú stranu a naopak s výhodami z dlhodobého hľadiska, ktoré je ťažko presne popísať a majú často nejasný charakter, čo má za následok skutočnosť, že územné orgány pociťujú často oprávnenú neistotu, by im mali členské štáty a Európska komisia poskytnúť výraznú podporu na viacerých úrovniach, pričom by mali vysvetliť všetkým zapojeným akterom, že možnosť neúspechu tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto postupu, ktorý sa pokúša nájsť inovatívne riešenia problémov, s ktorými sa už dlhšiu dobu stretávajú európske spoločnosti;

22. konštatuje, že keďže verejné súťaže pre obstarávanie v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím sú otvorené účastníkom zo všetkých členských štátov, môžu nevyhnutne viesť k presunu – v každom prípade aspoň čiastočne – regionálnych zdrojov určených na financovanie tejto činnosti do regiónu inej krajiny Únie. Aj keď tento jav samozrejme nepredstavuje problém na úrovni Európskej únie, na úrovni regionálneho alebo miestneho orgánu odrádza od financovania takého verejného obstarávania;

23. zaväzuje Európsku komisiu, aby dokázala, že verejné obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím je výhodné pre región, ktorý vyhlasuje podobnú verejnú súťaž, aj v prípade, keď strany, ktoré na súťaž reagujú, nesídli na území tohto regiónu;

24. dôrazne žiada Európsku komisiu, aby povzbudzovala a podporovala veľké zoskupenia miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sa rozhodli pre spoločnú činnosť v oblasti verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, s cieľom znížiť riziká v porovnaní s tými, ktorým by bol vystavený miestny a regionálny orgán členského štátu, ak by vyhlásil verejnú súťaž tohto typu samostatne;

25. uznáva, že vytvorenie celoeurópskych sietí a nadviazanie kontaktov medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré sa nachádzajú v rôznych členských štátoch a majú podobné potreby, predstavuje v pravom zmysle slova najvhodnejší a najpevnejší spojovací článok pre spoluprácu medzi krajinami, regiónmi a obcami v oblasti verejného obstarávania služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím, ako aj pre koordináciu postupov, ktoré sa naň vzťahujú;

26. podporuje návrh, aby činnosti, ktoré majú za cieľ rozvinúť a zaviesť verejné obstarávanie služieb v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím na úrovni miestnych a regionálnych orgánov, boli financované prerozdelením prostriedkov, ktoré sa môžu uvoľniť z rozpočtu Európskej únie po revízii spoločnej poľnohospodárskej politiky;

27. obhajuje myšlienku, že jednotný európsky priestor výskumu a vývoja (EER) môže nadobudnúť celkom nové formy a získať nový elán, ak budú postupy týkajúce sa verejného obstarávania služieb v oblasti výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným využitím zahrnuté do existujúcich mechanizmov verejného obstarávania;

28. obhajuje myšlienku, že stratégia podpory verejného obstarávania služieb výskumu a vývoja vo fáze pred komerčným

využitím sa obzvlášť uľahčí, ak využije univerzity, výskumné strediská a hlavne malé a stredné podniky s vysokou úrovňou vedomostí a technologických inovácií, ktoré pôsobia v obciach a regiónoch, prostredníctvom využitia nového rámca spolupráce s miestnymi a regionálnymi orgánmi ich členských štátov a aby sa zriadila sieť prostredníctvom ich spolupráce s ďalšími miestnymi a regionálnymi orgánmi rôznych členských štátov a univerzitnými inštitúciami, výskumnými ústavmi a obdobnými MSP;

29. zdôrazňuje, že vytvorením informačných bodov a databáz v rámci miestnych a regionálnych orgánov, zameraných na problémy obcí a regiónov, ktoré si prioritne vyžadujú inovatívne riešenia a informovaním o potenciáli územia v oblasti výskumu a vývoja, je možné zbližiť územia konfrontované so spoločnými problémami s výskumnými centrami a podnikmi, ktoré predstavujú dodatočný alebo doplnkový potenciál, a to prekonaním týchto prekážok inováciou v synergii;

30. navrhuje, aby boli príspevky Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Európskeho sociálneho fondu zamerané na činnosti, ktoré sa v odvetviach, ktoré financujú, týkajú výskumu a vývoja prostredníctvom verejného obstarávania vo fáze pred komerčným využitím.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy“ a „Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu“

(2008/C 325/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- sa stotožňuje s konštatovaním, že v EÚ existuje zhoda, že je potrebné zmodernizovať odborné vzdelávanie a prípravu v Európe. Zabezpečenie kvality odborného vzdelávania je dôležitým prvkom tohto cieľa;
- zastáva názor, že problémy s uznávaním výstupov vzdelávania nadobudnutých v jednotlivých členských štátoch brzdia mobilitu v EÚ a sú prekážkou v ceste skutočne celoživotného vzdelávania;
- zdôrazňuje, že v mnohých členských štátoch je za odborné vzdelávanie a prípravu zodpovedná regionálna a miestna úroveň;
- víta dva návrhy na odporúčania, ktorými chce Komisia poukázať na riešenie sociálnych a hospodárskych problémov vyskytujúcich sa v globalizovanom svetovom hospodárstve založenom na vedomostiach, v ktorom žijeme. Okrem toho majú prispieť k zlepšeniu mobility v rámci Európskej únie a k podpore kvalifikačnej výmeny. Z pohľadu VR je preto nevyhnutné ďalej rozvíjať oblasti dôležité pre občanov a úlohy, ktoré spadajú do kompetencií regiónov a miestnych samospráv;
- zastáva názor, že hlavnými užívateľmi európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy budú celoštátne/regionálne a miestne orgány, ktoré sú zodpovedné za zabezpečenie kvality a zlepšovanie všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy;
- žiada, aby sa príslušné miestne a regionálne orgány zapojili do prác na prepojenie národných/regionálnych kvalifikačných rámcov s ECVET;
- považuje za skutočné meradlo úspechu systému jeho praktickú realizáciu a akceptovanie. Miestne a regionálne orgány môžu poskytovať cennú pomoc tým, že ho budú podporovať prostredníctvom svojich sietí a zabezpečia dôveryhodnosť a realizovateľnosť ECVET.

Spravodajca: Kent JOHANSSON (SV/ALDE), člen rady provincie Västra Götaland

Referenčné dokumenty

Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy

KOM(2008) 179 v konečnom znení – 2008/0069 (COD)

Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu

KOM(2008) 180 v konečnom znení – 2008/0070 (COD)

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

1. konštatuje, že odborné vzdelávanie a príprava má rozhodujúci význam pre dosiahnutie cieľov Lisabonskej stratégie, najmä pre zlepšenie hospodárskeho rastu, konkurencieschopnosti a sociálnej integrácie. Všeobecné vzdelávanie a odborná príprava, odborné schopnosti a celoživotné vzdelávanie patria medzi najdôležitejšie priority VR;

2. zastáva názor, že problémy s uznávaním výstupov vzdelávania nadobudnutých v jednotlivých členských štátoch brzdia mobilitu v EÚ a sú prekážkou v ceste skutočne celoživotného vzdelávania;

3. stotožňuje sa s konštatovaním, že v EÚ existuje zhoda, že je potrebné zmodernizovať odborné vzdelávanie a prípravu v Európe. Zabezpečenie kvality odborného vzdelávania je dôležitým prvkom tohto cieľa;

4. zdôrazňuje, že v mnohých členských štátoch je za odborné vzdelávanie a prípravu zodpovedná regionálna a miestna úroveň. Odborná príprava sa financuje z viacerých zdrojov, hoci vo väčšine členských štátoch zabezpečuje financovanie štát (celoštátna a regionálna úroveň) s vysokým podielom regionálneho a miestneho financovania;

5. vyjadruje sa k dvom predlohám, ktoré sa týkajú európskej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania. V prípade prvej predlohy, týkajúcej sa európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, dospel konzultačný proces ďaleko, no v prípade druhej predlohy, týkajúcej sa vytvorenia európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy, sa nachádza v ranom štádiu. Preto budú ďalšie konzultácie dôležité a sú vítané;

6. víta dva návrhy na odporúčania, ktorými chce Komisia poukázať na riešenie sociálnych a hospodárskych problémov vyskytujúcich sa v globalizovanom svetovom hospodárstve založenom na vedomostiach, v ktorom žijeme. Okrem toho majú prispieť k zlepšeniu mobility v rámci Európskej únie a k podpore kvalifikačnej výmeny. Z pohľadu VR je preto nevyhnutné ďalej rozvíjať oblasti dôležité pre občanov a úlohy, ktoré spadajú do kompetencií regiónov a miestnych samospráv;

7. berie na vedomie, že európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET) je prostriedkom opisu kvalifikácií z hľadiska jednotiek vzdelávacích výstupov a s nimi súvisiacich bodov na účel prenosu a akumulácie vzdelávacích výstupov. Poskytuje spoločný metodický rámec, v ktorom sa má

uľahčiť prenos kreditov za vzdelávacie výstupy z jedného klasifikačného systému do druhého alebo z jedného študijného smeru do druhého;

8. zastáva názor, že hlavnými užívateľmi európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy budú na jednej strane celoštátne/regionálne a miestne orgány, ktoré sú zodpovedné za zabezpečenie kvality a zlepšovanie všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy. Na rozdiel od ECVET sa referenčný rámec zameriava na zabezpečenie transparentnosti a zosúladenie trendov v oblasti politiky odborného vzdelávania a prípravy;

9. stotožňuje sa s názorom, že uplatňovanie ECVET a referenčného rámca sa musí uskutočniť na základe dobrovoľnosti, no považuje za nevyhnutné stanoviť rámcové podmienky a usmernenia pre prácu s týmto systémom. Rôzne skupiny užívateľov (skupina užívateľov ECVET a ENQAVET – European Network on Quality Assurance in Vocational Education and Training – Európska sieť zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy) musia byť okrem toho zastúpené zástupcami s bezprostredným mandátom regionálneho alebo miestneho orgánu. Podobne je potrebné zabezpečiť zastúpenie súkromných aktérov a sociálnych partnerov;

10. zdôrazňuje, že do spoločných grémii zaoberajúcich sa ďalším rozvojom systémov je potrebné bezprostredne zapájať regióny, ktoré sú podľa vnútroštátneho ústavného usporiadania zodpovedné za vzdelávanie, a to nezávisle od toho, či sa ich členský štát rozhodne zapojiť do ECVET a/alebo referenčného rámca;

11. považuje v rámci nadchádzajúcej práce v oblasti rozvoja za veľmi dôležité, aby sa podarilo dosiahnuť vyvážený pomer medzi snahou o zlepšenie mobility občanov prostredníctvom systémov prenosu kreditov spolu so zlepšením kvality vzdelávacích činností na jednej strane a nevyhnutnosťou väčšej diverzity vzdelávacích systémov, za ktoré sú zodpovedné regióny a obce, resp. mestá v členských štátoch na druhej strane;

12. poukazuje na to, že ECVET a referenčný rámec zabezpečenia kvality patrí do väčšej skupiny európskych iniciatív v oblasti politiky vzdelávania, medzi ktoré patrí Európsky systém prenosu a započítavania kreditov (ECTS), Europass, Európska charta kvality mobility (EQCM), európske zásady identifikácie a uznávania neformálneho a informálneho vzdelávania a Európsky kvalifikačný rámec pre celoživotné vzdelávanie (EQF);

13. zdôraznil vo svojich predošlých stanoviskách, že neustále rastúce požiadavky na pracovisku (nové pracovné systémy, prispôbovanie sa novým technológiám) si vyžadujú nepretrajné zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov. Ponuky vzdelávania zamerané na celoživotné vzdelávanie sa môžu prejavíť ako nevyhnutné nástroje na vytvorenie skupiny kvalifikovaných zamestnancov, ktorá je centrálnou súčasťou trvalo udržateľného hospodárskeho a spoločenského vývoja ⁽¹⁾. Najmä vzhľadom na demografický vývoj je potrebné zabezpečiť efektívnejšie využitie existujúcich pracovných síl;

14. poukazuje na to, že preverenie a ďalší rozvoj systémov si bude vyžadovať vlastné finančné prostriedky;

Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET)

15. upozorňuje na to, že medzinárodná mobilita v oblasti vzdelávania a zamestnanosti má v Európe veľmi dlhú tradíciu. Mala podstatný význam pre rozvoj remesiel, priemyslu, obchodu a podnikateľskej činnosti, prostredníctvom ktorých sa vytvoril základ prosperity určitého miesta, regiónu alebo krajiny;

16. je presvedčený, že vzdelávanie a zamestnávanie v medzinárodnom kontexte bude veľmi dôležité v hospodárstve, ktoré sa čoraz viac globalizuje. Túto mobilitu v oblasti vzdelávania a zamestnanosti treba podporiť moderným nástrojom. VR považuje za taký nástroj ECVET;

17. konštatuje, že potreba kompetencií sa v čoraz väčšej miere určuje na regionálnej úrovni. VR zdôraznil, že miestny a regionálny rozvoj vychádza prirodzene z rozdielnych predpokladov a východiskových pozícií. V žiadnom prípade ho však nemožno vnímať oddelene od prostredia. Regióny a spoločnosti potrebujú produktívny systém, ktorý sa obnovuje rovnakým tempom, akým zanikajú tradičné pracovné miesta; inak hrozí stagnácia, sociálna marginalizácia vo forme nezamestnanosti, vysoká chorobnosť a príliš často aj skorý odchod z trhu práce ⁽²⁾;

18. zdôrazňuje, že charakteristickou črtou sveta práce v Európe musí byť rozsiahla flexibilita v spojitosti so spoľahlivým sociálnym zabezpečením, ako je prezentované v dokumente Európskej komisie „K spoločným zásadám flexiistoty“ ⁽³⁾;

19. súhlasil v inej súvislosti s Komisiou, že národný a európsky kvalifikačný rámec zjednodušuje validáciu akéhokoľvek typu vzdelávania ⁽⁴⁾;

20. privítal kvalifikačný rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý navrhla Európska komisia, a podporil oba ciele „zlepšenie transparentnosti kvalifikácií“ a „podporu väčšej mobility v EÚ“;

⁽¹⁾ Pozri stanovisko CdR 226/98 fin.

⁽²⁾ Pozri stanovisko Výboru regiónov zo 14. júna 2006 na tému „Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových zručnostiach pre celoživotné vzdelávanie“.

⁽³⁾ Pozri stanovisko Výboru regiónov (CdR 274/2007) k dokumentu Komisie KOM(2007) 359 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Pozri stanovisko CdR 335/2006 fin.

21. nalieha v súvislosti s vlastnou požiadavkou týkajúcou sa kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie, aby sa príslušné miestne a regionálne orgány zapojili do prác na prepojenie národných/regionálnych kvalifikačných rámcov s ECVET;

22. stotožňuje sa s vyjadrením Európskej komisie, že systém kreditov ECVET má byť „kultúrne a technicky prispôsobený [...] regionálnemu [...] prostrediu“ a poukazuje na to, že samotné regionálne orgány majú často právomoci v oblasti stanovovania, vývoja a realizácie kvalifikačných systémov a systémov celoživotného vzdelávania vo formálnej, neformálnej a informálnej oblasti;

23. podčiarkuje, že veľká časť odbornej prípravy z hľadiska celoživotného vzdelávania sa uskutočňuje v podnikoch alebo podnikových sieťach, v ktorých sa intenzívne využívajú vedomosti, pričom táto činnosť čoraz častejšie prebieha v medzinárodnom meradle;

24. poukazuje na dobré príklady, ako môže byť v súčasnosti vybudovaná spolupráca medzi organizáciami jedného odvetvia a regiónmi rôznych krajín v oblasti odbornej prípravy a ako môže zahŕňať aj spoločné plánovanie a uznávanie ⁽⁵⁾. Takéto iniciatívy treba podporovať a zohľadňovať;

25. zdôrazňuje, že na uznávaní musia spolupracovať rôzne zúčastnené strany, nielen zo štátnej oblasti, ale aj súkromní aktéri, podniky a sociálni partneri;

26. víta vytvorenie užívateľskej skupiny ECVET, ktorá aktualizuje a koordinuje jednotlivé procesy. Do užívateľskej skupiny musia však patriť aj regionálne a miestne orgány, ako aj miestne podniky a sociálni partneri, aby tak mali bezprostredný prístup k ECVET; pritom sa musia dodržiavať pravidlá a predpisy jednotlivých členských štátov;

27. konštatuje, že miestne a regionálne orgány môžu často prijímať účinné, konkrétne opatrenia v oblasti odbornej prípravy;

28. berie na vedomie, že ECVET je systém kreditov vybudovaný na jednotkách, pomocou ktorého sa merajú a porovnávajú vzdelávacie výstupy a môžu sa prenášať z jednej vzdelávacej inštitúcie na druhú;

29. víta, že tento systém je kompatibilný so všetkými klasifikačnými systémami, najmä s európskym systémom prenosu a započítavania kreditov (ECTS), ktorý podporuje a uľahčuje vnútroeurópsku a celosvetovú mobilitu vysokoškolských študentov;

30. považuje za skutočné meradlo úspechu systému jeho praktickú realizáciu a akceptovanie. Miestne a regionálne orgány môžu poskytovať cennú pomoc tým, že ho budú podporovať prostredníctvom svojich sietí a zabezpečia dôveryhodnosť a realizovateľnosť ECVET;

31. považuje v zmysle dobrého používania systému ECVET za nevyhnutné konkrétne príklady fungovania systému v praxi, keď sa systém uvedie do prevádzky. To by poskytlo impulzy pre využívanie možností, ktoré ponúka ECVET, v širšom kontexte;

⁽⁵⁾ Napríklad európsky kurz údržby nákladných vozidiel, pozri www.anfa-auto.fr.

Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality odbornej prípravy a vzdelávania

32. zastáva názor, že v socio-ekonomickom zmysle vyššiu efektivitu odborného vzdelávania a prípravy možno dosiahnuť tým, že sa odborná príprava lepšie prispôbí neustále sa meniacim potrebám trhu práce v znalostnej spoločnosti, najmä prostredníctvom podpory vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorí zodpovedajú požiadavkám, ktoré na nich kladie globalizácia;

33. zdôrazňuje, že systémy všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy nemožno rozvíjať – ako sa to niekedy stáva – izolovanie od podnikateľského a sociálneho kontextu a inovačného potenciálu určitého miesta, pretože rast, konkurencieschopnosť a možnosti zamestnania v určitom regióne závisia čoraz viac od kvalifikácie súčasných a budúcich zamestnancov a aj od prínosu odborného vzdelávania a prípravy, ako aj rekvalifikácie k dlhodobému dopĺňaniu a rozvíjaniu týchto kvalifikácií;

34. považuje preto za základnú nevyhnutnosť zosúladiť referenčný rámec zabezpečovania kvality s požiadavkami miestneho trhu práce a požaduje zavedenie akreditácie centier odbornej prípravy ako súčasť tohto procesu;

35. uvedomuje si prínos referenčného rámca zabezpečenia kvality, pretože je krokom vpred v oblasti všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy v EÚ, najmä vzhľadom na podporu vzájomného vzdelávania, mobility a výmeny osvedčených postupov;

36. víta zásadnú štruktúru referenčného rámca vo forme cyklu zlepšovania a zdôrazňuje, že ukazovatele kvality netreba chápať ako usmernenia, ale ako referenčné veličiny, ktoré možno v ďalšom priebehu rôznym spôsobom rozvíjať, napr. v bilaterálnom a multilaterálnom kontexte;

37. zdôrazňuje, že referenčný rámec nemožno redukovať len na štatistický systém alebo určitú kontrolnú funkciu, ale treba ho chápať ako účinný nástroj na neprestajné zvyšovanie kvality na rôznych úrovniach a u rôznych aktérov a zúčastnených;

38. vyslovuje sa za to, aby referenčný rámec nebol vyhradený len celoštátnej úrovni, ale aby zodpovedajúce procesy boli iniciované aj na miestnej a regionálnej úrovni. To isté treba umožniť aj vzdelávacím systémom, ktoré nepatria do rámca verejného vzdelávania, aby sa aj tieto neustále zlepšovali a vyvíjali;

39. zastáva názor, že treba premyslieť, akú formu má mať tento referenčný rámec a aký podrobný má byť vzhľadom na dosiahnutie stanovených cieľov. Podľa názoru výboru nesmú byť ukazovatele také podrobné, aby realizácia referenčného

rámca a ďalšia práca s ním viedla k nepriamemu riadeniu systémov vzdelávania;

40. zdôrazňuje, že referenčné ukazovatele, ktoré navrhla Komisia,

- treba chápať ako súbor nástrojov, ktorého cieľom je podpora hodnotenia a zlepšenia kvality systémov odborného vzdelávania a prípravy v súlade s národnou legislatívou a postupmi,
- nezavádzajú žiadne nové normy, ale majú podporovať úsilie členských štátov pri zachovaní rôznorodých prístupov jednotlivých členských štátov,
- sa využijú na základe dobrovoľnosti, majú pôsobiť výlučne ako pomôcka, a teda nie ako prostriedok na porovnanie kvality a efektívnosti rôznych národných systémov v Európe;

bolo by preto výhodné, aby si rôzni užívatelia mohli vybrať ukazovatele, ktoré sa im javia ako najpodstatnejšie pre potreby ich vlastného systému zabezpečenia kvality;

41. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť miestny a regionálny rozmer, najmä prostredníctvom podpory miestnych a regionálnych sietí v tejto oblasti, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že v odporúčaní sa výslovne v dostatočnej miere neuznáva význam zapojenia miestnych a regionálnych orgánov;

42. požaduje silnejšie priame zapojenie miestnej a regionálnej úrovne do siete ENQAVET (European Network on Quality Assurance in Vocational Education and Training – Európska sieť zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy). Je potrebné stimulovať a podporovať vytvorenie siete rôznych regiónov a podnikov v súvislosti s referenčným rámcom zabezpečenia kvality;

43. podporuje zavedenie značky kvality pre zariadenia odbornej prípravy, podobnej kvalitatívnemu rebríčku, ktorý už existuje pre inštitúcie vyššieho vzdelávania;

44. poukazuje na to, že zlepšenie v odbornom vzdelávaní a príprave bude prospešné pre jednotlivca i pre spoločnosť. Prostredníctvom celkovo vyššej úrovne kvalifikácie sa zlepšia hospodárske ukazovatele, ako produktivita a nezamestnanosť a sociálne ukazovatele, ako občianska angažovanosť, kriminalita a náklady na zdravotníctvo;

45. je presvedčený o tom, že odborná príprava môže prispieť k lepšej sociálnej integrácii skupín, ktoré sú znevýhodnené na trhu práce, ako napr. migrantov, starších ľudí a osôb, ktoré prerušili školskú dochádzku, resp. štúdium bez ich ukončenia;

46. zdôrazňuje, že je potrebné postarať sa nielen o skupiny, na ktoré sa vzťahujú opatrenia v oblasti vzdelávania, ale aj o tie, ktoré nemajú prístup k systému, majú ho sťažený alebo z neho vypadli.

V Bruseli 8. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Barcelonský proces: Únia pre stredozemie. Zapojenie územných samospráv“

(2008/C 325/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- Zdôrazňuje význam iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*, ktorá prvýkrát od roku 1995 opätovne zaradila oblasť Stredozemného mora medzi priority európskeho programu a rozprúdila debatu a podnietila k úvahám primerane zohľadňujúcim vyvstávajúce výzvy.
- Je presvedčený, že iniciatívy, ktoré prichádzajú zo všetkých častí Stredozemia a sústreďujú sa výlučne na diplomatický prístup, nepovedú k trvalým riešeniam, kým sa ústrednou témou diskusie nestane miestna demokracia, a to tak v súvislosti s jej posilnením, ako aj pokiaľ ide o priamu spoluprácu medzi regiónmi a mestami z oboch brehov Stredozemného mora v rámci iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.
- Pripomína, že územná úroveň je tou úrovňou riadenia, z ktorej sa môže odvíjať vypracúvanie prispôbených riešení, ktoré by boli súčasne odpoveďou na výzvy spojené s globalizáciou, v úzkej spolupráci s ostatnými inštitucionálnymi úrovňami. Miestne a regionálne orgány, najmä v Európe, sa postupne presadili ako vhodná úroveň pre nachádzanie riešení.
- Preto opakovane požaduje, aby boli miestne a regionálne orgány uznané za nevyhnutných partnerov v rámci barcelonského procesu a spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partnerstva.
- Rozhodol sa podporovať vytvorenie **európsko-stredomorského zhromaždenia regionálnych a miestnych samospráv (ARLEM)** zloženého z niekoľkých členov Výboru regiónov, zástupcov európskych a medzinárodných združení pôsobiacich v rámci decentralizovanej spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partnerstva a z rovnakého počtu zástupcov územných samospráv z južnej a východnej časti Stredozemia, ako stálej platformy pre dialóg, výmenu a spoluprácu a žiada, aby bolo uznané za poradný orgán v rámci budúceho riadenia iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* podľa vzoru európsko-stredomorského parlamentného zhromaždenia na úrovni parlamentov jednotlivých štátov.

Hlavný spravodajca: pán Isidoro GOTTARDO, člen mestského zastupiteľstva, Sacile

Referenčný dokument

Žiadosť francúzskeho predsedníctva Rady Európskej únie z 13. júna 2008 o vypracovanie stanoviska na tému „*Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*“. Zapojenie územných samospráv“ a „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade: *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*“

KOM(2008) 319 v konečnom znení

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

VÝBOR REGIÓNOV:

1. Zdôrazňuje význam iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*, ktorá opätovne zaradila oblasť Stredozemného mora medzi priority európskeho programu a rozprúdila debatu a podnietila k úvahám primerane zohľadňujúcim vyvstávajúce výzvy. Zároveň víta pragmatický rozmer a politickú víziu projektu, ktorý iniciovalo francúzske predsedníctvo Rady Európskej únie a ktorý podporuje 16 partnerských krajín z južného a východného Stredomorja.

2. Teší sa z doterajšieho úspechu niektorých opatrení a iniciatív iniciovaných barcelonským procesom. Napriek tomu však vyjadruje poľutovanie nad tým, že nedošlo k výraznému pokroku, pokiaľ ide o otázky mieru, bezpečnosti a ľudského a sociálneho rozvoja, ako aj nad chýbajúcim zapojením miestnych a regionálnych orgánov.

3. Zdôrazňuje, že iniciatíva *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* by vo svojej novej podobe mala umožniť prechod zo systému výlučne medzivládnej spolupráce na projekt vo forme dialógu medzi občanmi troch brehov Stredozemného mora a najmä spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partnerstva, a to zapojením ich miestnych a regionálnych orgánov do konkrétnych spoločne dohodnutých projektov, ktoré by boli súčasťou celkovej stratégie vychádzajúcej z potrieb občanov a založenej na solidarite.

4. Nazdáva sa, že jednou z podmienok úspechu spolupráce krajín európsko-stredomorskej oblasti na posilnenie partnerstva pomocou iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* je nájdenie nových tém, ktoré by pôsobili ako katalyzátory, aby sa tak zaručila viditeľnosť príkladov konkrétného prínosu pre občanov. To možno dosiahnuť premenou vyhlásení na hmatateľnú realitu, čo znamená výrazné zapojenie miestnych a regionálnych zodpovedných politických činiteľov, ako aj jasnú a aktívnu komunikáciu.

5. Poznamenáva, že zvyšovanie akcieschopnosti miestnych a regionálnych orgánov a občianskej spoločnosti v rámci verejných politických opatrení je často obmedzované slabou úrovňou miestnej demokracie a skutočného procesu decentralizácie v krajinách južného a východného Stredozemia.

6. Konštatuje tiež, že decentralizáciu nie vždy systematicky sprevádza participatívne miestne riadenie. V niektorých štátoch, v rámci Európskej únie i mimo nej, stoja miestne i regionálne orgány spoločne pred výzvou zvýšiť volebnú účasť, ako aj posilniť angažovanosť občanov a zapájať združenia do vypracovania stratégií a príprav veľkých mestských alebo regionálnych projektov.

7. Je presvedčený, že iniciatívy, ktoré prichádzajú zo všetkých častí Stredozemia a sústreďujú sa výlučne na diplomatický prístup, nepovedú k trvalým riešeniam, kým sa ústrednou témou diskusie nestane miestna demokracia, a to tak v súvislosti s jej posilnením, ako aj pokiaľ ide o priamu spoluprácu medzi regiónmi a mestami z oboch brehov Stredozemného mora v rámci iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.

8. V tomto duchu oceňuje vyhlásenie hláv štátov a predsedov vlád krajín európsko-stredomorského partnerstva na ich stretnutí v Paríži 13. júla, ktoré zdôrazňuje „význam aktívnej účasti občianskej spoločnosti, miestnych a regionálnych orgánov a súkromného sektora“ na uskutočňovaní iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.

9. Napriek tomu sa domnieva, že nie je vhodné stavať na rovnakú úroveň tých, ktorí sa tešia demokratickej legitimitate, ako sú napr. miestne a regionálne subjekty a tých, ktorí takúto legitimitu nemajú, ako občianska spoločnosť a súkromný sektor.

10. Súhlasí tiež s konštatovaním hláv štátov a predsedov vlád krajín európsko-stredomorského partnerstva, že „zvýšenie zodpovednosti za proces, riadenie na základe rovnakých podmienok a vyjadrenie uvedeného v konkrétnych projektoch viditeľnejších pre občanov“ umožní „prostredníctvom ďalších regionálnych a subregionálnych projektov relevantných pre občanov v regióne“ zvýšiť „konkrétosť a viditeľnosť“ vzťahov medzi tromi brehmi Stredozemného mora.

11. Poukazuje na ochotu a úsilie miestnych a regionálnych orgánov obohatiť iniciatívu *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* podporovaním miestnej demokracie a decentralizovanej spolupráce.

12. Prípadne pripomína skúsenosti s uskutočňovaním európskych politických opatrení, ktorých zavádzanie si vo väčšine prípadov vyžaduje zapojenie, prostriedky a pôsobenie miestnych orgánov a vyzdvihuje tiež rozsiahle skúsenosti a odbornosť európskych miestnych a regionálnych orgánov pri zvládaní a riadení problematiky mestských a vidieckych oblastí týkajúcej sa životného prostredia, energetiky, dopravy, civilnej ochrany, migrácie, hospodárskeho rozvoja a mnohých iných priorít barcelonského procesu, ktoré naďalej zostávajú platnými, ako napr. dialóg medzi kultúrami, vzdelávanie, ľudský a sociálny rozmer. Preto ľutuje, že projekty rozvoja uvedené v prílohe záverov vrcholného stretnutia v Paríži neboli predmetom predbežnej konzultácie s miestnymi a regionálnymi orgánmi napriek ich nevyhnutnému zapojeniu do budúcej fázy uskutočňovania, a zdôrazňuje potrebu v budúcnosti pozmeniť tento medzivládny prístup v prospech jednoznačného zapojenia všetkých zainteresovaných úrovní riadenia.

13. Podobne ako v prípade predchádzajúcich stanovísk vypracovaných na túto tému poukazuje na skutočnosť, že je dôležité zapojiť miestne a regionálne orgány nielen do fázy realizácie ale aj do celého procesu spolupráce, od vypracovania stratégií cez uskutočňovanie programov a projektov až monitorovanie implementácie stratégií a vyhodnocovanie výsledkov, predovšetkým ak ide o iniciatívy týkajúce sa oblastí, v ktorých majú miestne a regionálne orgány rozšírené a priame právomoci, medzi inými napríklad mestské a územné plánovanie, vodné hospodárstvo, odpadové hospodárstvo, životné prostredie a vplyv klimatických zmien na miestnej úrovni, rozvoj miestneho hospodárstva, správa a zveľaďovanie kultúrneho a historického dedičstva, rozvoj miestneho cestovného ruchu, základná verejná zdravotná starostlivosť, politika integrácie a sociálnej súdržnosti.

14. Víta blížiaci sa spustenie nového programu CIUDAD v rámci existujúceho nástroja európskeho susedstva a partnerstva, ktorého cieľom je podpora spolupráce v oblasti mestského rozvoja a dialógu v regióne Stredozemného mora. Súhlasí s tým, že medzi prioritné oblasti by mali patriť aj trvalá udržateľnosť z hľadiska životného prostredia, energetická účinnosť, trvalo udržateľný rozvoj hospodárstva a znižovanie rozdielov v sociálnej oblasti. Ide o oblasti, v ktorých miestne a regionálne orgány majú rozsiahle a priame právomoci a kde európske miestne a regionálne orgány môžu poskytnúť svoje bohaté skúsenosti a know-how.

15. Upozorňuje na skutočnosť, že finančné aspekty iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* neboli doteraz špecifikované a že miestne a regionálne orgány môžu byť politickými i odbornými a finančnými partnermi pri vypracúvaní a uskutočňovaní stratégií a projektov vyhovujúcich na jednej strane skutočným potrebám občanov a na strane druhej splňajúcich ciele iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*. Konštatuje tiež, že táto iniciatíva nijako nemení stredomorskú dimenziu európskej susedskej politiky, pokiaľ ide o plánovanie a financovanie.

16. Pripomína, že územná úroveň je tou úrovňou riadenia, z ktorej sa môže odvíjať vypracúvanie prispôbených riešení, ktoré by boli súčasne odpoveďou na výzvy spojené s globalizáciou, v úzkej spolupráci s ostatnými inštitucionálnymi úrovňami. Miestne a regionálne orgány, najmä v Európe, sa postupne presadili ako vhodná úroveň pre nachádzanie riešení.

17. Preto opakovane požaduje, aby boli miestne a regionálne orgány uznané za nevyhnutných partnerov v rámci barcelonského procesu a spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partnerstva.

18. Uznáva úlohu a skúsenosti rôznych vnútroštátnych, európskych a medzinárodných sietí a združení miestnych a regionálnych orgánov pôsobiacich v rámci decentralizovanej spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partner-

stva, ako aj ich odbornosť a znalosť „terénu“⁽¹⁾. Z toho vyplýva potreba spoločne vyvíjať ešte väčšie úsilie a zosúladiť ciele projektov decentralizovanej spolupráce a projektov v rámci európsko-stredomorského partnerstva na dosiahnutie optimálnych výsledkov.

19. Opakovane zdôrazňuje svoju podporu vyhláseniu zástupcov miestnych a regionálnych orgánov oblasti Stredozemného mora a Európy, ktorí sa zišli 23. júna 2008 v Marseille na fóre miestnych a regionálnych samospráv Stredozemia.

20. V tomto kontexte vyjadruje svoju podporu vôli miestnych a regionálnych volených zástupcov a ich reprezentatívnych združení vytvoriť inštitucionálny nástroj, ktorý by zaručil ich trvalé politické zastúpenie a aktívny prínos k iniciatíve *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* a ktorý by zodpovedal územnému rozčleneniu, čím vlastne opakuje žiadosť, ktorú Výbor regiónov predniesol už vo svojich predchádzajúcich stanoviskách na túto tému.

21. Z toho dôvodu má za cieľ vytvorenie európsko-stredomorského zhromaždenia regionálnych a miestnych samospráv zloženého z členov zastupujúcich v rovnakej miere zástupcov miestnych a regionálnych orgánov Európskej únie a partnerských krajín Stredozemia, podobne ako je to v prípade európsko-stredomorského parlamentného zhromaždenia (APEM), pokiaľ ide o zastúpenie parlamentnej zložky.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

22. Vyzýva riadiace orgány iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*, aby okrem politického uznania miestnych a regionálnych orgánov ich aj formálne a konkrétne zapojili do procesu spolupráce a do iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.

23. Preto vyzýva, aby sa v nových dokumentoch vymedzila úloha miestnych a regionálnych orgánov ako plnoprávných partnerov v rámci procesu spolupráce v kontexte obnovenia iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.

24. Trvá na tom, aby boli miestne a regionálne orgány po boku ústredných vlád zapojené od čo najskoršieho štádia do vypracúvania dohôd o pridružení, strategických dokumentov a akčných plánov dohodnutých dvojstranne medzi Európskou úniou a partnerskými krajinami z južnej a východnej časti Stredozemia, najmä v rámci Európskej susedskej politiky.

⁽¹⁾ Mnohé siete, združenia a strediská sú zapojené do konkrétnych opatrení, štúdií a výskumov týkajúcich sa krajín a spolupráce v rámci spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorskej oblasti, kde by bolo potrebné zostaviť zoznam prác, zohľadniť ich, poučiť sa z nich a vypracovať novú iniciatívu na základe získaných poznatkov. Ako príklad možno uviesť svetovú správu Únie miest a miestnych samospráv o decentralizácii a miestnej demokracii, ktorá opisuje situáciu v partnerských krajinách zapojených do iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*.

25. Preto vyzýva vlády krajín európsko-stredomorskej oblasti, aby zaviedli na vnútroštátnej úrovni mechanizmus štruktúrovaného dialógu a konzultácií s aktérmi v rámci jednotlivých štátov (na miestnej a regionálnej úrovni), sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou zapojením sietí a združení miestnych a regionálnych orgánov.

26. Rozhodol sa podporovať vytvorenie **európsko-stredomorského zhromaždenia regionálnych a miestnych samospráv (ARLEM)** zloženého z niekoľkých členov Výboru regiónov, zástupcov európskych a medzinárodných združení pôsobiacich v rámci decentralizovanej spolupráce medzi krajinami európsko-stredomorského partnerstva a z rovnakého počtu zástupcov územných samospráv z južnej a východnej časti Stredozemia, ako stálej platformy pre dialóg, výmenu a spoluprácu a žiada, aby bolo uznané za poradný orgán v rámci budúceho riadenia iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* podľa vzoru európsko-stredomorského parlamentného zhromaždenia na úrovni parlamentov jednotlivých štátov.

27. Vyzýva Európsku komisiu, aby zosúladila, koordinovala a dobre skĺbila nový postup s rôznymi existujúcimi programami, projektmi a nástrojmi Spoločenstva ⁽²⁾ a v rámci európsko-stredomorskej spolupráce ⁽³⁾, aby sa zužitkovali skúsenosti, predišlo opakovaniu opatrení a aby sa dosiahol väčší pokrok.

28. Navrhuje preskúmať možnosť prispôbiť existujúce nástroje štrukturálnej pomoci kontextu Stredozemia, čo by v podstate zahŕňalo politiku hospodárskej a sociálnej súdržnosti, v rámci ktorej by spolupráca medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi Európskej únie a krajín Stredozemia zakladala na územnom rozmere.

29. Vyzýva riadiace orgány iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie*, aby využili tento nový impulz procesu na

dosiahnutie pokroku v reforme miestnej demokracie a decentralizácie v niektorých krajinách južného a východného Stredozemia a v ostatných krajinách spustili proces decentralizácie.

30. Preto navrhuje uprednostňovať stratégie na posilnenie inštitucionálneho postavenia miestnych a regionálnych orgánov a uskutočňovať programy na modernizáciu orgánov verejnej správy a projekty v oblasti odbornej prípravy ľudských zdrojov na miestnej a regionálnej úrovni.

31. Nazdáva sa, že priznanie väčšej zodpovednosti miestnych a regionálnych volených zástupcov prispeje k vzniku viacúrovňového riadenia zapájajúceho rôzne úrovne inštitúcií do procesu rozhodovania, vypracúvania, uskutočňovania a vyhodnocovania verejných politických a rozvojových opatrení.

32. Navrhuje, aby boli do realizácie projektov naplno zaangażované ľudské zdroje z odborných a akademických kruhov na miestnej úrovni a optimálne zapojení občania, aby sa stotožnili s procesom spolupráce a projektmi, ktoré z neho vyplývajú.

33. Na záver sa domnieva, že dynamika iniciatívy *Barcelonský proces: Únia pre Stredozemie* by mohla byť pre všetkých zainteresovaných aktérov na rôznych úrovniach príležitosťou učiť sa, nadviazať nové kontakty, spoznať nové spôsoby vzájomného uznania, ktoré by podporili osvojenie si nového prístupu k rozvoju a miestnej demokracii u jednotlivých zapojených aktérov (orgány ústrednej a decentralizovanej verejnej správy, miestne a regionálne orgány, občianska spoločnosť ...).

34. Poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto stanovisko francúzskemu predsedníctvu Rady EÚ, spolupredsedníctvu Únie pre Stredozemie, Európskej komisii, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Európsko-stredomorskému parlamentnému zhromaždeniu a hlavám štátov a predsedom vlád južného a východného Stredozemia.

V Bruseli 9. októbra 2008

Prededa

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

⁽²⁾ Napríklad: fondy medziregionálnej spolupráce, politika rozširovania Európskej únie voči kandidátskym krajinám ako Chorvátsko a Turecko.

⁽³⁾ Napríklad: Európska susedská politika, programy Spoločenstva ako Erasmus Mundus alebo rámcový program pre výskum a rozvoj, dialóg 5+5 medzi krajinami stredomorskej oblasti Európskej únie a krajinami Maghrebu.

Stanovisko Výboru regiónov „Riadenie a partnerstvo v oblasti regionálnej politiky na vnútroštátnom, regionálnom a projektovom základe“

(2008/C 325/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- žiada, aby miestne a regionálne samosprávy neboli z hľadiska partnerstva viac zaraďované do tej istej skupiny ako občianska spoločnosť a hospodárski a sociálni partneri, keďže sú to volené orgány, ktoré sa priamo zodpovedajú občanom EÚ,
- upozorňuje, že absencia celoeurópskej metodiky využívania partnerstiev pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení programových a plánovacích dokumentov v oblasti územného rozvoja znemožňuje skutočne posúdiť, či bol princíp partnerstva v procese naozaj uplatnený alebo len formálne vykázaný, a aký bol jeho skutočný vplyv,
- odporúča, aby Európsky parlament a Európska komisia zhodnotili možnosti ako využiť schopnosti vnútroštátnych a/alebo regionálnych orgánov pri monitorovaní uskutočňovania konkrétnych programov a využívaní prostriedkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, s cieľom overiť skutočné náklady a dosiahnuté výsledky,
- je presvedčený, že Výbor regiónov by mal zohrávať významnejšiu úlohu pri príprave, zavádzaní a monitorovaní opatrení EÚ prostredníctvom aktívneho zapojenia členov výboru do dialógu na miestnej a regionálnej úrovni,
- zaväzuje sa, že bude navrhovať a uskutočňovať iniciatívy zamerané na šírenie osvedčených postupov z hľadiska využívania partnerstiev pri určovaní priorít v členských krajinách.

Spravodajca: pán Vladimír KISIOV (BG/ELS), člen mestskej rady, Sofia

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky týkajúce sa partnerstva v oblasti riadenia na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a plánovania projektov v rámci regionálnej politiky

1. v plnom rozsahu podporuje iniciatívu v rámci príprav a realizácie programu a plánovania dokumentov pre územný rozvoj preskúmať a zanalyzovať partnerstvo v oblasti riadenia na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a plánovania projektov týkajúcich sa regionálnej politiky;

2. víta úsilie členských štátov a regionálnych a miestnych orgánov zamerané na vytváranie a systematické zavádzanie partnerstiev medzi inštitúciami štátnej správy alebo regionálnymi a miestnymi orgánmi a zástupcami občianskej spoločnosti, sociálnymi partnermi a podnikateľskou sférou pri príprave plánovacích dokumentov, na základe ktorých sa navrhujú a realizujú opatrenia v oblasti regionálneho plánovania a rozvoja;

3. osobitne víta skutočnosť, že sa vlády členských štátov usilujú pri určovaní cieľov, priorít a zdrojov potrebných pre územný rozvoj ako aj pri jeho uskutočňovaní v kontexte európskej a vnútroštátnej politiky podporovať dialóg s miestnymi a regionálnymi orgánmi;

4. zdôrazňuje popredné postavenie miest a regiónov pri príprave strategických dokumentov, realizácii programov a monitorovaní a implementácii politiky EÚ;

5. žiada, aby miestne a regionálne samosprávy neboli z hľadiska partnerstva viac zaraďované do tej istej skupiny ako občianska spoločnosť a hospodárski a sociálni partneri, keďže miestne a regionálne samosprávy sú volené orgány, ktoré sa priamo zodpovedajú voličom – občanom EÚ. Partnerstvo medzi národnými orgánmi členských krajín, orgánmi na úrovni EÚ a miestnymi a regionálnymi samosprávami má preto kvalitatívne inú úroveň ako iné formy partnerstiev. Úloha miestnych a regionálnych orgánov, ktoré volia občania a ktoré sú poverené určitými štátnymi úlohami musí byť jasne definovaná vo všeobecných nariadeniach a dokumentoch;

6. je presvedčený, že zásadu dobrej správy vecí verejných možno v oblasti miestnej a regionálnej politiky prakticky realizovať prostredníctvom väčšieho zapojenia zástupcov občianskej spoločnosti a hospodárskych a sociálnych partnerov;

Hlavné úlohy riadenia v oblasti štrukturálnej politiky

7. podporuje širší pohľad na riadenie v oblasti štrukturálnej politiky vo viacúrovňovom systéme Európskej únie;

8. za rozhodujúci predpoklad dobrej správy vecí verejných v regionálnej politike považuje existenciu integrovaného prís-

tupu politických nástrojov, aktívne zapojenie všetkých príslušných aktérov, jasné zameranie na účinnosť a efektívnosť realizácie politiky a horizontálnu a vertikálnu integráciu rôznych nástrojov, ktoré prinášajú dobre merateľné výsledky;

9. oceňuje úlohu európskej štrukturálnej politiky pri účinnom podporovaní administratívnej decentralizácie prebiehajúcej v rôznych krajinách EÚ ako súčasť vytvárania regionálnych procesov plánovania a riadenia založených na indikátoroch, ktoré boli dôležitým prínosom pre zlepšenie verejných zásahov miestnej a regionálnej úrovne;

10. považuje súčasný model riadenia za dobrý základ pre budúce smerovanie štrukturálnej politiky;

11. upozorňuje, že absencia celoeurópskej metodiky využívania partnerstiev pri príprave, realizácii, monitorovaní a hodnotení programových a plánovacích dokumentov v oblasti územného rozvoja znemožňuje skutočne posúdiť, či bol princíp partnerstva v procese naozaj uplatnený alebo len formálne vykázaný, a aký bol jeho skutočný vplyv;

Politický rozmer partnerstva pri riadení regionálnej politiky

12. za úspech považuje aktivity na posilnenie partnerstva s cieľom vyvinúť udržateľnejšiu politiku, ktorá umožní užšie a silnejšie vertikálne a horizontálne zapojiť verejnú správu a partnerstvo na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni;

13. považuje za demokratický výdobytok úsilie vlád členských štátov zaviesť zásadu dobrej správy vecí verejných do procesu vytvárania dokumentov a implementácie príslušných programov;

14. zastáva názor, že štátne a regionálne úrady a orgány správy by mali vytvoriť a stanoviť metodiku využívania partnerstiev v regionálnej politike, pokiaľ ide o programové a plánovacie dokumenty, ktorá by presne definovala spôsob a minimálnu mieru partnerstva vo všetkých štádiách, t. j. počas prípravy, realizácie, monitorovania a hodnotenia. Je potrebné zohľadniť dve, z hľadiska kvality diametrálne odlišné, úrovne partnerstva:

— volené orgány, ktoré sa zodpovedajú priamo svojim voličom – občanom EÚ, t. j. miestne a regionálne samosprávy;

— hospodárski a sociálni partneri a občianska spoločnosť.

Zainteresovaní partneri sa navzájom líšia pokiaľ ide o ich právomoci konať, ich odbornosť, schopnosti a možný prínos. Táto metodika by mala tiež zohľadniť rozdielnu decentralizáciu v jednotlivých členských krajinách, ako aj skutočnosť, či sú miestne a regionálne orgány príslušnej krajiny zodpovedné za riadenie niektorých operačných programov;

15. domnieva sa, že osvedčené postupy starých členských krajín, najmä tých, ktoré dosiahli pokročilý stupeň decentralizácie, výrazne prispeli k zlepšovaniu systému partnerstva pokiaľ ide o dobrú správu vecí verejných na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni a plánovania projektov v oblasti regionálnej politiky a môžu poslúžiť ako dobrý príklad pre ďalšie krajiny;

16. zastáva názor, že začlenenie sietí partnerov do vypracovávania a implementácie opatrení v oblasti regionálnej politiky poskytuje mnohým aktérom a účastníkom značné možnosti vyjadriť svoje názory a pomáha zvýšiť dôveryhodnosť vlády v očiach občanov. Je však potrebné zabezpečiť, aby mali významní partneri, ktorí majú primerané právomoci konať, disponujú potrebnou odbornosťou a schopnosťami a ktorých účasť bude skutočným prínosom, dostatočné finančné zabezpečenie na to, aby sa mohli primerane zapojiť. Toto finančné zabezpečenie by mohlo tvoriť súčasť technickej pomoci a v skutočne odôvodnených prípadoch by malo zahŕňať aj vypracovanie štúdií a výskumov na európskej, vnútroštátnej a miestnej úrovni;

17. žiada Európsku komisiu, aby umožnila miestnym a regionálnym samosprávam, ich združeniam na národnej a nadnárodnej úrovni a iným významným partnerom čerpať prostriedky technickej podpory počas súčasného programovacieho obdobia, keďže mnoho operačných programov neobsahuje takéto ustanovenia, a aby podporila toto čerpanie prostriedkov na vypracovanie štúdií a analýz na zisťovanie potrieb a priorít novej politiky súdržnosti na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni;

18. je presvedčený, že posilňovanie partnerstva má čoraz väčší význam pokiaľ ide o riadenie a plánovanie projektov vo všetkých štádiách tvorby politiky EÚ v oblasti miestneho a regionálneho rozvoja – ich prípravu, implementáciu a monitorovanie i hodnotenie;

19. domnieva sa, že riadenie a partnerstvo pri príprave, zavádzaní, monitorovaní a hodnotení politiky územného rozvoja EÚ by mali mať čoraz významnejšie postavenie v komunikačnej stratégii EÚ;

20. vyzýva Európsky parlament a Európsku komisiu, aby pri navrhovaní politiky EÚ vo väčšom rozsahu využívali partnerstvo v oblasti riadenia a otvorenú metódu koordinácie s cieľom zapojiť čo najviac zainteresovaných strán, najmä miestnych a regionálnych orgánov, teda tej úrovne riadenia, na ktorej sa zvyčajne realizuje veľká časť politických opatrení Spoločenstva. Žiada Komisiu, aby zabezpečila, že všetky miestne a regionálne orgány, ktoré si to želajú a preukážu schopnosti potrebné na riadenie európskych programov regionálneho rozvoja, budú riadiť operačné programy;

21. trvá na tom, že otázku riadenia a partnerstva na vnútroštátnej a regionálnej úrovni pri príprave vnútroštátnych, regionálnych a miestnych stratégií a plánovacích dokumentov treba spojiť s navrhovaním a spúšťaním iniciatív zameraných na

hľadanie riešení napríklad v oblasti problematiky klimatických zmien, dopravy v mestách, rozvoja biologických vied a biotechnológie, vedeckých a výskumných aktivít a inovácie v EÚ a iných regiónoch;

Nabádať k partnerstvu v oblasti riadenia

22. domnieva sa, že vzhľadom na skutočnosť, že sa pripravuje nová politika hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, bude mať, predovšetkým pre regióny závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými podmienkami a demografickými faktormi, rozhodujúci význam to, či sa podarí zabezpečiť, aby sa najmä miestne a regionálne samosprávy a ich združenia na národnej a nadnárodnej úrovni, ale aj hospodárski a sociálni partneri a občianska spoločnosť zapojili do formulovania národných postojov, priorít a prípravy v čo najskoršej fáze, a aby ich názory boli primerane zohľadnené;

23. považuje za vhodné ďalej dôsledne skúmať postupy a skúsenosti členských štátov s využívaním partnerstiev pri určovaní priorít miestneho, regionálneho, vnútroštátneho a nadnárodného rozvoja. Hodnotenie bude podporovať zavádzanie jednoduchších a účinnejších foriem komunikácie medzi partnermi na miestnej a regionálnej úrovni;

24. domnieva sa, že vzhľadom na rôznu stupeň decentralizácie v jednotlivých členských štátoch existujú tiež rozdiely v konzultačnom procese a v spôsobe, akým prebieha riadenie plánovania projektov.

25. uznáva, že je potrebné, aby boli účastníci riadenia a partnerstva na vnútroštátnej a regionálnej úrovni členských štátov počas nasledujúceho programového obdobia EÚ pripravení vykonávať túto činnosť prostredníctvom odskúšaných a overených účinných metód konzultácie s partnermi a aktérmi občianskej spoločnosti, napríklad prostredníctvom príručiek zameraných na osvedčené postupy, verejno-súkromné partnerstvá a spoluprácu s partnermi z radov občianskej spoločnosti pri konzultáciách o budúcom miestnom a regionálnom plánovaní rozvoja;

26. v súlade s cieľom Lisabonskej stratégie vytvoríť hospodárstvo založené na poznatkoch odporúča zaviesť ciele opatrenia na zapojenie univerzít, vedeckých a výskumných inštitútov a technologických centier do prípravy národných postojov a dokumentov na nové programovacie obdobie, a to nielen na vnútroštátnej, ale aj na regionálnej a miestnej úrovni;

27. považuje za nevyhnutné v rámci celkového úsilia o posilnenie administratívnych kapacít zaviesť prioritne ciele opatrenia so zámerom v čo najskoršom štádiu zapojiť do prípravy, diskusie a plánovania opatrení v oblasti územného rozvoja aj mladých ľudí. Malo by to závažný a dlhodobý vplyv na implementáciu politiky EÚ a zároveň by to podnietilo mladých ľudí, aby sa aktívne zapájali do občianskeho života;

28. uznáva, že je potrebné aj naďalej rozširovať aktívne partnerstvo (na základe iniciatív miestnych a regionálnych samospráv, ako aj mimovládnych organizácií) v procese riadenia. V tejto súvislosti sa domnieva, že členské štáty musia podniknúť kroky prispôbené špecifickým národným danostiam, ktorými by svojich partnerov podnietili k tomu, aby sa zorganizovali a tak zlepšili zapojenie, zodpovednosť a záujem aktérov občianskej spoločnosti;

29. odporúča, aby Európsky parlament a Európska komisia zhodnotili možnosti ako využiť schopnosti vnútroštátnych a/alebo regionálnych orgánov pri monitorovaní uskutočňovania konkrétnych programov a využívaní prostriedkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, s cieľom overiť skutočné náklady a dosiahnuté výsledky. Zjednodušili by sa tým postupy a znížili náklady;

30. domnieva sa, že je potrebné vytvoriť inštitucionálne nástroje, ktoré by uľahčili zavádzanie horizontálnych a vertikálnych prístupov. Mohli by to byť platformy, manažment opatrení na regionálnej úrovni a okrúhle stoly, ktoré uľahčujú komunikáciu v rámci sektorových sietí na politickej a administratívnej úrovni;

31. nazdáva sa, že v oblasti riadenia regionálnej politiky by sa mala brať do úvahy a zároveň podporovať úloha, ktorú zohrávajú európske zoskupenia územnej spolupráce. Tieto nové zoskupenia nie sú len nástrojom riadenia finančných prostriedkov Spoločenstva, sú najmä nástrojom horizontálnej spolupráce pre občiansku spoločnosť v susediacich regiónoch;

32. domnieva sa, že hodnotenie partnerstva pri riadení a plánovaní projektov by malo čoraz viac vychádzať z kvalitatívnych, a nie z kvantitatívnych ukazovateľov. Preto je potrebné, aby partneri z radov celonárodných, regionálnych a miestnych orgánov neboli posudzovaní rovnako, ale zaradení do kategórií na základe ich schopností a potenciálneho prínosu;

33. vzhľadom na to, že je ťažké zabezpečiť, aby mali opatrenia v oblasti regionálnej politiky odozvu u verejnosti, je mimoriadne dôležité vytvoriť na rôznych úrovniach nevyhnutné styčné plochy, kde by sa politika dostávala do kontaktu s jednotlivými odvetvami;

34. jednou z hlavných úloh miestnych, regionálnych a celonárodných inštitúcií musí byť posilniť a neustále zlepšovať administratívnu kapacitu. Každoročné hodnotenie administratívnej kapacity už nesmie byť len formálnou záležitosťou. Je nevyhnutné vykonať skutočnú analýzu dosiahnutých výsledkov,

ktorá by mala byť zverejnená a slúžiť ako základ pre budúci rozvoj kapacít;

Úloha Výboru regiónov

35. je presvedčený, že Výbor regiónov by mal zohrávať významnejšiu úlohu pri príprave, zavádzaní a monitorovaní opatrení EÚ prostredníctvom aktívneho zapojenia členov výboru – ako zástupcov záujmov miestnych a regionálnych samospráv – do dialógu s verejnými orgánmi a organizáciami občianskej spoločnosti, ktorý by prebiehal na miestnej a regionálnej úrovni. Je to nevyhnutnou podmienkou pre úspešné plánovanie územného rozvoja, ako aj pre vytváranie a rozširovanie administratívnej a komunikačnej kapacity na miestnej a regionálnej úrovni s cieľom prekonať administratívny deficit, ktorý sa v dokumentoch EÚ často uvádza ako jedna z prekážok rozvoja;

36. vypracuje každý rok odporúčania na zlepšenie partnerstva na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré budú samozrejme začlenené ako jedna z tém do každoročných diskusií na vysokej úrovni;

37. bude podporovať iniciatívy členských štátov, Európskeho parlamentu a Európskej komisie na podporu vytvárania partnerstiev s miestnymi a regionálnymi orgánmi, a to nielen počas fázy monitorovania realizácie opatrení, ale aj, čo je oveľa dôležitejšie, počas ich navrhovania;

38. domnieva sa, že partnerstvá s MVO a zamestnávateľmi na nižších stupňoch verejnej správy by mali byť podporované, propagované a rozvíjané prostredníctvom rôznych iniciatív, najmä počas plánovania a počas zavádzania osobitných opatrení;

39. zaväzuje sa, že bude navrhovať a uskutočňovať iniciatívy zamerané na šírenie osvedčených postupov z hľadiska využitia partnerstiev pri určovaní miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a nadnárodných priorít v oblasti politiky členských krajín. Miestne orgány môžu najlepšie vysvetliť, čo znamená Európska únia pre každodenný život občanov, a preto musia byť zapojené do komunikácie;

40. podnikne všetky potrebné kroky na to, aby sa mohli čo najlepšie využiť mechanizmy koordinácie a zavádzania európskych, vnútroštátnych a regionálnych politických opatrení, ktoré poskytuje Európske združenie územnej spolupráce, ako prostriedky decentralizovanej medzinárodnej spolupráce, ktoré sa tiež dajú využiť na účinnejšie zapojenie rôznych partnerských skupín do riadenia.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Priemyselné emisie“

(2008/C 325/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že zníženie priemyselných emisií má najväčší význam v prípade znečisťovania ovzdušia. Smernica o priemyselných emisiách je významným európskym opatrením, ktoré umožní členským štátom dosiahnuť do roku 2020 ich ciele v oblasti emisií;
- je presvedčený, že v súvislosti so znečisťovaním ovzdušia nie je smernica dostatočne ambiciózna a je sklamaný nízkymi limitnými hodnotami emisií (pozri prílohu I) veľkých spaľovacích zariadení. Výbor chce tiež pripomenúť, že naďalej existuje značný rozdiel medzi limitnými hodnotami emisií uvedenými v návrhu a hodnotami uvedenými v príslušnom dokumente BREF (referenčný dokument o najlepších dostupných technikách). Tieto hodnoty by mali byť zjednotené a sprísnené;
- dôrazne odporúča vytvorenie praktického revízneho systému, ktorý by umožnil čiastočnú revíziu smernice (napríklad technických kapitol a emisných limitných hodnôt) prostredníctvom postupu spolurozhodovania. Výbor má navyše obavy v súvislosti s budúcimi úpravami právnych noriem uskutočňovanými v súlade so sevillašským procesom (pozri prílohu I), ktorý nie je právnym postupom podľa ustanovenia Zmluvy a nie je predmetom demokratickej kontroly;
- rozhodne nesúhlasí s návrhom Komisie stanoviť kritériá udeľovania výnimiek na základe miestnych podmienok v súlade s komitologickým postupom:
 - kritériá na udeľovanie výnimiek mali byť stanovené v samotnej smernici (čiže sa o nich malo rozhodnúť postupom spolurozhodovania) a v budúcnosti by nemali byť stanovované na úrovni EÚ prostredníctvom komitologického postupu, v rámci ktorého Výbor regiónov a ďalší predstavitelia miestnych a regionálnych orgánov nie sú konzultovaní;
 - v súlade so zásadou subsidiarity by pravidlá posudzovania miestnych podmienok životného prostredia a environmentálnych nákladov a prínosov, ako aj realizovateľnosti po technickej stránke, mali ustanoviť miestne a regionálne orgány prostredníctvom miestnych a regionálnych demokratických postupov.

Spravodajca: pán Cor LAMERS (NL/EELS), starosta mesta Houten

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie: Smerom k lepšej politike v oblasti priemyselných emisií

KOM(2007) 843 v konečnom znení

a

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia)

KOM(2007) 844 v konečnom znení – 2007/0286 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné odporúčania

1. pripomína, že miestne a regionálne orgány hrajú v rôznych členských štátoch rozhodujúcu úlohu pri uskutočňovaní politik v oblasti priemyslu a životného prostredia a majú rozsiahle právomoci v politikách prevencie a pri presadzovaní kontroly znečisťovania;

2. dôrazne podporuje predchádzanie znečisťovaniu a zásadu „znečisťovateľ platí“, a preto oceňuje tento zámer smernice o priemyselných emisiách;

3. zdôrazňuje význam opatrení zameraných na zdroje znečistenia. Je nevyhnutné určiť zdroje znečistenia a riešiť problematiku priamo pri týchto zdrojoch, a to čo najpriateľnejším spôsobom z hľadiska hospodárstva a životného prostredia;

4. pripomína, že kvalita ovzdušia, vody a pôdy sú otázky, ktoré sa priamo dotýkajú každodenného života obyvateľov miest, ale aj vidieka. Veľké priemyselné zariadenia v EÚ sú naďalej zodpovedné za značný podiel emisií hlavných znečisťujúcich látok;

5. konštatuje, že politiky v oblasti čistoty ovzdušia a vody majú cezhraničný rozmer, a je preto potrebné konať na úrovni EÚ. Preto víta smernicu o priemyselných emisiách, ktorá je nástrojom na zníženie priemyselných emisií priamo pri ich zdroji;

Prínosy pre životné prostredie

6. je silne presvedčený, že návrh smernice zahŕňa nevyhnutné opatrenia, ktoré majú značný potenciál dosiahnuť prínosy pre životné prostredie. Z toho hľadiska výbor oceňuje zlepšené využívanie referenčných dokumentov BREF (Referenčné dokumenty o najlepších dostupných technikách, pozri prílohu I), ako to navrhuje smernica, ktoré bude väčším prínosom pre životné prostredie;

7. zdôrazňuje, že zníženie priemyselných emisií je veľmi dôležité predovšetkým v prípade znečisťovania ovzdušia. Smernica o priemyselných emisiách je významným európskym opatrením, ktoré umožní členským štátom dosiahnuť do roku 2020 ich ciele v oblasti emisií. Zahŕňa nižšej kategórie veľkých spaľovacích zariadení s výkonnosťou od 20 do

50 megawattov (MW) je preto významným aspektom novej smernice;

8. je presvedčený, že v súvislosti so znečisťovaním ovzdušia nie je smernica dostatočne ambiciózna:

— výbor je sklamaný nízkymi limitnými hodnotami emisií (pozri prílohu II) veľkých spaľovacích zariadení. Chceme tiež pripomenúť, že naďalej existuje značný rozdiel medzi limitnými hodnotami emisií uvedenými v návrhu a hodnotami uvedenými v príslušnom dokumente LCP BREF (referenčný dokument o najlepších dostupných technikách pre veľké spaľovacie zariadenia, pozri prílohu I). Tieto hodnoty by mali byť zosúladené a sprísnené;

— výbor nesúhlasí s päťročným vykonávacím obdobím pre veľké spaľovacie zariadenia a navrhuje trojročné vykonávacie obdobie v súlade s ostatnými kapitolami smernice;

9. sa v súvislosti s tým obáva, že by smernica mohla viesť ku prevažne krátkodobým prínosom. Výbor so znepokojením vníma možné obmedzenie dlhodobých prínosov (pozri bod 17);

Súčasný systém IPKZ

10. zdôrazňuje, že povolenia IPKZ (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania, pozri prílohu I) by mali naďalej vychádzať z celistvého prístupu, ktorý zohľadňuje životné prostredie, výrobu, realizovateľnosť po technickej stránke, nákladovú účinnosť a rovnako dôležité miestne podmienky;

11. je zajedno s Európskou komisiou v tom, že smernica o IPKZ v súčasnosti nie je náležite vykonávaná vo všetkých členských štátoch. Vykonávanie smernice IPKZ je dosť problematické a dokumenty BREF sa tiež kvôli ich náročnosti a pomerne technickej povahe nie vždy používali;

12. konštatuje, že povolenia odzrkadľujú hlavne centralizované a zjednotené normy a požiadavky. Hoci sa to môže javiť ako pozitívne, je na základe povolenia čoraz ťažšie zistiť, čo podniky robia, vyrábajú, spracúvajú alebo optimalizujú;

13. zastáva názor, že smernica o priemyselných emisiách (zahŕňajúca preskúmanie smernice o IPKZ) bola predložená iba niekoľko týždňov po skončení vykonávacieho obdobia platnej právnej úpravy IPKZ, stanoveného na 31. októbra 2007. Preskúmanie teda prichádza skôr, ako mali platné právne predpisy o IPKZ možnosť ukázať svoju funkčnosť a účinnosť, a čo je dôležitejšie skôr, ako bolo možné podrobne zhodnotiť ich vplyv na zníženie emisií;

Zlúčenie siedmych smerníc do jednej

14. sa domnieva, že zlúčenie siedmych smerníc do jednej smernice je veľmi ambicióznym prístupom. Vhodnejší by bol postupný prístup alebo rámcová smernica s dcérskymi smernicami. Rámcová smernica by bola tiež príležitosťou začleniť iné priamo prepojené smernice, ako je smernica o komunálnych odpadových vodách, bez ohrozenia možnosti preskúmať rámcovú smernicu v budúcnosti;

15. podporuje zásadu lepšej právnej regulácie. Návrh Komisie zlúčiť sedem smerníc sa zdá byť v súlade s touto zásadou. Nová smernica do určitej miery zjednodušuje postupy pri vydávaní povolení. Výbor je však presvedčený, že niektoré časti smernice neboli úplne zlúčené a vzhľadom na to, že stále existujú značné rozdiely medzi smernicou a dokumentmi BREF, nebudú vyriešené všetky praktické ťažkosti;

16. má pochybnosti o tom, či návrh rieši všetky existujúce nedôslednosti a nejednoznačnosti v definíciách. Nie je jasné, aký dosah bude mať nová definícia BAT (zmena označenia „najlepšia dostupná technológia“ na „najlepšia dostupná technika“). Zohľadnenie širšej perspektívy technológie namiesto jedinej techniky umožní lepšie prepojenie s podnikovými investíciami, prispieje k vytvoreniu rovnakých podmienok pre všetkých a tým povedie k tvorivejším riešeniam problémov v oblasti životného prostredia;

17. má vážne obavy v súvislosti s dôsledkami, ktoré môže zlúčenie mať na revízie v budúcnosti. Návrh v súčasnosti zahŕňa niekoľko rôznych oblastí odborných poznatkov. Dĺžka, a predovšetkým zložitost', skomplikujú, ba možno až znemožnia revíziu smernice v budúcnosti, a taktiež aj prispôbenie právnych noriem budúcim potrebám a vedecko-technologickému rozvoju stanovením prísnejších prevádzkových požiadaviek, ako napríklad limitných hodnôt emisií;

18. chápe, že Komisia navrhuje riešiť otázku problematických revízií v budúcnosti prostredníctvom prepojenia smernice s dokumentmi BREF. Smernica stanovuje minimálne normy, ktoré je potrebné dodržať, a dokumenty BREF, ktoré sa dajú jednoducho revidovať, zaručia aktuálnosť systému prísnením limitných hodnôt emisií (BAT-AEL, pozri prílohu I) na základe vedecko-technického rozvoja. Má vážne obavy v súvislosti s rozdielmi, ktoré v budúcnosti môžu vyvstať medzi BAT-AEL (v revidovateľných dokumentoch BREF) a limitnými hodnotami emisií (v smernici). Existuje značné riziko, že systém sa zastará a v budúcnosti teda iba v malej miere prispieje k rozvoju ochrany životného prostredia;

19. dôrazne odporúča vytvorenie praktického revízneho systému, ktorý by umožnil čiastočnú revíziu smernice (napríklad technických kapitol a emisných limitných hodnôt) prostredníctvom postupu spolurozhodovania. má navyše obavy v súvislosti s budúcimi úpravami právnych noriem uskutočňovanými v súlade so sevillským procesom (pozri prílohu I), ktorý nie je právnym postupom podľa ustanovenia Zmluvy a nie je predmetom demokratickej kontroly;

Nové postavenie dokumentov BREF

20. výbor je spokojný s nedávnymi vylepšeniami dokumentov BREF a oceňuje ich ako užitočné referenčné dokumenty.

Hlavná časť dokumentov BREF je však k dispozícii iba v angličtine, čo môže spôsobiť ťažkosti regionálnym a miestnym orgánom zodpovedným za vydávanie povolení či povereným inšpekciami. Výbor preto požaduje preloženie podstatných častí dokumentov BREF (napríklad časti, ktoré ustanovujú najlepšie dostupné techniky BAT pre konkrétne odvetvie priemyslu; pozri prílohu I) do všetkých jazykov EÚ);

21. považuje za neopodstatnené obmedzené používanie dokumentov BREF v rámci EÚ a odporúča zintenzívniť ich využívanie. Výbor preto súhlasí s novým postavením dokumentov BREF a ďalšou povinnosťou používať ich v povoloavacom konaní. Nové postavenie dokumentov BREF chápe ako zaväzujúcejšie, pretože dokumenty (v súčasnosti sú to iba referenčné dokumenty, ktoré treba zohľadniť, no nie sú však zaväzujúce) by sa mali po všetkých stránkach stať zaväzujúcimi;

22. konštatuje, že existuje priestor na zlepšenie dokumentov BREF. Inovácie a zlepšenia v súvislosti s výrobným procesom sú niekedy nedostatočné. Napríklad rozdiely vo vzorkách zistené monitorovaním sa využívajú na penalizovanie podnikov, pričom by sa dali tiež využiť na zlepšenie techník. Ďalším príkladom sú rozdiely medzi kapitolou smernice o prchavých organických zlúčeninách a príslušným dokumentom BREF. V dôsledku toho existujú obavy, že nie vždy sa uprednostní najčistejší prístup. Miestne orgány by mali podľa možností vždy podporovať inovácie na zlepšenie miestneho životného prostredia a kvalita dokumentov BREF by mala byť dostatočná na to, aby príslušným orgánom pomohla;

23. je presvedčený, že nové postavenie dokumentov BREF zlepší súlad medzi jednotlivými politikami v súvislosti s vydávaním oprávnení na znečisťovanie a zároveň pomôže zabezpečiť rovnaké podmienky hospodárskej súťaže medzi európskymi spoločnosťami;

24. považuje sevillský proces (pozri prílohu I) za nevyhnutný a dobre fungujúci. Sevillské dokumenty BREF sú pripravované na základe stretnutí úradníkov Európskej komisie a odborníkov z členských štátov, priemyslu a mimovládnych organizácií. Spolupráca medzi týmito stranami je nevyhnutná na stanovenie nových najlepších dostupných techník a na vytvorenie nových alebo revidovaných dokumentov BREF. Tento proces by sa preto mal ďalej rozšíriť v rámci smernice tak, ako je to v súčasnosti;

25. si všimol, že predstavitelia miestnych a regionálnych orgánov nie sú súčasťou sevillského procesu a žiada, aby títo predstavitelia boli k nemu prizvaní. Regionálne a miestne orgány, ako orgány udeľujúce povolenia či poverené inšpekciami, majú dôležité poznatky o najlepších dostupných technikách, a teda účasť ich predstaviteľov môže prispieť k zlepšeniu sevillského procesu;

26. by chcel upozorniť na skutočnosť, že nové postavenie dokumentov BREF môže mať negatívny vplyv na sevillský proces (pozri prílohu I). Dosiahnutie dohody o najlepších dostupných technikách bude vďaka novému charakteru doku-

mentov BREF náročnejšie, pretože členské štáty, priemyselné odvetvia a mimovládne organizácie môžu pri stanovovaní nových dokumentov BREF zvoliť strategickejší prístup. Vzhľadom na výrobné náklady by pre priemysel boli výhodnejšie menej inovatívne normy v dokumentoch BREF. V tomto prípade by sa sevillský proces namiesto hľadania najlepších technických riešení mohol stať pomalým a neprehľadným politickým procesom;

27. je presvedčený, že následkom danej situácie môžu byť slabšie dokumenty. Výsledkom bude zastaraný a slabý nástroj, ktorý nepodporuje inovácie a nezvýšil by kvalitu životného prostredia, ale naopak oslabuje vykonávanie novej smernice o priemyselných emisiách;

Tvorba politiky: Flexibilita a miestne podmienky životného prostredia

28. súhlasí so zámermi novej smernice o priemyselných emisiách zlepšiť súlad medzi jednotlivými politikami v súvislosti s vydávaním povolení na znečisťovanie;

29. by chcel upozorniť, že miestne a regionálne orgány majú právomoci v oblasti vydávania povolení, ktoré sa medzi jednotlivými členskými štátmi líšia. Napríklad v Dánsku je vydávanie povolení v právomoci tak miestnych orgánov, ako aj vlády. V Holandsku vydávajú povolenia znečisťovateľom obce a provincie, zatiaľ čo v Spojenom kráľovstve patrí znečisťovanie ovzdušia z väčších zdrojov do právomoci centrálnej vlády. Najčastejším modelom zapojenia miestnych a regionálnych orgánov do tejto politiky v rámci celej EÚ je stanovovanie noriem na celoštátnej úrovni, a ich presadzovanie na nižších úrovniach;

30. pripomína, že inovácia v oblasti čistejšej výroby prebieha v miestnych spoločenstvách. Na rozvoji čistejšej výroby sa podieľa niekoľko strán, ako napr. mimovládne organizácie, podniky a príslušné orgány. Miestne orgány v súčasnosti často iba monitorujú. Smernica by mala vytvoriť príležitosti na spoluprácu medzi rôznymi stranami (miestnymi orgánmi a podnikmi), ktorá by im umožnila podporovať inováciu. Dobré príklady takejto spolupráce môžeme nájsť v Holandsku a Dánsku, ale aj v krajinách východnej Európy, ako je Rumunsko;

31. zdôrazňuje potrebu flexibility. V rámci celej EÚ sa miestne podmienky navzájom odlišujú, a zariadenia, hoci vyrábajú rovnaký výrobok, fungujú vzhľadom na miestne podmienky inak. Miestne a regionálne orgány vytvárajú riešenia šité na mieru ich zemepisnej oblasti. Na regionálnej a miestnej úrovni je vždy dôležité zachovať rovnováhu medzi primeranou ochranou životného prostredia a ekonomickou motiváciou. Hoci je zlepšenie životného prostredia všeobecným cieľom politiky, v každodennej praxi musia regionálne a miestne orgány zvažovať viacero parametrov životného prostredia a často voliť kompromis medzi rôznymi opatreniami a ich vplyvom na životné prostredie. Pri vydávaní povolení je udeľovanie výnimiek z limitných hodnôt emisií spojených s najlepšimi dostupnými technológiami (BAT-AEL) osobitne dôležité pre regióny v tých členských štátoch, v ktorých existuje tradícia dobrovoľných dohôd s priemyselným odvetvím a v ktorých neboli právomoci administrácie drasticky oklieštené právnymi predpismi;

32. je však silne presvedčený, že flexibilita by mala byť obmedzená. Mala by byť vytvorená rovnováha medzi zacho-

vaním rovnakých a spravodlivých podmienok pre všetkých a miestnym rozhodovaním. Preto s potešením víta zahrnutie limitných hodnôt emisií do smernice, čo prispeje k ochrane životného prostredia v rámci celej EÚ. Flexibilita však môže viesť k zneužívaniu. Výbor preto víta skutočnosť, že povoloacie konanie na miestnej úrovni obsahuje dostatočné záruky, vďaka ktorým bude možné tomu predísť, pretože orgány vydávajúce povolenie môžu udeliť výnimku iba na základe posúdenia vplyvu (článok 16 ods. 3) a sú povinné sprístupniť zdôvodnenie verejnosti (článok 26 ods. 3 písm. f);

33. rozhodne nesúhlasí s návrhom Komisie stanoviť kritériá udeľovania výnimiek na základe miestnych podmienok v súlade s komitologickým postupom (článok 16 ods. 3), a to z nasledujúcich dôvodov:

- kritériá na udeľovanie výnimiek mali byť stanovené v samotnej smernici (čiže sa o nich malo rozhodnúť postupom spolurozhodovania) a nemali by byť stanovované v budúcnosti na úrovni EÚ prostredníctvom komitologického postupu, v rámci ktorého Výbor regiónov a ďalší predstavitelia miestnych a regionálnych orgánov nie sú konzultovaní;
- vzhľadom na rôznorodosť miestnych a regionálnych podmienok je veľmi zložitá, ba až nemožná, stanoviť jednotné kritériá na úrovni EÚ;
- výbor je presvedčený, že postup pri udeľovaní výnimiek, ako sa uvádza v bode 29, obsahuje dostatočné záruky, že sa predíde zneužívaniu;
- v súlade so zásadou subsidiarity by pravidlá posudzovania miestnych podmienok životného prostredia a environmentálnych nákladov a prínosov, ako aj realizovateľnosti po technickej stránke, mali ustanoviť miestne a regionálne orgány prostredníctvom miestnych a regionálnych demokratických postupov;

Inovácia a čistejšie technológie

34. podporuje myšlienku stimulovania inovácie, avšak pochybuje o tom, či nová smernica poskytuje dostatočne stabilný základ pre takýto vývoj;

35. víta skutočnosť, že povolenia budú musieť byť častejšie prehodnotené. Priebežné prehodnocovanie podmienok povolenia prispeje k využívaniu čistejších technológií, čím sa zníži dosah priemyselných emisií na životné prostredie. Aby sa zaručila ozajstná inovácia, je potrebné splniť dve podmienky. Prvou podmienkou je právna istota, že investičný kapitál je dostupný. Hospodárske cykly budú musieť byť rešpektované. V členských štátoch je zvyklosťou ponechať podmienky udeľovania povolení nezmenené počas obdobia ôsmich rokov. Ustanovenia týkajúce sa prehodnocovania podmienok povolenia na základe nového alebo aktualizovaného dokumentu BREF (článok 22 ods. 3) budú musieť odrážať túto skutočnosť. Druhou podmienkou bude zaručenie možností na získanie výnimky, ktoré umožnia primerané testovanie vznikajúcich a nových technológií. Výbor zastáva názor, že lehota ustanovená v článku 16 ods. 5 by v niektorých prípadoch mohla byť príliš prísna, prinajmenšom počas prvých štyroch rokoch od zverejnenia nového dokumentu BREF;

36. obáva sa, že nové postavenie dokumentov BREF by mohlo priemyslu brániť v pokusoch o inováciu, nakoľko trvalá udržateľnosť by bola odmeňovaná iba v obmedzenej miere. Európsky priemysel nebude motivovaný k tomu, aby si získal alebo udržal vedúcu pozíciu v nových, čistejších technológiách a bude ešte ťažšie nájsť riešenie pre ostatné problémy v oblasti životného prostredia v rámci EÚ;

37. by privítal, keby bola smernica vykonávaná tak, aby nebol nepriamo podporovaný značný presun existujúcich odvetví do „rajov znečisťovania“ v zahraničí;

38. by chcel upozorniť, že hoci je zahrnutie nižšej kategórie veľkých spaľovacích zariadení s výkonnosťou od 20 do 50 megawattov (MW) dôležitým aspektom novej smernice, v súvislosti s poľnohospodárskymi podnikmi je otázne, či bude zahrnutie malých podnikov na chov dobytka natoľko prínosné pre životné prostredie, aby tým bolo možné odôvodniť administratívnu záťaž;

Správne náklady

39. zastáva názor, že lepšia právna regulácia vyžaduje popri zjednodušení právnych predpisov aj nákladovú účinnosť a zníženie administratívneho zaťaženia. Pochybuje však o tom, či predložený návrh spĺňa uvedené požiadavky;

40. má obavy v súvislosti so značným počtom požiadaviek v oblasti kontroly, prieskumu podmienok na udelenie povolení a podávania správ o dodržiavaní predpisov;

41. vníma kontroly ako dôležitú súčasť náležitého vykonávania smernice. Výbor víta, že smernica túto skutočnosť potvrdzuje. Je však otázne, do akej miery sa namiesto Odporúčaní pre minimálne kritériá environmentálnych inšpekcií (RMCEI) má tejto otázke venovať smernica. To by zároveň mohlo minimalizovať možné odlišnosti medzi smernicou a RMCEI, ktoré sú momentálne v revízii;

42. domnieva sa, že z návrhu vyplýva, že súčasťou každoročného podávania správ o dodržiavaní podmienok povolenia (článok 8) by malo byť porovnanie s najlepšimi dostupnými technikami (článok 24). Považuje to za zbytočnú administra-

tívnu záťaž. Vzhľadom na to, že podmienky povolenia musia vychádzať z najlepších dostupných techník, postačovalo by podávanie správ o dodržiavaní podmienok povolenia. Väčšina údajov z monitorovania obsahuje mnoho nejasností a správy na základe týchto údajov nepovedú ku konštruktívnym zlepšeniam používaných techník. Je preto otázne, či to prispeje k lepšej právnej regulácii;

43. konštatuje, že členské štáty podávajú každé tri roky správy o dodržiavaní smernice. Hoci je to len raz za tri roky, je to pre miestne a regionálne orgány značná administratívna záťaž. Preto dôrazne navrhujeme, aby členské štáty viedli databázu so všetkými potrebnými údajmi, ktoré by Komisii boli kedykoľvek dostupné na nahliadnutie. To by nahradilo systém podávania správ a bolo by v súlade s lepšou právnou reguláciou;

44. pripomína, že prevádzkovateľ je po definitívnom ukončení činnosti povinný vrátiť lokalitu do pôvodného stavu uvedenej vo východiskovej správe (článok 23). Výbor to interpretuje ako čistejšiu pôdu v porovnaní so situáciou pred začatím činnosti. Zastáva tiež názor, že znečistená pôda by mala byť ozdravená v súlade s budúcim funkčným využívaním lokality. Takýto prístup by bol viac v súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“;

45. domnieva sa, že návrh požaduje pravidelné monitorovanie kvality pôdy a podzemných vôd pred činnosťou zariadenia a počas nej. Už na získanie povolenia bude potrebné preukázať dostatočnú ochranu pôdy a podzemných vôd. V špecifických prípadoch môžu existovať dôvody na dodatočné monitorovanie, ale to by nemalo byť paušálne povinné;

46. súhlasí s tým, že verejnosť by mala dostať dostatočné informácie o zariadeniach IPKZ. Zdôrazňuje, že tieto informácie by mali byť dostupné stále, nie len na požiadanie;

47. nemôže podporiť používanie komitologického postupu na stanovenie určitých kritérií, ako sú monitorovanie pôdy a podzemných vôd a kritériá analýzy rizík. Zastáva názor, že tieto kritériá by mali byť prerokované teraz v rámci prebiehajúceho legislatívneho postupu a stanovené v smernici;

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

článok 6

Udelenie povolenia

Text navrhnutý Európskou komisiou	Navrhovaná zmena
Príslušný orgán udelí povolenie, ak zariadenie spĺňa požiadavky tejto smernice.	Príslušný orgán udelí povolenie, ak zariadenie spĺňa požiadavky tejto smernice. Bez toho, že by boli dotknuté iné požiadavky ustanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo v právnych predpisoch Spoločenstva, príslušný orgán vydá povolenie obsahujúce podmienky, ktoré garantujú, že zariadenie bude spĺňať požiadavky tejto smernice.

Zdôvodnenie

Prístup, ktorý sleduje návrh na zmenu smernice o IPKZ, je v rozpore s cieľmi rámcovej smernice o vode, a tým nie je v súlade s právom Spoločenstva. Ustanovenia článku 11 ods. 3 rámcovej smernice o vode týkajúce sa dosiahnutia cieľov hospodárenia vychádzajú z rozsiahleho nároku na riadenie zo strany štátu.

Pozmeňovací návrh 2

článok 16 ods. 3

Limitné hodnoty emisií, ekvivalentné ukazovatele a ekvivalentné technické opatrenia

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
<p>Odchylné od druhého pododseku odseku 2 môže príslušný orgán v špecifických prípadoch na základe posúdenia environmentálnych a ekonomických nákladov a výnosov a s prihliadnutím na technické vlastnosti dotknutého zariadenia, jeho geografickú polohu a miestne podmienky životného prostredia stanoviť limitné hodnoty emisií, ktoré prevyšujú úroveň emisií súvisiace s najlepšimi dostupnými technikami opísanými v referenčných dokumentoch BAT.</p>	<p>Odchylné od druhého pododseku odseku 2 môže príslušný orgán v špecifických prípadoch na základe posúdenia environmentálnych a ekonomických nákladov a výnosov a s prihliadnutím na technické vlastnosti dotknutého zariadenia, jeho geografickú polohu a miestne podmienky životného prostredia stanoviť limitné hodnoty emisií, ktoré prevyšujú úroveň emisií súvisiace s najlepšimi dostupnými technikami opísanými v referenčných dokumentoch BAT.</p>
<p>Tieto limitné hodnoty emisií však nesmú presiahnuť limitné hodnoty emisií stanovené v prílohách V až VIII.</p>	<p>Tieto limitné hodnoty emisií však nesmú presiahnuť limitné hodnoty emisií stanovené v prílohách V až VIII.</p>
<p>Členské štáty môžu stanoviť kritériá udeľovania výnimky uvedenej v tomto odseku.</p>	<p>Členské štáty môžu stanoviť kritériá udeľovania výnimky uvedenej v tomto odseku.</p>
<p>Tieto opatrenia, ktorých cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky smernice prostredníctvom jej doplnenia, sa prijímajú na základe regulačného postupu s kontrolou podľa článku 69 ods. 2.</p>	<p>Tieto opatrenia, ktorých cieľom je zmeniť a doplniť menej podstatné prvky smernice prostredníctvom jej doplnenia, sa prijímajú na základe regulačného postupu s kontrolou podľa článku 69 ods. 2.</p>

Zdôvodnenie

Výbor regiónov rozhodne nesúhlasí s návrhom Komisie stanoviť kritériá udeľovania výnimiek na základe miestnych podmienok v súlade s komitologickým postupom (článok 16 ods. 3). Kritériá na udeľovanie výnimiek mali byť stanovené v samotnej smernici (čiže sa o nich malo rozhodnúť postupom spolurozhodovania) a v budúcnosti by nemali byť stanovované na úrovni EÚ prostredníctvom komitologického postupu, v rámci ktorého Výbor regiónov a ďalší predstavitelia miestnych a regionálnych orgánov nie sú konzultovaní. Vzhľadom na rôznorodosť miestnych a regionálnych podmienok je veľmi zložité, ba až nemožné, stanoviť jednotné kritériá na úrovni EÚ. Povoľovacie konanie obsahuje dostatočné záruky, vďaka ktorým bude možné predísť zneužívaniu, pretože orgány vydávajúce povolenie môžu udeliť výnimku iba na základe posúdenia vplyvu (článok 16 ods. 3) a sú povinné sprístupniť zdôvodnenie verejnosti (článok 26 ods. 3 písm. f). V súlade so zásadou subsidiarity by pravidlá posudzovania miestnych podmienok životného prostredia a environmentálnych nákladov prínosov, ako aj realizovateľnosti po technickej stránke, mali ustanoviť miestne a regionálne orgány prostredníctvom miestnych a regionálnych demokratických postupov.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Európsky akčný plán pracovnej mobility (2007 – 2010)“

(2008/C 325/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- Plne podporuje názor Komisie, že „mobilita pracovníkov je kľúčovým nástrojom pre efektívne fungovanie jednotného trhu a nevyhnutným predpokladom pre splnenie hlavného cieľa Lisabonskej stratégie – umožniť väčšiemu počtu ľudí nájsť si lepšie zamestnanie“.
- Zdôrazňuje, že mobilitu je v tomto kontexte potrebné chápať a podporovať nielen v zmysle geografickej mobility (v rámci jednotlivých členských štátov EÚ i medzi nimi), ale aj hospodárskej, sociálnej a pracovnej mobility.
- Súhlasí s cieľom Komisie, ktorým je zvýšenie povedomia širokej verejnosti o možnostiach a výhodách mobility, a zdôrazňuje osobitnú úlohu, ktorú môžu miestne a regionálne orgány zohrávať pri šírení príslušných informácií.
- Žiada, aby boli do ukončenia tohto akčného plánu v roku 2011 odstránené všetky právne a administratívne prekážky, ktoré bránia voľnému pohybu pracovníkov:
 - vrátane odstránenia všetkých zostávajúcich prekážok brániacich voľnému pohybu pracovníkov z 10 členských štátov, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004, ako aj z Bulharska a Rumunska,
 - obmedzenia by sa nemali vzťahovať ani na pracovníkov z nových členských štátov po ich vstupe do EÚ.
- Odporúča, aby miestne a regionálne orgány rozšírili pre jednotlivcov z iných členských štátov možnosti získať krátkodobé alebo strednodobé zamestnanie.
- Domnieva sa, že miestne a regionálne orgány musia mať právomoc na vykonávanie týchto úloh v oblasti pracovnej mobility, najmä pokiaľ ide zverejňovanie informácií pre zamestnancov i zamestnávateľov na miestnej a regionálnej úrovni. Taktiež je dôležité, aby im národné a európske orgány na to v prípade potreby udelili príslušné právomoci.

Spravodajca: Dave QUAYLE, člen Trafford Metropolitan Borough Council (UK/PES)

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Mobilita, nástroj na zvýšenie počtu pracovných miest a zlepšenie ich kvality: Európsky akčný plán pracovnej mobility (2007 – 2010)“,

KOM(2007) 773 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. Plne podporuje názor Komisie, že „mobilita pracovníkov je kľúčovým nástrojom pre efektívne fungovanie jednotného trhu a nevyhnutným predpokladom pre splnenie hlavného cieľa Lisabonskej stratégie – umožniť väčšiemu počtu ľudí nájsť si lepšie zamestnanie“.

2. Zdôrazňuje, že mobilitu je v tomto kontexte potrebné chápať a podporovať nielen v zmysle geografickej mobility (v rámci jednotlivých členských štátov EÚ i medzi nimi), ale aj hospodárskej, sociálnej a pracovnej mobility.

3. Upozorňuje, že v duchu dohodnutých zásad flexiistoty by sa mobilita mala uplatňovať ako voľba pracovníka a treba ju podporovať v záujme minimalizovania rizík s ňou spojených a maximalizovania výhod pre zamestnancov i zamestnávateľov.

Dosledovanie akčného plánu 2002

4. Podporuje snahu zabezpečiť, aby systémy vzdelávania a odbornej prípravy väčšmi reagovali na potreby trhu práce a pripravovali ľudí na mobilitu prostredníctvom jazykového vzdelávania a rozvoja zručností.

5. Súhlasí s odstránením právnych a administratívnych prekážok a podporou cezhraničného uznávania kvalifikácií.

6. Súhlasí s vytvorením jednotného informačného portálu o mobilite založeného na systéme EURES, prostredníctvom ktorého sa ponúkajú voľné pracovné miesta.

Akčný plán pracovnej mobility na roky 2007 – 2010

7. Podporuje snahu o zlepšenie súčasných legislatívnych a administratívnych postupov týkajúcich sa mobility pracovníkov s cieľom zabezpečiť, aby uplatňovanie práva na mobilitu nespôsobilu stratu ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia alebo iné neúmerné riziká.

8. Uznáva, že je potrebné, aby orgány na všetkých úrovniach (miestnej, regionálnej, národnej i európskej) podporovali politiku zameranú na dosiahnutie cieľa pracovnej mobility.

9. Súhlasí, že je potrebné posilniť EURES ako nástroj na uľahčenie mobility pracovníkov a ich rodín.

10. Súhlasí s cieľom Komisie, ktorým je zvýšenie povedomia širokej verejnosti o možnostiach a výhodách mobility,

a zdôrazňuje osobitnú úlohu, ktorú môžu miestne a regionálne orgány zohrávať pri šírení príslušných informácií.

11. Víta iniciatívu „Európske partnerstvo pre pracovnú mobilitu“ zameranú na vytvorenie siete zainteresovaných strán, ktoré sa angažujú v oblasti rozvoja pracovnej mobility v EÚ (opatrenie č. 14), ako aj vyčlenenie finančných prostriedkov v rámci programu PROGRESS na podporu pilotných aktivít, výmeny osvedčených postupov, zverejňovania výsledkov nových vývojových trendov a vývoja inovátnych programov (opatrenie č. 15).

12. Žiada, aby boli do ukončenia tohto akčného plánu v roku 2011 odstránené všetky právne a administratívne prekážky, ktoré bránia voľnému pohybu pracovných síl:

(i) vrátane odstránenia všetkých zostávajúcich prekážok brániacich voľnému pohybu pracovníkov z 10 členských štátov, ktoré vstúpili do EÚ v roku 2004, ako aj z Bulharska a Rumunska;

(ii) obmedzenia by sa nemali vzťahovať ani na pracovníkov z nových členských štátov po ich vstupe do EÚ.

13. Aby bola realizácia tejto stratégie úspešná a mobilita sa stala realitou pre všetkých pracovníkov, ktorí by sa chceli zamestnať v inom členskom štáte:

(i) informácie o voľných pracovných miestach v iných členských štátoch by sa mali poskytovať prostredníctvom systému EURES, národných úradov práce a na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom miestnych a regionálnych orgánov;

(ii) členské štáty by mali byť nabádané, aby územnú a profesijnú mobilitu zaradili na popredné miesto vo svojich národných stratégiách zamestnanosti a celoživotného vzdelávania (opatrenie č. 5);

(iii) pracovníci musia byť informovaní o svojom práve zamestnať sa inom členskom štáte, ako aj o praktických aspektoch celého postupu, vrátane zaistenia práv sociálneho zabezpečenia v rámci tohto procesu;

(iv) zamestnávateľov, najmä z malých a stredných podnikov na miestnej úrovni, je potrebné informovať o možnostiach nábore pracovníkov z iných členských štátov a o jeho možných obojstranných prínosoch za prísneho dodržiavania všetkých platných právnych predpisov v oblasti pracovného práva, ako aj ochrany zdravia pri práci a sociálnej ochrany;

(v) osobitný dôraz je potrebné klást' na výučbu cudzích jazykov a podporu viacjazyčnosti;

- (vi) malo by sa zvýšiť cezhraničné uznávanie kvalifikácií, vrátane odborných kvalifikácií;
 - (vii) sociálni partneri musia byť zapojení do všetkých aspektov pracovnej mobility;
 - (viii) je nevyhnutné zabezpečiť prenosnosť dôchodkových práv (opatrenie č. 4) a flexibilnejšie opatrenia v oblasti sociálneho zabezpečenia v jednotlivých členských štátoch a medzi nimi;
 - (ix) je potrebné zabezpečiť primeranú odbornú prípravu štátnych zamestnancov na miestnej, regionálnej a národnej úrovni zaoberajúcich sa všetkými otázkami súvisiacimi s mobilitou pracovníkov, ktorá by im umožnila poskytovať rýchle a správne informácie pracovníkom, ktorí hľadajú prácu v ostatných krajinách a pomáhať im prostredníctvom komunikácie s príslušnými úradmi hostiteľského členského štátu pri uplatňovaní ich práva na sociálnu ochranu.
14. Domnieva sa, že aby táto mobilita nevedla k napätej situácii a sociálnej nestabilite v hostiteľských krajinách, je nevyhnutné:
- (i) podporovať Európsku komisiu pri presadzovaní koncepcie tzv. mobility za spravodlivých podmienok;
 - (ii) zabezpečiť, že budeme aj naďalej bojovať proti nelegálnej práci a sociálnemu dumpingu (opatrenie č. 6);
 - (iii) podporovať všeobecnú zásadu, že migrujúci pracovníci dostávajú rovnakú mzdu a majú rovnocenné pracovné podmienky ako pracovníci na rovnakej pozícii či v rovnakom odvetví v hostiteľskom členskom štáte;
 - (iv) podporovať koncepciu sociálnej solidarity a začlenenia medzi migrujúcimi pracovníkmi a ľuďmi v hostiteľských členských štátoch.

Úloha regionálnych a miestnych orgánov pri podpore pracovnej mobility

15. Domnieva sa, že miestne a regionálne orgány zohrávajú spolu s inými národnými a európskymi agentúrami dôležitú úlohu pri poskytovaní informácií o voľných pracovných miestach v iných členských štátoch a praktických rád, ako ich získať.
16. Je presvedčený, že je nevyhnutné zabezpečiť, aby miestni zamestnávateľa, najmä v MSP, vedeli o svojom práve získať pracovníkov z celej EÚ, a v prípade záujmu im mohli poskytovať aj praktickú pomoc a poradenstvo.
17. Uznáva, že miestne a regionálne orgány sú často hlavnými poskytovateľmi základného a stredného vzdelania, a domnieva sa, že jeho súčasťou by mala byť aj jazyková príprava, propagácia viacjazyčnosti a rozvoj medzikultúrnych poznatkov, ktoré sú potrebné na to, aby boli ľudia pripravení íť a pracovať v odlišnom kultúrnom prostredí.

18. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány presadzujú a poskytujú celoživotné vzdelávanie (často v spolupráci s inými agentúrami).

19. Upozorňuje na skutočnosť, že miestne a regionálne orgány sú významnými zamestnávateľmi a mali by byť nabádané k tomu, aby hľadali pracovníkov na obsadenie voľných pracovných miest vo všetkých členských štátoch EÚ. Odporúča tiež, aby miestne a regionálne orgány rozšírili pre jednotlivcov z iných členských štátov možnosti získať krátkodobé alebo strednodobé zamestnanie.

Pre splnenie týchto úloh a celkové zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do problematiky pracovnej mobility sú potrebné:

— *Právny základ a právomoci*

20. Domnieva sa, že miestne a regionálne orgány musia mať právomoc na vykonávanie týchto úloh v oblasti pracovnej mobility, najmä pokiaľ ide zverejňovanie informácií pre zamestnancov i zamestnávateľov na miestnej a regionálnej úrovni. Taktiež je dôležité, aby im národné a európske orgány na to v prípade potreby udelili príslušné právomoci.

— *Finančné prostriedky*

21. Miestne a regionálne orgány sa môžu dostať pod istý tlak, ak v danej oblasti začne pracovať a bývať veľké množstvo migrujúcich pracovníkov, najmä ak je táto zmena náhla. Týka sa to hlavne sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a bývania. Na riešenie týchto problémov je preto potrebné vyčleniť finančné prostriedky. Pomohlo by to nielen novým prisťahovalcom, ale zmiernilo by to aj prípadné napätie medzi migrujúcimi pracovníkmi a hostiteľskou komunitou. VR preto podporuje získavanie štatistických údajov o potrebách rozličných segmentov trhu práce a výmenu týchto informácií na európskej úrovni s cieľom zlepšiť plánovanie a riadenie pohybu pracovných síl. Národné, regionálne a miestne orgány musia vo vzájomnej spolupráci vopred plánovať také sociálne služby, aby sa čo najlepšie vyrovnali s prílivom európskych prisťahovalcov. Sčasti preto, že pracovná migrácia v rámci Európy v budúcnosti značne vzrastie a sčasti z dôvodu, že zlyhanie plánovania a následné sociálne napätie a narušené vzťahy v spoločnosti by poškodili migráciu v rámci Európy a mohli by dokonca ohroziť samotnú európsku jednotu.

22. Je nutné vyčleniť finančné prostriedky aj na poskytovanie informácií o pracovnej mobilite a rozširovaní jazykovej prípravy.

— *Informovanosť o osvedčených postupoch a prístup k nim*

23. Zdôrazňuje ochotu VR byť aj naďalej aktívny v otázke pracovnej mobility pri jej podpore, ako aj pri identifikovaní osvedčených postupov, a taktiež zabezpečiť ich celkovú dostupnosť pre iné miestne a regionálne orgány.

24. Nabáda miestne a regionálne orgány, aby sa spojili s príslušnými inštitúciami ostatných členských štátov a spoločne vypracovali „osvedčené postupy“ v tejto oblasti, ktoré by následne propagovali na národnej úrovni a vo všetkých členských štátoch (opatrenia č. 7 a 15).

Systém EURES

25. Podporuje Komisiu v jej snahe vytvoriť a posilniť EURES ako „jednotný nástroj na uľahčenie mobility pracovníkov a ich rodín“. Avšak podľa zásady subsidiarity musí byť tento systém

začlenený do štruktúr na národnej, regionálnej a miestnej úrovni.

26. Súhlasí s Komisiou, že hlavnou úlohou systému EURES je „zvýšiť informovanosť o zásade rovnakého zaobchádzania a dodržiavaní pracovných noriem na európskych trhoch práce“ (opatrenie č. 9).

27. Súhlasí s návrhom, že EURES by mal „rozšíriť svoje služby tak, aby splňal potreby osobitných kategórií pracovníkov (dlhodobo nezamestnaných, mladých pracovníkov, starších pracovníkov, žien, atď.)“ (opatrenie č. 10).

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Mediálna gramotnosť“ a „Kreatívny obsah online“

(2008/C 325/12)

VÝBOR REGIÓNOV

- žiada Radu a Európsky parlament, aby ďalej rozvíjali politiku EÚ v oblasti mediálnej gramotnosti (spolu so strategickými cieľmi a monitorovaním pokroku) a aby prijali odporúčanie zamerané na mediálnu gramotnosť, zohľadňujúc pritom toto stanovisko a zásadu subsidiarity. Do budúceho programu MEDIA by sa mal doplniť špeciálny pilier zameraný na mediálnu gramotnosť. Ako súbežné alebo alternatívne riešenie by sa mali spustiť pilotné projekty, ktoré by financovala EÚ,
- podotýka, že správy v súlade s článkom 26 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách a súvisiace aktivity Komisie a členských štátov musia prihliadať na rozdiely a dosiahnutý pokrok v oblasti mediálnej gramotnosti na regionálnej úrovni Európy, pričom by sa mali propagovať osvedčené postupy uplatňované miestnymi a regionálnymi orgánmi ako aj dotknutými aktérmi,
- vyzýva národné, regionálne a miestne orgány, aby podporovali mediálnu gramotnosť a aby obzvlášť uľahčili prispievanie občianskej spoločnosti. Povzbudzuje miestne a regionálne samosprávy k tomu, aby rozvíjali spoločné projekty mediálnej gramotnosti v oblasti oficiálneho a neformálneho vzdelávania a odbornej prípravy zamerané na občanov a hlavne na deti, mládež, zdravotne postihnuté osoby a sociálne skupiny ohrozené sociálnym vylúčením,
- vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby zaujali kľúčovú úlohu pri spravovaní kultúrneho a jazykového dedičstva prostredníctvom kreatívneho obsahu online a aby podporovali nové podnikateľské modely v kreatívnych odvetviach a médiách, ako aj kreatívne diela (spolu-) financované mediálnymi organizáciami a aby zaviedli elektronické riadenie (eGovernment),
- vyjadruje kritický postoj k nedbalému prístupu Komisie, ktorá nezohľadnila kultúrne a sociálne dôsledky novovznikajúceho odvetvia kreatívneho obsahu online: navrhované odporúčanie a „platforma obsahu online“ musia zahŕňať aj kultúrnu rozmanitosť.

Spravodajkyňa: Evangelia SCHOINARAKI-ILIAKI (EL/SES), prefektka Heraklionu

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Európsky prístup k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí

KOM(2007) 833 v konečnom znení

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o kreatívnom obsahu online na jednotnom trhu

KOM(2007) 836 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

A. Mediálna gramotnosť ⁽¹⁾

1. poverený podporou sociálnej súdržnosti na regionálnej úrovni, ktorej hlavným aspektom je digitálna konvergencia, víta uverejnenie oznámenia Komisie o mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí a pozitívne hodnotí najmä komplexnú definíciu pojmu mediálna gramotnosť. V tejto definícii je v podstate obsiahnutá schopnosť a možnosť prístupu k médiám a ich využívanie, ale aj pochopenie ich fungovania a kritické zhodnotenie ich obsahu;

2. podporuje priority a ciele, ktoré Komisia stanovila v oznámení a najmä zdôrazňuje, že z jeho pohľadu mediálna gramotnosť znamená:

a) podporu občanov pri aktívnom a tvorivom využívaní médií, najmä pokiaľ ide o mladú generáciu, ktorá je zároveň spotrebiteľom ako aj tvorcom kreatívneho obsahu, a zároveň rozvoj a udržiavanie mediálnej gramotnosti u starších ľudí a ľudí v produktívnom veku;

b) podporu kritického prístupu občanov ku všetkým médiám;

c) podporu rozmanitosti názorov v médiách;

d) zapájanie sa do diskusie týkajúcej sa komerčných reklám a otázok spojených s rešpektovaním a ochranou súkromného života;

e) podporu aktívneho zapojenia občanov, prihliadajúc na skutočnosť, že médiá zohrávajú kľúčovú úlohu pri podporovaní európskeho audiovizuálneho dedičstva, miestnej a regionálnej identity, dialógu medzi kultúrami a demokracie;

f) podporu sociálnej integrácie;

⁽¹⁾ Po rozsiahlej diskusii s občanmi a s niekoľkými zainteresovanými stranami je spravodajkyňa toho názoru, že termín „γραμματισμός“, ktorý v gréčtine zodpovedá anglickému termínu „literacy“ (gramotnosť) nie je vhodný, pretože jasne nevystihuje tento pojem. Spravodajkyňa preto navrhuje v gréckej verzii používať namiesto termínu „γραμματισμός“ termín „αγωγή“ (alebo dokonca „παιδεία“), ktorý zodpovedá mediálnej gramotnosti. [Pozn. prekl.: Táto zmena sa netýka slovenskej jazykovej verzie.]

g) zabezpečenie rovnoprávneho prístupu k novým médiám a novým technológiám, prihliadajúc na skutočnosť, že telekomunikácie a médiá nadobúdajú čoraz väčší význam v takmer všetkých oblastiach života.

3. chcel by odkázať na závery Rady z 21. mája 2008 ⁽²⁾ a v tejto súvislosti:

— pripomína, že už v roku 2004 EHSV uviedol, že mediálna gramotnosť má prvoradý význam,

— uznáva úsilie, ktoré vyvíja Rada na podporu mediálnej gramotnosti, napriek tomu, že medzi členskými štátmi existujú rozdiely pokiaľ ide o spôsoby realizácie a dosiahnuté pokroky,

— stotožňuje sa s názorom Rady, že pre rozvoj mediálnej gramotnosti je dôležité vymieňať si informácie a osvedčené postupy, avšak okrem toho zdôrazňuje, že tieto vzájomné výmeny sa môžu spájať s aktivitami miestnych a regionálnych samospráv, ktoré môžu významnou mierou prispieť v tejto oblasti,

— sa nazdáva, že rozvoj mediálnej gramotnosti by mohlo povzbudiť aj zvýšenie finančných prostriedkov, ktoré sa na ňu vyčleňujú, a to v rámci existujúcich, ale aj nových iniciatív;

Podpora mediálnej gramotnosti na úrovni EÚ

4. pripomína, že už v roku 2004 ⁽³⁾ požiadal Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť podporovaniu mediálnej gramotnosti vo všetkých členských štátoch EÚ a aby zabezpečila minimálnu mieru informovanosti pre všetky tieto štáty. V tejto súvislosti oceňuje, že Komisia začala prostredníctvom predkladateľného oznámenia rozvíjať politiku Spoločenstva v oblasti mediálnej gramotnosti;

5. podporuje Komisiu v ďalšom rozvíjaní politiky v oblasti mediálnej gramotnosti (programy zahŕňajúce strategické ciele a monitorovanie dosiahnutého pokroku) v spolupráci so všetkými inštitucionálnymi orgánmi EÚ, ako aj s miestnymi a regionálnymi samosprávami a posilnením spolupráce v tejto oblasti s UNESCO a Radou Európy;

⁽²⁾ Závery Rady z 21. mája 2008 o Európskom prístupe k mediálnej gramotnosti v digitálnom prostredí – 2868. zasadnutie Rady pre vzdelávanie, mládež a kultúru, Brusel, 21. mája 2008.

⁽³⁾ CdR 67/2004 fin.

6. žiada Radu a Európsky parlament, aby prijali odporúčanie zamerané na mediálnu gramotnosť, tak ako sa spomína v oznámení, a aby zohľadnili toto stanovisko, zásadu subsidiarity, ako aj právomoci, ktoré nadobudla miestna a regionálna úroveň EÚ v otázkach súvisiacich s mediálnou gramotnosťou;

7. vyjadruje svoju spokojnosť v súvislosti s povinnosťou Komisie predkladať správy v súlade s článkom 26 novej smernice o audiovizuálnych mediálnych službách; podotýka však, že v týchto správach a v súvisiacich aktivitách Komisie a členských štátov bude potrebné zhodnotiť pretrvávajúce rozdiely a dosiahnutý pokrok v oblasti mediálnej gramotnosti na regionálnej úrovni Európy, pričom by sa mali propagovať osvedčené postupy uplatňované miestnymi a regionálnymi orgánmi ako aj dotknutými aktérmi;

8. vyjadruje potešenie nad tým, že Komisia rozvíja viac aktivít, pri ktorých čerpá z odborných poznatkov nadobudnutých v rámci miestnych a regionálnych programov týkajúcich sa mediálnej gramotnosti v celej Európe, ale aj v rámci podporovania platforiem pre dialóg, prezentácií a sietí zameraných na výmenu osvedčených postupov;

9. žiada inštitucionálne orgány EÚ, aby do budúceho programu MEDIA doplnili špeciálny pilier zameraný na mediálnu gramotnosť, pretože súčasný program prispieva k tejto oblasti len v obmedzenej miere. Ako súbežné alebo alternatívne riešenie navrhuje, aby Komisia spustila pilotné projekty podporujúce mediálnu gramotnosť, ktoré by financovala EÚ;

10. zdôrazňuje, že súčasné programy a iniciatívy EÚ, ktoré sú zamerané napríklad na bezpečnejší internet, majú oveľa slabší potenciál pokiaľ ide o rozvoj a výmenu osvedčených postupov v oblasti mediálnej gramotnosti. Vyzýva preto Komisiu, aby tieto programy pri ich revízii zosúladiť a aby do nich zahrnula aj otázky týkajúce sa mediálnej gramotnosti.

Podpora mediálnej gramotnosti na národnej, regionálnej a miestnej úrovni

11. vyzýva národné, regionálne a miestne orgány, aby podporovali iniciatívy, projekty a programy súvisiace s mediálnou gramotnosťou, ktoré by sa zameriavali hlavne na tieto otázky:

a) spoluprácu všetkých dotknutých aktérov, konkrétne audiovizuálneho priemyslu (kino, televízia, rozhlas, poskytovatelia a výrobcovia obsahu online), mediálnych organizácií, vzdelávacích inštitúcií, regulačných orgánov, výskumných ústavov, kultúrnych inštitúcií a spoločenských organizácií;

b) fungovanie služieb na podporu mediálnej gramotnosti;

c) hodnotenie pokroku dosiahnutého v oblasti mediálnej gramotnosti na miestnej a regionálnej úrovni;

d) uskutočňovanie informačných kampaní zameraných na mediálnu gramotnosť, podporovanie tzv. mediálnych kontaktných miest (media desks), t. j. informačných stredísk zameraných na otázky týkajúce sa programov MEDIA, a vytvorenie informačných stredísk na regionálnej úrovni, ktoré sa budú zaoberať otázkami týkajúcimi sa mediálnej gramotnosti;

e) podnecovanie a podporovanie politiky zameranej na výrobu a šírenie európskeho obsahu a rozvoj médií prostredníctvom občianskej spoločnosti;

f) zapájanie sa do sietí spolupráce na národnej úrovni, ako aj na úrovni Spoločenstva;

12. vyzýva verejné orgány, aby obzvlášť uľahčili prispievanie občianskej spoločnosti, pretože do diskusií o mediálnej gramotnosti je v súčasnosti zapojených málo organizácií občianskej spoločnosti. Zároveň podporuje posilnenie zapojenia regulačných orgánov členských štátov a regiónov;

13. víta skutočnosť, že Komisia explicitne odkazuje na kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri podporovaní iniciatív v oblasti mediálnej gramotnosti. Pripomína však, že v mnohých prípadoch miestne a regionálne samosprávy tiež zodpovedajú za zahrnutie mediálnej gramotnosti do oficiálneho vzdelávania, a to na všetkých úrovniach;

14. vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby začlenili otázky týkajúce sa mediálnej gramotnosti do odbornej prípravy učiteľov a vychovávateľov, do školských osnov a do celoživotného vzdelávania, a tiež aby podporovali vzdelávacie médiá a schopnosti žiakov a študentov v oblasti využívania a produkcie multimediálneho obsahu;

15. povzbudzuje miestne a regionálne samosprávy k tomu, aby rozvíjali dlhodobú spoluprácu pri podporovaní mediálnej gramotnosti medzi príslušnými aktérmi vo verejnom a súkromnom sektore, v oblasti oficiálneho a neformálneho vzdelávania a odbornej prípravy (napr. vydavatelia miestnych/regionálnych novín, ktorí propagujú vzdelávanie v tlači a elektronická žurnalistika v školách, filmové festivaly zahŕňajúce aktivity súvisiace s mediálnou gramotnosťou, ako aj informačné kampane v oblasti mediálnej gramotnosti organizované verejnými audiovizuálnymi prostriedkami a výrobcami hardvéru a softvéru);

16. vyzýva členské štáty, aby viac podporovali mediálnu gramotnosť uplatňovaním odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o filmovom dedičstve a konkurencieschopnosti súvisiacich priemyselných činností⁽⁴⁾, ako aj odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o ochrane neplnoletých osôb a ľudskej dôstojnosti a o práve na vyjadrenie vo vzťahu ku konkurencieschopnosti európskeho priemyslu audiovizuálnych a online informačných služieb⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Odporúčanie 2005/865/ES.

⁽⁵⁾ Odporúčanie 2006/952/ES.

Mediálna gramotnosť v súvislosti s komerčnou komunikáciou (reklamná činnosť)

17. naďalej zastáva názor, ktorý vyjadril vo svojom stanovisku k novej smernici o audiovizuálnych mediálnych službách⁽⁶⁾, v ktorom žiadal, aby sa preskúmala možnosť zákazu prerušovania televíznych programov pre deti a spravodajstva reklamami, hoci tento názor nebol zohľadnený. Vyjadruje nespokojnosť s prístupom Komisie, ktorá považuje podporu mediálnej gramotnosti za oveľa vhodnejšiu ako zákaz reklám⁽⁷⁾. Nepochybne je potrebné zlepšiť vzdelávanie občanov, hlavne detí a mládeže a rozvinúť racionálny a kritický prístup vo vzťahu k médiám. Výbor však vyjadril svoje obavy v súvislosti so schopnosťou detí rozlišovať medzi televíznym programom a reklamou a správne vyhodnotiť jej odkaz. Preto podporuje možnosť upravenia a posilnenia právnych predpisov členských štátov;

18. rovnako ako Komisia sa domnieva, že je potrebné rozvíjať a šíriť osvedčené postupy v tejto oblasti; ide tu o vypracovanie a zavedenie etických kódexov a podľa potreby aj rámcov samoregulácie a spoločnej regulácie. Okrem toho je nevyhnutné chrániť práva spotrebiteľov pokiaľ ide o služby obsahu, aby kvalita týchto služieb spĺňala kritériá spoľahlivosti a správnosti;

19. podporuje programy zamerané na mediálnu gramotnosť na všetkých úrovniach riadenia, či už ide o verejne alebo súkromne financované projekty, a to samozrejme za predpokladu, že tieto programy sú transparentné, t. j. že z nich jasne vyplýva prínos pre účastníkov (a najmä pre súkromný sektor);

Mediálna gramotnosť v súvislosti s audiovizuálnymi dielami a obsahom online

20. vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby s podporou členských štátov a EÚ propagovali aktivity založené na prioritách stanovených v oznámení Komisie. Tieto aktivity zamerané na občanov a hlavne na deti, mládež, zdravotne postihnuté osoby a sociálne skupiny ohrozené sociálnym vylúčením zahŕňajú:

- a) priblíženie európskeho kultúrneho dedičstva cieľovým skupinám a prebudenie väčšieho záujmu o európske audiovizuálne diela;
- b) poskytnutie možnosti občanom bližšie sa zoznámiť s produkciou audiovizuálnych diel a služieb a nadobudnúť schopnosti v oblasti kreativity, ale tiež zamýšľať nad svojou kultúrnou identitou a vedieť sa k nej vyjadrovať;
- c) pochopenie významu duševných práv;
- d) kritické hodnotenie obsahu online a lepšie využívanie internetových vyhľadávačov užívateľmi;

⁽⁶⁾ CdR 106/2006 fin.

⁽⁷⁾ Pozri vyhlásenie členky Komisie pani Reding a tlačovú správu Komisie IP/07/1970.

e) podporovanie digitálnej integrácie občanov v súlade so stanoviskom, ktoré výbor na túto tému vypracoval⁽⁸⁾;

21. zdôrazňuje, že je potrebné začleniť európske audiovizuálne dedičstvo do politiky členských štátov, regiónov a miest v oblasti vzdelávania a kultúry a podporovať mladých tvorcov, ktorí v skutočnosti predstavujú budúcnosť európskeho audiovizuálneho sektora. Výbor sa už vo svojich dávnejších odporúčaniach⁽⁹⁾ v tejto súvislosti vyjadril k zvýšeniu finančnej podpory a pomoci pre regionálne a miestne audiovizuálne festivaly zamerané na posilnenie propagácie diel mladých európskych tvorcov a zlepšenie odbornej prípravy profesionálnych pracovníkov v audiovizuálnom sektore v krajinách a regiónoch s nízkou produkciou alebo s obmedzeným geografickým a jazykovým rozsahom;

B. Kreatívny obsah online na jednotnom trhu⁽¹⁰⁾

22. víta oznámenie Komisie o kreatívnom obsahu online na jednotnom trhu a rovnako ako Komisia sa domnieva, že preorientovanie služieb s kreatívnym obsahom na prostredie online predstavuje radikálnu zmenu, pretože digitálne technológie uľahčujú tvorbu audiovizuálnych diel a umožňujú distribúciu kreatívneho obsahu na audiovizuálnom trhu bez hraníc, pričom uľahčujú prístup ku kreatívnemu obsahu prostredníctvom rôznych zariadení, sietí a služieb. Tento obsah zahŕňa audiovizuálnu tvorbu online ako sú filmy, televízia, hudba, rozhlas, internetové hry, vydavateľstvá online, vzdelávací obsah online, ako aj obsah vytváraný užívateľmi;

23. zdôrazňuje, že je potrebné prijať viac opatrení na plnú mobilizáciu potenciálu európskeho kreatívneho obsahu online v záujme posilnenia produkcie, dostupnosti a šírenia inováčných a kvalitných európskych diel, podpory európskej kultúrnej rozmanitosti a zvýšenia európskej konkurencieschopnosti;

24. zdôrazňuje, že výzvam, pred ktorými stojíme, budú musieť čeliť nielen EÚ, členské štáty, produkčné a distribučné spoločnosti, vlastníci práv, spotrebiteľia a nezávislé regulačné orgány, ale aj miestne a regionálne samosprávy;

25. vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby zaujali kľúčovú úlohu pri spravovaní kultúrneho a jazykového dedičstva, podporovali nové podnikateľské modely v miestnych kreatívnych odvetviach a miestnych médiách, ako aj kreatívne diela spolufinancované mediálnymi ústavmi a organizáciami a aby zaviedli elektronické riadenie (eGovernment), pričom by mali poskytovať služby prostredníctvom rôznych kanálov;

⁽⁸⁾ CdR 5/2008.

⁽⁹⁾ CdR 303/2004 fin.

⁽¹⁰⁾ Po rozsiahlej diskusii s občanmi a s niekoľkými zainteresovanými stranami je spravodajkyňa toho názoru, že termín „επιγραμμικό“, ktorý v gréčtine zodpovedá anglickému termínu „online“ nie je vhodný, pretože jasne nevystihuje tento pojem. Spravodajkyňa preto navrhuje v gréckej verzii používať namiesto termínu „επιγραμμικό“ termín „διαδικτυακό“, ktorý zodpovedá pojmu online. [Pozn. prekl.: Táto zmena sa netýka slovenskej jazykovej verzie].

26. podporuje dve hlavné iniciatívy avizované v oznámení Komisie, a to konkrétne a) návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kreatívnom obsahu online a b) vytvorenie platformy zameranej na diskusiu a spoluprácu medzi zainteresovanými stranami nazvanej „platforma obsahu online“ s cieľom podporiť dialóg o tejto otázke. Zároveň žiada, aby bolo v tejto súvislosti zaručené zastúpenie miestnej a regionálnej úrovne;

Kreatívny obsah online a kultúrna rozmanitosť

27. vyjadruje kritický postoj k nedbalému prístupu Komisie, ktorá nezohľadnila kultúrne a sociálne dôsledky tohto novovznikajúceho odvetvia, ktoré predstavuje kreatívny obsah online a nenavrhol opatrenia potrebné na propagovanie kultúrnej rozmanitosti a zaručenie prístupu ku všetkým výhodám IKT. Ako už uviedol vo svojom stanovisku na tému „i-2010“⁽¹⁾, výbor sa domnieva, že politika v oblasti nových služieb, digitálnych médií a kreatívneho obsahu by sa nemala tvoriť len na základe hospodárskych kritérií, ale mala by zohľadňovať aj kultúrne a sociálne kritériá. Preto by kreatívne obsahy mali podporovať sociálnu súdržnosť a začlenenie do spoločnosti, najmä v prípade niektorých skupín, ktorým hrozí vylúčenie (ženy, mládež, osoby so zdravotným postihnutím);

28. konštatuje, že pokiaľ ide o politiku a legislatívu v oblasti kreatívneho obsahu online, mala by sa nájsť rovnováha medzi významom tohto obsahu ako kultúrneho bohatstva a ako hospodárskeho kapitálu. Čoraz užšie prepojenie medzi kultúrou, audiovizuálnymi prostriedkami a IKT si vyžaduje koherentnú politiku v oblasti priemyslu, kreatívnych spoločností a obsahu online;

29. žiada Komisiu, aby zahrnula ochranu kultúrnej rozmanitosti do rámca obsahu online a aby v tejto súvislosti preskúmala:

- a) rozšírenie pôsobnosti návrhu odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kreatívnom obsahu online a „platformy kreatívneho obsahu“ tak, aby zahŕňali kultúrnu rozmanitosť;
- b) spôsob, ktorým EÚ plánuje v tejto súvislosti uplatňovať Dohovor UNESCO o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov. Výbor vo svojom stanovisku na tému Európska stratégia pre kultúru vyzval Komisiu, aby prijala opatrenia na uplatňovanie tohto celosvetového dohovoru, pričom by mala vychádzať zo zásady subsidiarity⁽¹²⁾;
- c) spôsob, ktorým EÚ uplatňuje doložku o kultúrnej zlučiteľnosti (článok 151 ods. 4 Zmluvy o ES) v tejto politickej oblasti;
- d) výmeny informácií medzi členskými štátmi a šírenie osvedčených postupov v tejto oblasti;

⁽¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹²⁾ CdR 172/2007 fin.

30. stanovuje si za cieľ zaručiť kultúrnu rozmanitosť a identitu v pluralitnej európskej spoločnosti v rámci budúceho digitálneho prostredia a pripomína svoje požiadavky vyslovené v minulosti⁽¹³⁾:

- a) zaručiť, aby obsah a služby boli dostupné vo všetkých jazykoch, prihliadajúc na zvýšené používanie spoločného jazyka v oblasti kreatívneho obsahu online;
- b) podporovať digitalizáciu, dabing, titulky a produkciu mnohojazyčných audiovizuálnych diel;
- c) zaručiť, že poskytovatelia nelineárnych mediálnych služieb budú podporovať produkciu diel európskych producentov a nezávislé európske produkčné štruktúry, ako aj prístup k týmto dielam;
- d) uplatňovať „pozitívnu diskrimináciu“, v rámci ktorej by sa prijali podporné opatrenia Spoločenstva zamerané na krajiny s nízkou kapacitou produkcie kreatívneho obsahu online alebo s obmedzeným geografickým a jazykovým rozsahom;
- e) zohľadňovať potreby užívateľov v rôznych jazykových oblastiach pri vytváraní digitálnych knižníc, ktorých digitálne údaje by mali byť dostupné aj mimo hraníc štátu bez ohľadu na práva používania;

Špecifické opatrenia

31. rovnako ako Komisia vyjadruje obavy v súvislosti s dielami, pri ktorých držiteľ autorských práv nie je známy a v súvislosti so skutočnosťou, že mnohí umelci naďalej váhajú nad povolením distribúcie svojich diel na internete, pretože sa obávajú straty kontroly z dôvodu nelegálneho kopírovania. Tento postoj je prekážkou pri vytváraní nových trhov pre európske kreatívne diela a pre kultúrnu rozmanitosť v digitálnom prostredí. Výbor preto vyzýva členské štáty a miestne ako aj regionálne samosprávy, aby uľahčili dialóg medzi zainteresovanými stranami v záujme nájdenia vhodných riešení v oblasti ustanovení dohôd medzi držiteľmi práv a internetovými distribútormi, ako aj v záujme posilnenia ich záväzkov pokiaľ ide o uplatňovanie Európskej charty pre film online z roku 2006 (European Film Online Charter);

32. všíma si rozpor medzi možnosťou poskytovateľov služieb obsahu online zameriavať sa na verejnosť na celom svete a skutočnosťou, že duševné práva sú tradične spojené s obmedzeným geografickým pokrytím. Nachádza tiež nesúlad medzi politicko-kultúrnym cieľom zameraným na zvyšovanie výmen a šírenia európskeho kreatívneho obsahu online a skutočnosťou, že mnohí držiteľia práva sa snažia získať povolenia v obmedzenom počte štátov, v ktorých toto povolenie pre nich predstavuje ekonomický záujem;

33. víta zámer Komisie podrobnejšie vyjasniť svoje rozhodnutia v súvislosti s vylepšením súčasných mechanizmov, vrátane multiteritoriálneho udeľovania práv pre kreatívny obsah predtým ako pristúpi k preskúmaniu tejto komplexnej problematiky, ktorá bude spracovaná v avizovanom návrhu odporúčania;

⁽¹³⁾ CdR 106/2006 fin, CdR 33/2006 fin, CdR 252/2005 fin, CdR 303/2004 fin, CdR 67/2004 fin.

34. rovnako ako v jednom zo svojich predchádzajúcich stanovísk⁽¹⁴⁾ poukazuje na prínos Komisie pokiaľ ide o vypracovanie rámca pre správu digitálnych práv (GDM) a na snahu o zapojenie dotknutých strán do spoločných diskusií, v rámci ktorých budú držiteľia digitálnych práv vyzvaní dohodnúť sa na miere súčinnosti;

35. domnieva sa, že reforma právnych predpisov týkajúcich sa duševných práv v oblasti novšieho kultúrneho dedičstva nadobúda mimoriadny význam vzhľadom na to, že veľká časť staršieho európskeho kultúrneho dedičstva nepodlieha duševným právam a je dostupná na internete⁽¹⁵⁾;

36. podporuje zámer Komisie naštartovať postupy v rámci spolupráce (etické kódexy) medzi poskytovateľmi prístupu/služieb, tvorcami obsahu, držiteľmi práv a najmä spotrebiteľmi, ktoré by boli zamerané na zabezpečenie opatrení prospešných pre spotrebiteľov, pričom hlavným cieľom je primeraná ochrana

duševných diel, dodržiavanie práv tvorcov, ako aj boj proti pirátstvu a nelegálnemu kopírovaniu;

37. vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby podporovali oficiálne a neformálne aktivity v oblasti poskytovania informácií a zvyšovania povedomia o význame duševných práv pre dostupnosť obsahu online;

38. navrhuje inštitucionálnym orgánom EÚ, aby v rámci Európskeho roka tvorivosti a inovácie, za ktorý bude vyhlásený rok 2009, naplánovali na miestnej a regionálnej úrovni aktivity, ktoré by prispeli k lepšiemu chápaniu otázok týkajúcich sa prístupu ku kreatívnemu prístupu online, dodržiavania duševných práv a boja proti pirátstvu;

39. domnieva sa, že aktivity európskych inštitúcií zamerané na posilnenie a podporovanie produkcie a šírenia kreatívneho obsahu online by sa mali spojiť s iniciatívami zameranými na mediálnu gramotnosť.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁴⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽¹⁵⁾ CdR 32/2006 fin.

Stanovisko z vlastnej iniciatívy Výboru regiónov „Práva občanov: podpora základných práv a práv, ktoré vyplývajú z občianstva v Únii“

(2008/C 325/13)

VÝBOR REGIÓNOV

- poukazuje na význam, ktorý má Charta základných práv, ktorá je pilierom zabezpečenia základných práv a jedným z hlavných referenčných bodov pre určovanie a výklad základných práv, ktoré musí EÚ dodržiavať, a zdôrazňuje osobitnú úlohu Charty základných práv ako nástroja, ku ktorému majú prístup všetci občania,
- zdôrazňuje, že uplatňovanie si práv spojených s občianstvom Únie prináša so sebou aj plnenie niektorých „povinností“ pokiaľ ide o miestnu a regionálnu samosprávu,
- trvá na tom, že všetky úrovne správy sú povinné pomáhať vybudovať kultúru základných práv, a to prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti o jej právach. Zdôrazňuje preto, že je dôležité spoločne sa zaoberať za podporu práv občanov, pričom táto podpora musí byť neoddeliteľnou súčasťou informačnej a komunikačnej politiky Európskej komisie. Ďalej sa domnieva, že na dosiahnutie tohto cieľa musia byť vyčlenené osobitné prostriedky, zavedené opatrenia a zapojené miestne a regionálne samosprávne orgány,
- chce ďalej stavať na jestvujúcej plodnej medziinstitucionálnej spolupráci v oblasti základných práv, ktorá bola potvrdená v septembri 2008 na seminári v Reggio Emilia, a bude vážne uvažovať o návrhu Komisie každoročne usporiadať spoločné podujatie, ktoré by vyzdvihlo prístup k základným právam zameraný na občanov a referenčné porovnávanie na rôznych úrovniach správy,
- opakuje svoju požiadavku, aby v správnej rade agentúry Európskej únie pre základné práva bol zastúpený aj reprezentant regionálnych a miestnych samospráv,
- vyzýva Komisiu, aby predsedu Výboru regiónov pravidelne pozývala na schôdze skupiny členov Komisie zodpovedných za základné práva, boj proti diskriminácii a rovnosť príležitostí, ktorá stanovuje politické usmernenia a zodpovedá za súlad príslušných iniciatív.

Spravodajkyňa: pani Sonia MASINI (IT/SES), predsedníčka provincie Reggio Emilia

Referenčný dokument

Správa Komisie – Piata správa o občianstve v Únii

(1. mája 2004–30. júna 2007)

KOM(2008) 85 v konečnom znení

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV,

Všeobecné pripomienky

1. pripomína, že Zmluva o Európskej únii ustanovuje, že Únia je založená na zásadách demokracie a právneho štátu a na dodržiavaní práv jednotlivca a základných práv, ktoré sú vlastné všetkým ústavným zásadám jednotlivých členských krajín a ktoré zaručuje Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaný 4. novembra 1950 v Ríme;

2. poukazuje na význam, ktorý už nadobudla Charta základných práv, ktorú vyhlásili 7. decembra 2000 v Nice Európsky parlament, Rada a Komisia; Charta mala za cieľ jasne zakotviť význam a vplyv týchto chránených práv, a hoci doteraz nemá právne záväzný charakter, je pilierom zabezpečenia základných práv a jedným z hlavných referenčných bodov pre určovanie a výklad základných práv, ktoré musí EÚ dodržiavať;

3. vyzdvihuje tiež mimoriadne postavenie Charty medzi nástrojmi v oblasti ľudských práv, keďže v sebe zjednocuje univerzálne práva osôb (alebo občianske a politické práva), ktoré vyplývajú z historického vývoja práva na slobodu a nedotknuteľnosť, a hospodárske a sociálne práva, ktoré sú založené na európskych skúsenostiach s vytváraním „sociálneho trhového hospodárstva“, ako aj celý rad inovatívnych ustanovení (ako napríklad práva starších osôb a osôb s postihnutím), ktoré súvisia s európskym sociálnym modelom;

4. zdôrazňuje osobitnú úlohu Charty základných práv ako nástroja, ku ktorému majú prístup všetci občania;

5. víta preto skutočnosť, že nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy by sa Charta vo svojom zmenenom znení, ako bolo prijaté 12. decembra 2007 v Lisabone, stala právne záväznou, a poukazuje najmä na to, že by mala „rovnaké právne postavenie ako zmluvy“, ktoré – ako konštatoval Súdny dvor – predstavujú „ústavu“ EÚ;

6. podotýka, že práva spojené s občianstvom Únie sú síce významným výdobytkom, avšak pri ich uplatňovaní sa aj naďalej vyskytujú problémy (piata správa o občianstve v Únii). Najmä mnohí občania majú pocit, že inštitúcie EÚ sú im vzdialené, a proti tomuto dojmu je potrebné bojovať a dosiahnuť zmenu; zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány môžu práve

v tejto oblasti s veľkým úspechom fungovať ako významný spojovací článok medzi inštitúciami a občanmi;

7. zdôrazňuje, že treba dodať nový impulz podpore Charty základných práv pokiaľ ide o jej právnu záväznosť. Najmä v oblasti vzdelávania by sa mohla do praxe zaviesť „európska občianska náuka“; vyzdvihuje v tejto súvislosti rolu miestnych a regionálnych samospráv, a to aj v súvislosti s šírením informácií a s výmenou skúseností a nápadov na projekty;

8. konštatuje, že Únia na jednej strane priznáva všetkým osobám (bez ohľadu na to, či sú občanmi Únie, štátnymi príslušníkmi tretích krajín alebo osobami bez štátnej príslušnosti), ktoré spadajú do jej súdnej právomoci, „univerzálne práva“, a na strane druhej vyhradzuje „občanom Únie“ aj osobitné práva, ktoré sa špeciálne viažu na občianstvo Únie;

9. poukazuje na to, že univerzálne základné práva a práva občanov Únie musia uznať a uplatňovať nielen inštitúcie a orgány EÚ (medzi nimi aj VR), ale aj orgány na úrovni jednotlivých krajín a regionálne a miestne samosprávy;

10. pripomína zásady uvedené v preambule Charty základných práv, že spoločné hodnoty Únie sa musia rozvíjať za súčasného rešpektovania rozmanitosti kultúr a tradícií národov Európy, ako aj národnej identity členských štátov a organizácie ich orgánov verejnej moci na ústrednej, regionálnej a miestnej úrovni, a víta skutočnosť, že sa v nej výslovne uvádzajú miestne a regionálne orgány a demokracia blízka občanom;

11. poukazuje na skutočnosť, že v súlade so zakladajúcou zmluvou sa občianstvo Únie nespája len s právami, ale prináša so sebou aj povinnosti;

12. zdôrazňuje najmä povinnosť občanov Únie dodržiavať právne predpisy Únie a štátu, v ktorom žijú a rešpektovať cudzie kultúry;

13. upozorňuje, že mnohé z práv zakotvených v Charte sa týkajú oblastí kompetencií, ktoré boli v niektorých európskych členských krajinách prenesené na regionálne a miestne samosprávy (napríklad v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, ochrany životného prostredia, sociálnej politiky, bývania, miestnej polície, dopravy), alebo otázok, ktoré majú všeobecný význam pre všetky úrady (dobrá správa vecí verejných, transparentnosť, prístup k dokumentom, práva detí, starších osôb a osôb s postihnutím);

14. nástojí preto na tom, že je potrebné zabezpečiť ochranu základných práv na viacerých úrovniach a víta skutočnosť, že v rámci prípravy Katanskej správy Európskeho parlamentu o základných právach v EÚ sa prihliadalo aj na túto zásadu;

15. zdôrazňuje, že občan sa do kontaktu s verejnou správou dostáva najmä na miestnej a regionálnej úrovni, kde využíva aj štruktúry verejnej správy a služby, ktoré poskytuje;

16. poukazuje na to, že predpokladom pre podporu ľudských a občianskych práv je aktívna politika: právo je možné „uplatniť“ len vtedy, keď to objektívne podmienky umožňujú;

17. zdôrazňuje, že Únia musí aj naďalej prijímať politické opatrenia zamerané na dosiahnutie väčšej hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, a víta skutočnosť, že v Lisabonskej zmluve sa „územná súdržnosť“ výslovne uvádza ako jeden z cieľov Európskej únie;

18. víta začlenenie Protokolu o službách všeobecného hospodárskeho záujmu medzi prílohy Lisabonskej zmluvy. V tomto protokole sa zdôrazňuje, že účinné verejné služby, ktoré sú dostupné pre všetkých a zodpovedajú potrebám jednotlivcov, majú pre občanov veľký význam; okrem toho sa v ňom poukazuje na dôležitú úlohu a široké právomoci národných, regionálnych a miestnych orgánov pri poskytovaní, obstarávaní a organizovaní týchto služieb;

19. pripomína, že Únia v súlade s Chartou základných práv uznáva kultúrnu, náboženskú a jazykovú rozmanitosť a teší ho, že v Lisabonskej zmluve je uvedená kultúrna a jazyková rozmanitosť (samozrejme v rámci daných demokratických ustanovení) ako jeden z hlavných cieľov Únie;

20. zdôrazňuje, že mimovládne organizácie ako prirodzení partneri miestnych a regionálnych orgánov zohrávajú dôležitú úlohu pri plnom uplatňovaní práv osôb;

21. upozorňuje na to, že miestne a regionálne orgány vďaka tomu, že sú úrovňou najbližšou k občanom, veľmi dobre poznajú ich potreby a to, čo je pre nich dôležité, a môžu teda najbezprostrednejšie a najrealistickejšie sledovať účinné uplatňovanie práv garantovaných Úniou; zdôrazňuje preto úlohu, ktorú by mohol zohrávať VR ako pozorovateľ konkrétneho uplatňovania týchto práv; vyslovuje sa za to, aby Komisia a Európsky parlament tento potenciál VR využili a aby pri prijímaní právnych predpisov zabezpečili, že tieto predpisy budú v súlade s výkladom miestnych a regionálnych samospráv;

22. vyzýva Komisiu, aby predsedu Výboru regiónov pravidelne pozývala na schôdzu skupiny členov Komisie zodpovedných za základné práva, boj proti diskriminácii a rovnosť príležitostí, ktorá stanovuje politické usmernenia a zodpovedá za súlad príslušných iniciatív;

23. berie na vedomie prijatie rozhodnutia 2007/252/ES, ktorým sa na obdobie rokov 2007 až 2013 ustanovuje osobitný

program Základné práva a občianstvo, a vyzýva Komisiu, aby ho zapojila do procesu prepracovávania programu na obdobie rokov 2004 – 2020;

Univerzálne práva osôb

24. zdôrazňuje význam toho, že všetky opatrenia Únie sa riadia zásadou dodržiavať práva osôb, ktoré sú odvodené zo spoločných ústavných tradícií členských krajín, vyhláseniu OSN o ľudských právach, dohovoru o ľudských právach a iných dohovorov OSN, ktoré boli prijaté na medzinárodnej úrovni (a podpísané v rámci Organizácie Spojených národov) a ratifikované členskými krajinami Únie;

25. konštatuje, že európsky model na ochranu základných práv, ktorý sa opiera predovšetkým o Chartu, patrí medzi najpokrokovejšie modely, pretože zahŕňa občianske a politické, ako aj hospodárske, sociálne a kultúrne práva, a je založený na vlastnom usporiadaní a preň charakteristickom rebríčku hodnôt, ktoré v oblasti univerzálnych práv rešpektujú rôznorodosť a protichodnosť kultúr, vierovyznaní alebo presvedčení, v rámci pravidiel stanovených v demokratickom systéme Európy;

26. poukazuje na možnosť vzniku konfliktov medzi dodržiavaním práva osôb na dôvernosť a dodržiavaním iných základných práv (napríklad práva na bezpečnosť). Domnieva sa preto, že táto téma by mala byť podrobnejšie preskúmaná, pričom by mali byť zohľadnené aj skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov a ich kľúčové postavenie pokiaľ ide o ochranu osobných údajov občanov, ktoré majú k dispozícii;

27. potvrdzuje nutnosť toho, aby Únia podporovala demokraciu a ľudské práva aj v tretích krajinách a pripomína v tejto súvislosti svoj postoj, ktorý zaujal už v stanovisku na tému „Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (EIDHR) – Strategický dokument na obdobie 2007 – 2010“ (spravodajkyňa: pani Utunen);

28. opakuje, že v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti je potrebné dodržiavať základné práva a zásady právneho štátu, a súčasne pripomína, že Únia teda musí zabezpečiť vysokú úroveň bezpečnosti pre verejnosť;

29. súhlasí s tým, že Lisabonská zmluva ruší pilierovú štruktúru Únie a že opatrenia v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti už nebudú podliehať všeobecným pravidlám politiky Únie, najmä pokiaľ ide o súdne preskúmanie záležitostí Súdnym dvorom;

30. víta novinky Lisabonskej zmluvy pokiaľ ide o posilnenie úlohy Európskeho parlamentu pri vypracovávaní, uplatňovaní a hodnotení politiky týkajúcej sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti vzhľadom na uznanie zapojenia národných parlamentov do mechanizmov hodnotenia výsledkov dosiahnutých v tejto oblasti;

31. chce ďalej stavať na jestvujúcej plodnej medziinštitucionálnej spolupráci v oblasti základných práv, ktorá bola potvrdená v septembri 2008 na seminári v Reggio Emilia, a bude vážne uvažovať o návrhu Komisie každoročne usporiadať spoločné podujatie, ktoré by vyzdvihlo prístup k základným právam zameraný na občanov a referenčné porovnávanie na rôznych úrovniach správy;

32. víta zriadenie agentúry Európskej únie pre základné práva, ktorá už začala svoju činnosť;

33. potvrdzuje ochotu Výboru regiónov ako aj miestnych a regionálnych orgánov aktívne sa zapojiť do práce agentúry pre základné práva a pomôcť vypracovať príslušný viacročný plán, a berie už teraz so spokojnosťou na vedomie už existujúce formy spolupráce;

34. opakuje svoju požiadavku, aby v správnej rade agentúry bol zastúpený aj reprezentant regionálnych a miestnych samospráv;

35. vyjadruje svoju pripravenosť spolupracovať s agentúrou a zozbierať a zverejniť príklady osvedčených postupov a obzvlášť cenných skúseností v oblasti ochrany a podpory ľudských práv na regionálnej a miestnej úrovni a ďalej šíriť príslušné údaje zozbierané na miestnej a regionálnej úrovni;

36. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú najvhodnejšie na to, aby sa aktívne zapojili do podpory práv detí a prispeli k monitorovaniu účinných podmienok pre využívanie týchto práv;

37. poukazuje na to, že už vyzdvihol význam úlohy miestnych a regionálnych orgánov pri uplatňovaní základných práv žien a využívaní zásady rovnosti príležitostí pre všetkých;

38. podčiarkuje, najmä v súvislosti s migrantkami, že predpokladom integrácie je obojstranné dodržiavanie povinností a základných práv, ktoré sú súčasťou európskych právnych predpisov a zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa politika prijímania migrantov zakladala na uznaní kultúrnej rozmanitosti, ktorá je výsledkom slobodnej voľby jednotlivcov (CdR 396/2006);

39. zdôrazňuje, že médiá zohrávajú pri informovaní o porušovaní ľudských a občianskych práv dôležitú úlohu, mali by však informovať aj o osvedčených postupoch a obzvlášť cenných skúsenostiach pri zabezpečovaní ľudských a občianskych práv;

Práva vyplývajúce z občianstva Únie

40. zdôrazňuje, že občianstvo Únie, ako to už vyjadril aj Európsky súdny dvor, predstavuje základný status jednotlivca, politického aktéra európskej integrácie;

41. teší ho preto, že v súlade s Lisabonskou zmluvou budú všeobecné ustanovenia týkajúce sa občianstva Únie integrované

do Zmluvy o Európskej únii, najmä v rámci kapitoly týkajúcej sa ustanovení o demokratických zásadách. V nej sa hovorí, že rozhodnutia majú byť prijímané čo najtransparentnejšie a na úrovni najbližšej občanom (demokracia blízka občanom);

42. ľutuje však, že významná úloha, ktorú pri tom zohrávajú miestne a regionálne orgány nie je výslovne spomenutá;

43. vzhľadom na práva založené na občianstve Únie opätovne poukazuje na osobitný význam slobody pohybu a práva na pobyt, aj vzhľadom na lepšie vzájomné spoznávanie sa národov Únie;

44. berie na vedomie pokroky, ktoré boli dosiahnuté pri uplatňovaní týchto práv vďaka tomu, že bola schválená a nadobudla účinnosť smernica 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov;

45. vyzýva členské štáty, aby spolupracovali a zabezpečili podmienky pre bezpečnosť občanov a boj proti kriminalite;

46. kladie dôraz (aj vzhľadom na skúsenosti získané pri uplatňovaní smernice 2004/38/ES) na to, že miestne a regionálne orgány nesú veľký diel zodpovednosti pri riešení problémov, ktoré vyplývajú zo slobody pohybu a najmä práva na pobyt, ktoré majú všetci občania Únie. To sa netýka len administratívnych formalít spojených s pobytom, ale aj politiky prijímania;

47. ľutuje preto, že sa v piatej správe o občianstve v Únii nepoukazuje výslovne na osobitnú zodpovednosť miestnych a regionálnych samospráv v oblasti politiky prijímania prisťahovalcov;

48. pripomína, že v súlade so smernicou 2004/38/ES má každý občan Únie (bez ohľadu na to, či je zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba) právo na pobyt na území iného členského štátu v dĺžke viac ako tri mesiace, pokiaľ počas svojho pobytu nespôsobuje sociálnemu systému prijímacieho členského štátu problémy ani nevyužíva nadmerne jeho sociálne služby a pre seba a svojich rodinných príslušníkov zabezpečí dostatočné prostriedky na existenciu a primerané zdravotné poistenie v prijímacej krajiny;

49. berie na vedomie, že Európsky súdny dvor tieto ustanovenia vyložil uvedeným spôsobom a zdôrazňuje vplyv, ktorý tento výklad môže mať pokiaľ ide o zodpovednosť miestnych a regionálnych orgánov a ich finančné zaťaženie;

50. upozorňuje na právo a povinnosť vnútroštátnych orgánov zakročiť v prípadoch podvodov a zneužívania práv vyplývajúcich z tejto smernice, napríklad v prípade zdanlivých manželstiev a partnerstiev alebo v prípadoch porušenia zákona;

51. víta iniciatívu Komisie zverejniť nové pravidlá týkajúce sa smernice 2004/38/ES (napríklad zverejnenie príručky k smernici 2004/38/ES) a vyzýva Komisiu, aby využila zvýhodnené postavenie miestnych a regionálnych orgánov ako nástroja šírenia týchto informácií;

52. zdôrazňuje, že uplatňovanie si práv spojených s občianstvom Únie prináša so sebou aj plnenie niektorých „povinností“ pokiaľ ide o miestnu a regionálnu samosprávu;

53. podčiarkuje (aj zásadný) význam pasívneho a aktívneho volebného práva občanov Únie v komunálnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom žijú;

54. vyzdvihuje v tejto súvislosti najmä to, že miestne politické inštitúcie sa tým stávajú prejavom „európskych“ voličov a tým aj prvými skutočnými európskymi orgánmi verejnej správy;

55. víta skutočnosť, že stále viac občanov Únie, ktorí žijú v inom členskom štáte ako je krajina ich pôvodu, sa zúčastňujú na voľbách do Európskeho parlamentu, súčasne však s obavami konštatuje, že všeobecná účasť na voľbách do Európskeho parlamentu postupne klesá;

56. opakuje preto svoju výzvu posilniť iniciatívy týkajúce sa opatrení na zvýšenie informovanosti opatrení v oblasti vzdelávania pokiaľ ide o voľby do EP a využiť v tomto procese silné stránky miestnych a regionálnych orgánov;

57. zdôrazňuje svoj záujem pokiaľ ide o vytvorenie politických strán na európskej úrovni (CdR 280/2004) a vyzdvihuje centrálnu úlohu, ktorú by mali miestni a regionálni volení zástupcovia zohrávať v rámci fungovania týchto strán a pri vypracovávaní príslušných stratégií, aj z hľadiska vytvorenia spojenia medzi rozdielnymi úrovňami správy vecí verejných (európska, národná, regionálna a miestna úroveň);

58. so spokojnosťou konštatuje, že v Lisabonskej zmluve sa stanovuje, že občania Únie, pokiaľ ich je aspoň jeden milión a pochádzajú z podstatného množstva členských štátov, môžu vyzvať Komisiu, aby predložila návrh právneho aktu;

59. zdôrazňuje rozhodujúce postavenie európskeho ombudsmana (aj vzhľadom na praktickú realizáciu) pokiaľ ide o sťažnosti týkajúce sa zlého fungovania orgánov alebo ustanovizní Spoločenstva;

60. víta skutočnosť, že občania môžu elektronickou formou adresovať svoje petície Európskemu parlamentu a sťažnosti ombudsmanovi;

61. zdôrazňuje, že každý občan Únie má na území tretej krajiny, v ktorej sa nenachádza diplomatické zastupiteľstvo členského štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, právo na diplomatickú alebo konzulárnu ochranu ktoréhokoľvek iného členského štátu za rovnakých podmienok, ako štátni príslušníci tohto štátu; vyzdvihuje význam takéhoto ustanovenia (aj vzhľadom na základné princípy), keďže sa zameriava na uznanie rozmeru občianstva Únie aj navonok;

62. súhlasí s Komisiou v tom, že súhrn právnych predpisov Spoločenstva v oblasti diplomatickej a konzulárnej ochrany je nedostačujúci; víta skutočnosť, že Komisia predložila akčný plán na obdobie rokov 2007 – 2009, ktorého zámerom je rozšíriť právne predpisy, a vyzýva Radu a členské štáty, aby zaviedli potrebné opatrenia, aj na medzinárodnej úrovni;

63. v tejto súvislosti zdôrazňuje kompetencie a skúsenosti miestnych a regionálnych samospráv v týchto oblastiach (ako napr. cestovný ruch, zdravotníctvo, pohreby a spolopenie) a vyzýva inštitúcie EÚ, aby pri príprave a prijímaní rozhodnutí v týchto oblastiach konzultovali VR;

64. víta to, že v Lisabonskej zmluve sa uznáva medzinárodná právna subjektivita Únie a vyslovuje sa za to, aby sa Únia mohla zasadzovať za ochranu práv svojich občanov na medzinárodnej úrovni;

65. berie na vedomie údaje obsiahnuté v piatej správe o občianstve v Únii (1. máj 2004 – 30. jún 2007), podľa ktorých si občania prajú, aby boli lepšie informovaní o svojich právach, pričom menej ako tretina občanov zastáva názor, že o svojich právach, ktoré im vyplývajú z občianstva Únie, sú informovaní dostatočne;

66. trvá na tom, že všetky úrovne správy sú povinné pomáhať vybudovať kultúru základných práv, a to prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti o jej právach. Zdôrazňuje preto, že je dôležité spoločne sa zasadzovať za podporu práv občanov. Táto podpora musí byť neoddeliteľnou súčasťou informačnej a komunikačnej politiky Európskej komisie;

67. domnieva sa, že na dosiahnutie tohto cieľa musia byť vyčlenené osobitné prostriedky, zavedené opatrenia a zapojené miestne a regionálne samosprávne orgány.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Program Bezpečnejší internet (2009 – 2013)“

(2008/C 325/14)

VÝBOR REGIÓNOV

- domnieva sa, že vykonané opatrenia je nutné prispôbiť novým potrebám, vzhľadom na vznik nových technológií a služieb, ktoré generujú nové a stupňujú doterajšie riziká,
- odporúča však aspoň v oblasti nezákonného obsahu dosiahnuť základný konsenzus, a to porovnaním trestnoprávných noriem a zistením ich styčných bodov. Opatrenia by tiež mali podporovať zostavenie európskeho „čierneho zoznamu“ nezákonného obsahu a propagovať jeho využívanie poskytovateľmi internetových služieb,
- vyzýva, aby opatrenia na zvyšovanie povedomia koncových užívateľov výslovne zahŕňali aj miestne a regionálne samosprávy, ktoré sú cieľovým skupinám najbližšie a majú najväčšie možnosti šíriť informácie a realizovať konkrétne programy a projekty,
- odporúča, aby sa centrá pre zvyšovanie povedomia riadili vytýčenými stratégiami na oslovenie detí, rodičov a učiteľov a zabezpečili, že ich opatrenia budú skutočne kvalitné. Tento program musí tiež podporovať aktívnejšiu účasť médií na kampaniach na zvyšovanie povedomia,
- domnieva sa, že je obzvlášť dôležité dosiahnuť čo najužšiu spoluprácu medzi horúcimi linkami (hot line), orgánmi činnými v trestnom konaní a poskytovateľmi internetových služieb na jednej strane a zapojenie ďalších aktérov, napríklad vhodných sociálnych organizácií a mimovládnych organizácií, na druhej strane,
- vyzýva na opatrenia, v rámci ktorých by sa mali vytvoriť vzdelávacie materiály na vyučovanie informatiky a mediálnej výchovy, ktoré by sa venovali bezpečnému on-line prostrediu. Opatrenia by sa mali ďalej zamerať nielen na ochranu detí, ale aj na ich aktívne zoznamovanie sa (vzdelávanie) s bezpečným využívaním internetu (posilnenie ich samostatnosti).

Spravodajca: Ján ORAVEC (SK/ELS), primátor mesta Štúrovo

Referenčný dokument

Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný program Spoločenstva na ochranu detí, ktoré používajú internet a iné komunikačné technológie

KOM(2008) 106 v konečnom znení – 2008/0047 (COD)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

Všeobecné pripomienky k programu

1. stotožňuje sa s názorom, že od vzniku akčného plánu Bezpečnejší internet sa značne zmenili technológie, ako aj využitia, ktoré s nimi súvisia. Deti sú v čoraz väčšej miere aktívnymi užívateľmi nových technológií a ich ochrana pred škodlivým obsahom, obmedzenie distribúcie nezákonného obsahu a výchova k vedome kritickému používaniu internetu je veľkým problémom pre politikov, zákonodarcov, hospodárske odvetvia a konečných užívateľov, zvlášť pre rodičov, opatrovateľov a vzdelávacích pracovníkov, ktorí tento problém musia aktívne riešiť;

2. súhlasí s tým, že medzi najzávažnejšie riziká pre deti, ktoré súvisia s on-line technológiami patria prípady, keď sú deti poškodzované priamo ako obeť pohlavného zneužívania zdokumentovaného prostredníctvom fotografií, filmov alebo audio súborov zverejňovaných na internete; keď ich pod zámenkou nadviazania priateľstva kontaktujú osoby, ktoré ich chcú pohlavne zneužívať (tzv. „grooming“), alebo keď sa stanú obeťami šikanovania v on-line prostredí (tzv. „cyberbullying“);

3. berie na vedomie zistenia konečného hodnotenia akčného plánu „Bezpečnejší internet“;

4. oceňuje programy EÚ pre bezpečnejší internet ako jediné celoeurópske iniciatívy, ktoré sa zaoberajú ochranou detí v prostredí internetu;

5. stotožňuje sa s názorom, že vykonané opatrenia boli účinné, no zároveň je nutné prispôbiť ich novým potrebám, vzhľadom na vznik nových technológií a služieb, ktoré generujú nové a stupňujú doterajšie riziká;

6. víta skutočnosť, že nový program uľahčí spoluprácu a výmenu skúseností a najvhodnejších postupov na všetkých úrovniach, pokiaľ ide o problémy týkajúce sa bezpečnosti detí na internete a tým navýši európsku pridanú hodnotu;

7. uvedomuje si, že je zložité dosiahnuť konsenzus pri definovaní pojmov „nezákonný obsah“ a „škodlivý obsah“, ktorých meradlo je v rôznych krajinách a kultúrach odlišné;

8. odporúča však aspoň v oblasti nezákonného obsahu dosiahnuť základný konsenzus a to porovnaním trestnoprávných noriem a zistením ich styčných bodov;

9. je toho názoru, že navrhované opatrenia prispievajú k ochrane detí, ktoré používajú internet a iné komunikačné technológie, a reagujúc na nové vývojové trendy obmedzia distribúciu nezákonného obsahu, ktorý sa šíri on-line, s osobitným zreteľom na distribúciu materiálu obsahujúceho pohlavné zneužívanie detí, grooming a šikanovanie;

10. dúfa, že sa bude podnecovať a podporovať vývoj a aplikácia technických riešení určených na nakladanie s nezákonným obsahom a škodlivým správaním na internete, a presadzovať spoluprácu a výmenu osvedčených postupov v širokom spektre zainteresovaných subjektov na miestnej, regionálnej, európskej a medzinárodnej úrovni;

11. odporúča každý rok usporiadať orientačné konferencie pre zainteresované subjekty na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni, ktoré poskytnú priestor na diskusiu o aktuálnych otázkach a úlohách, výmenu osvedčených postupov a presadzovanie spolupráce;

12. vyjadruje sklamanie nad tým, že pri snahe zvyšovať povedomie verejnosti, obzvlášť detí, rodičov, opatrovateľov a pedagógov o možnostiach a rizikách spojených s používaním on-line technológií a o prostriedkoch na bezpečné používanie internetu sa výslovne nespomína úloha miestnych a regionálnych samospráv, ktoré sú k cieľovým skupinám najbližšie a majú najväčšie možnosti na sprostredkovanie dôležitých informácií a na realizáciu konkrétnych programov a projektov;

13. podporuje vznik a ďalšie budovanie bázy poznatkov, ktoré sa použijú pri riešení existujúcich a vznikajúcich rizík ako aj dôsledkov používania internetu;

14. odporúča koordináciu výskumných činností v príslušných oblastiach v rámci EÚ a aj mimo EÚ, s prihliadnutím na vývoj poznatkov pokiaľ ide o meniace sa spôsoby využívania on-line technológie deťmi, ako aj o možných rizikách a škodlivých účinkoch, vrátane technických, psychologických a sociálnych aspektov, ktoré môže mať využívanie on-line technológií na deti, a poukázať aj na dobré príklady ako naučiť deti kritickému prístupu k médiám;

15. plne podporuje nadviazanie na projekt „Bezpečný internet plus“ a jeho posun na vyšší kvalitatívny stupeň;

16. vyzýva, aby inštitúcie Spoločenstva a vlády členských štátov venovali v rámci svojich kompetencií náležitú pozornosť riešeniu tejto problematiky;

17. nádeja sa, že realizácia opatrení podstatným spôsobom prispeje k zníženiu ohrozenia detí používajúcich internet a iné komunikačné technológie.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Príloha I – opatrenie 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Zabezpečenie kontaktných miest pre verejnosť na oznamovanie nezákonného obsahu a škodlivého správania na internete. Činnosti by mali zabezpečiť, aby boli tieto kontaktné miesta účinné a aby o nich verejnosť vedela, mali by byť úzko prepojené s inými opatreniami na vnútroštátnej úrovni a spolupracovať na európskej úrovni s cieľom riešiť cezhraničné problémy a vymieňať si najvhodnejšie postupy.	1. Zabezpečenie kontaktných miest pre verejnosť na oznamovanie nezákonného obsahu a škodlivého správania na internete. Činnosti by mali zabezpečiť, aby boli tieto kontaktné miesta účinné a aby o nich verejnosť vedela, mali by byť úzko prepojené s inými opatreniami na vnútroštátnej úrovni a spolupracovať na európskej úrovni s cieľom riešiť cezhraničné problémy a vymieňať si najvhodnejšie postupy. Treba podporovať väčšiu informovanosť o horúcich linkách (hot line) u koncových užívateľov, využiť možnosti, ktoré ponúka samospráva na rozširovanie dôležitých informácií.

Zdôvodnenie

Kontaktné miesta a horúce linky (hot line) môžu plniť svoju úlohu len v prípade, keď o ich existencii vie čo najviac koncových užívateľov, preto je potrebné ich propagovať v čo najširšom meradle, k čomu má okrem iných veľké predpoklady samospráva.

Pozmeňovací návrh 2

Príloha I – opatrenie 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Vysporiadanie sa so škodlivým správaním na internete, najmä s groomingom a šikanovaním. Činnosti sa budú zameriavať na riešenie tzv. on-line groomingu – postupu, pri ktorom dospelá osoba nadviaže priateľstvo s dieťaťom so zámerom dopustiť sa pohlavného zneužitia – a šikanovania. Opatrenia sa budú zaoberať technickými, psychologickými a sociologickými otázkami spojenými s touto problematikou a budú podporovať spoluprácu a koordináciu medzi zainteresovanými subjektmi.	2. Vysporiadanie sa so škodlivým správaním na internete, najmä s groomingom a šikanovaním. Činnosti sa budú zameriavať na riešenie tzv. on-line groomingu – postupu, pri ktorom dospelá osoba nadviaže priateľstvo s dieťaťom so zámerom dopustiť sa pohlavného zneužitia – a šikanovania. Opatrenia sa budú zaoberať technickými, psychologickými a sociologickými otázkami spojenými s touto problematikou a budú podporovať spoluprácu a koordináciu medzi zainteresovanými subjektmi. Obzvlášť dôležitá je čo najužšia spolupráca medzi horúcimi linkami (hot line), orgánmi činnými v trestnom konaní a poskytovateľmi internetových služieb na jednej strane a zapojenie ďalších aktérov, napríklad vhodných sociálnych organizácií a mimovládnych organizácií na druhej strane.

Zdôvodnenie

Rýchly a plynulý posun informácií z horúcich liniek k ďalším aktérom boja proti nezákonnému obsahu a škodlivému správaniu je jednou zo základných podmienok úspešných protiopatrení.

Pozmeňovací návrh 3

Príloha I – opatrenie 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Povzbudzovanie využívania technických riešení s cieľom adekvátne nakladať s nezákonným obsahom a škodlivým správaním na internete. Činnosti by sa mali zameriavať na podporu vývoja alebo prispôsobenia účinných technologických nástrojov určených na všeobecné použitie zainteresovaných subjektov s cieľom adekvátne nakladať s nezákonným obsahom a vysporiadať sa so škodlivým správaním na internete.	3. Podpora a povzbudzovanie využívania technických riešení s cieľom adekvátne nakladať s nezákonným obsahom a škodlivým správaním na internete. Činnosti by sa mali zameriavať na podporu vývoja alebo prispôsobenia účinných technologických nástrojov určených na všeobecné použitie zainteresovaných subjektov s cieľom adekvátne nakladať s nezákonným obsahom a vysporiadať sa so škodlivým správaním na internete. <u>Opatrenia by tiež mali podporovať koordináciu pri zostavovaní európskeho „čierneho zoznamu“ nezákonného obsahu a propagovať jeho využívanie poskytovateľmi internetových služieb. Opatrenia by sa mali ďalej zamerať nielen na ochranu detí, ale aj na ich aktívne zoznamovanie sa s bezpečným využívaním internetu (posilnenie ich samostatnosti).</u>

Zdôvodnenie

Nové technické riešenia je potrebné aj podporovať nielen k nim podnecovať. Európsky „čierny zoznam“ môže poslúžiť ako pomoc pri prevencii, prípadne pri reakcii na nezákonný obsah.

Pozmeňovací návrh 4

Príloha I – opatrenie 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Podnecovanie zapájania detí a mladých ľudí do vytvárania bezpečnejšieho on-line prostredia. Opatrenia sa budú zameriavať na zapojenie detí a mladých ľudí s cieľom lepšie porozumieť ich názorom a skúsenostiam v súvislosti s využívaním on-line technológií a v súvislosti s tým, ako podporovať bezpečnejšie on-line prostredie pre deti.	3. Podnecovanie zapájania detí a mladých ľudí do vytvárania bezpečnejšieho on-line prostredia. Opatrenia sa budú zameriavať na zapojenie detí a mladých ľudí s cieľom lepšie porozumieť ich názorom a skúsenostiam v súvislosti s využívaním on-line technológií a v súvislosti s tým, ako podporovať bezpečnejšie on-line prostredie pre deti. <u>V rámci opatrení by sa v učebných osnovách informatiky a mediálnej výchovy mala venovať náležitá pozornosť aj bezpečnému on-line prostrediu a upozorňovať na nebezpečenstvá nezákonného obsahu a škodlivého správania. Opatrenia by sa mali ďalej zamerať nielen na ochranu detí, ale aj na ich aktívne zoznamovanie sa (vzdelávanie) s bezpečným využívaním internetu (posilnenie ich samostatnosti).</u>

Zdôvodnenie

Pri interaktívnej výučbe vie kvalifikovaný pedagóg upozorniť deti na nebezpečenstvá hroziace pri používaní internetu a na druhej strane ich reakcie mu môžu pomôcť porozumieť ich názorom a skúsenostiam v súvislosti s on-line technológiami.

Pozmeňovací návrh 5

Príloha I – opatrenie 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
4. Zlepšovanie informovanosti o vhodných nástrojoch na riešenie škodlivého obsahu na internete. Činnosti sa budú zameriavať na zvyšovanie počtu informácií o výkonnosti a účinnosti nástrojov na riešenie potenciálne škodlivého obsahu na internete a na vybavenie používateľov informáciami, nástrojmi a aplikáciami, ktoré im poskytnú vhodnú podporu pri riešení škodlivého obsahu v rámci rôznych platforiem.	4. Zlepšovanie informovanosti o vhodných nástrojoch na riešenie škodlivého obsahu na internete, <u>pričom treba informovať aj koncových užívateľov o možnostiach, ktoré sú k dispozícii na filtrovanie škodlivého obsahu.</u> Činnosti sa budú zameriavať na zvyšovanie počtu informácií o výkonnosti a účinnosti nástrojov na riešenie potenciálne škodlivého obsahu na internete a na vybavenie používateľov informáciami, nástrojmi a aplikáciami, ktoré im poskytnú vhodnú podporu pri riešení škodlivého obsahu v rámci rôznych platforiem.

Zdôvodnenie

Informácie o vhodných resp. nových nástrojoch na riešenie škodlivého obsahu na internete sú dôležité nielen pre odbornú verejnosť, ale prakticky pre každého koncového užívateľa, aby v rámci svojich možností mohol adekvátne a čo najefektívnejšie reagovať na nové nebezpečenstvá.

Pozmeňovací návrh 6

Príloha I – opatrenie 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Zvyšovanie povedomia verejnosti a rozširovanie informácií o bezpečnejšom používaní on-line technológií. Činnosti budú podporovať povedomie verejnosti prostredníctvom poskytovania vhodných informácií o možnostiach, rizikách a spôsoboch, ako ich koordinovane riešiť v celej Európe. Činnosti budú zamerané na podporu nákladovo efektívnych prostriedkov rozširovania informácií v rámci zvyšovania povedomia pre veľký počet užívateľov.	1. Zvyšovanie povedomia verejnosti a rozširovanie informácií o bezpečnejšom používaní on-line technológií a <u>podpora aktívnejšej účasti médií na kampaniach na zvyšovanie povedomia</u> . Činnosti budú podporovať povedomie verejnosti prostredníctvom poskytovania vhodných informácií o možnostiach, rizikách a spôsoboch, ako ich koordinovane riešiť v celej Európe. Činnosti budú zamerané na podporu nákladovo efektívnych prostriedkov rozširovania informácií v rámci zvyšovania povedomia pre veľký počet užívateľov.

Zdôvodnenie

Média, celoštátne a aj lokálne, majú tiež svoju nezastupiteľnú úlohu pri šírení informácií o bezpečnejšom používaní on-line technológií, a preto treba podporiť ich zapojenie do procesu a kampaní na zvyšovanie povedomia.

Pozmeňovací návrh 7

Príloha I – opatrenie 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Zabezpečenie kontaktných miest, kde môžu rodičia a deti dostávať odpovede na otázky o tom, ako bezpečne používať internet. Činnosti sa budú zameriavať na poskytovanie širších možností informovaného a zodpovedného výberu užívateľom formou poradenstva týkajúceho sa príslušných informácií a preventívnych opatrení, ktoré by mali prijať, aby mohli bezpečne používať internet.	2. Zabezpečenie kontaktných miest, kde môžu rodičia a deti dostávať odpovede na otázky o tom, ako bezpečne používať internet. <u>Informácie o kontaktných miestach musia byť známe čo najširšej verejnosti</u> . Činnosti sa budú zameriavať na poskytovanie širších možností informovaného a zodpovedného výberu užívateľom formou poradenstva týkajúceho sa príslušných informácií a preventívnych opatrení, ktoré by mali prijať, aby mohli bezpečne používať internet.

Zdôvodnenie

Kontaktné miesta môžu plniť svoju funkciu len vtedy, keď o nich vie široká verejnosť resp. koncoví užívatelia, ktorí potom vedú, kam sa majú obrátiť so žiadosťou o informácie a odpovede na svoje otázky.

Pozmeňovací návrh 8

Príloha I – opatrenie 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
3. Podpora zlepšovania účinných a nákladovo efektívnych metód a nástrojov zvyšovania povedomia. Opatrenia sa budú zameriavať na zlepšovanie príslušných metód a nástrojov zvyšovania povedomia s cieľom zvýšiť ich účinnosť a nákladovú efektívnosť z dlhodobého hľadiska.	3. <u>Vyžadovať, aby sa centrá pre zvyšovanie povedomia riadili vytýčenými stratégiami na oslovenie detí, rodičov a učiteľov. Podpora zlepšovania účinných a nákladovo efektívnych metód a nástrojov zvyšovania povedomia.</u> Opatrenia sa budú zameriavať by sa mali zamerať na zlepšovanie príslušných metód a nástrojov zvyšovania povedomia s cieľom zvýšiť ich účinnosť a nákladovú efektívnosť z dlhodobého hľadiska, pričom treba zabezpečiť, aby bola zaručená kvalita týchto opatrení.

Zdôvodnenie

Centrá pre zvyšovanie povedomia zohrávajú jednu z najdôležitejších úloh pri zvyšovaní povedomia verejnosti, nakoľko nimi poskytované informácie sa ďalej priamo alebo prostredníctvom rôznych informačných kanálov dostávajú k širokej verejnosti a musia byť schopné upozorniť na nebezpečenstvá a ponúknuť riešenia. V tejto oblasti je nevyhnutná koordinácia a úzka spolupráca s odborníkmi v oblasti mediálnej výchovy a mediálnej gramotnosti.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda
Výboru regiónov
Luc VAN DEN BRANDE

Stanovisko Výboru regiónov „Oznámenie Komisie na tému: Intenzívna európska susedská politika“

(2008/C 325/15)

VÝBOR REGIÓNOV

- pripomína svoje presvedčenie, že prosperujúce susedské vzťahy vyznačujúce sa bezpečnosťou je možné dosiahnuť len prostredníctvom skutočnej spolupráce na miestnej a regionálnej úrovni. Miestne a regionálne orgány najlepšie dokážu identifikovať potreby občanov a reagovať na ne poskytovaním príslušných služieb,
- poukazuje na skutočnosť, že je potrebné vytvoriť regionálne fóra orgánov pôsobiacich na nižšej ako celoštátnej úrovni, v súlade s už existujúcim regionálnym prístupom v rámci ESP (Stredomorie, severná oblasť, atlantická oblasť a oblasť Čierneho mora), a podporovať regionálnu a decentralizovanú spoluprácu,
- víta návrh predložený na schôdzi ministrov zahraničných vecí krajín EÚ 26. mája 2008 nadviazať užšie kontakty s východnými susedmi EÚ, najmä s Arménskom, Azerbajdžanom, Bieloruskom, Gruzínskom, Moldavskom a Ukrajinou,
- víta oživenie európsko-stredomorského partnerstva a zdôrazňuje, že je dôležité, aby nadobudlo aj územný rozmer. Takisto je potrebné podporovať dialóg medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi krajín EÚ a partnerov z krajín ESP v oblasti južného Stredomorja,
- víta nový nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI), ktorý začal fungovať v roku 2007, a najmä jeho prvok cezhraničnej spolupráce, ktorý umožňuje nadviazať spoluprácu s regiónmi susediacimi s EÚ (financovanú z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj a z nástroja európskeho susedstva a partnerstva),
- žiada Európsku komisiu, aby v rozpočte EÚ vytvorila nový tematický fond (okrem Európskeho integračného fondu) na pomoc miestnym orgánom v členských štátoch EÚ, ktoré sú vystavené obzvlášť vysokému prílevu prisťahovalcov z nečlenských štátov a pomocou ktorého by tieto štáty dokázali efektívne zvládnuť tlak, ktorý na miestne služby vyvíjajú prisťahovalci.

Spravodajkyňa: pani Sharon TAYLOR (UK/SES), členka oblastnej rady, Stevenage

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie „Intenzívna európska susedská politika“
(KOM(2007) 774 v konečnom znení)

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Politický dialóg a reformy v oblasti decentralizácie

1. Pripomína svoje presvedčenie, že prosperujúce susedské vzťahy vyznačujúce sa bezpečnosťou je možné dosiahnuť len prostredníctvom skutočnej spolupráce na miestnej a regionálnej úrovni. Miestne a regionálne orgány najlepšie dokážu identifikovať potreby občanov a reagovať na ne poskytovaním príslušných služieb.

2. Vyzýva štáty zapojené do európskej susedskej politiky (ESP), aby zabezpečili riadny priebeh volieb a šírili tento prístup, ako aj umožnili zahraničným pozorovateľom monitorovať voľby, keďže tento krok môže pomôcť zvýšiť transparentnosť volebného procesu, a teda aj zvýšiť dôveru občanov v demokratické postupy.

3. Vyzýva k rozsiahlejšiemu zvyšovaniu informovanosti o ESP medzi občanmi EÚ a krajín ESP a k čo najširšiemu zapojeniu miestnych a regionálnych orgánov prostredníctvom špecifických programov alebo opatrení.

4. Poukazuje na skutočnosť, že je potrebné vytvoriť regionálne fóra orgánov pôsobiacich na nižšej ako celoštátnej úrovni, v súlade s už existujúcim regionálnym prístupom v rámci ESP (Stredomorie, severná oblasť, atlantická oblasť a oblasť Čierneho mora), a podporovať regionálnu a decentralizovanú spoluprácu vrátane partnerských a rozvojových programov prostredníctvom integrovaných opatrení v jednotlivých regiónoch. Na práci každého fóra by sa mali zúčastňovať aj zástupcovia VR.

5. Vítá spoločný švédsko-poľský návrh na „východné partnerstvo“ predložený Európskej rade.

6. Žiada, aby bol spolu s EK zapojený do prípravy a hodnotenia programov nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI), aby mohol propagovať lepšie začlenenie otázok súvisiacich s územným rozmerom v rámci svojej činnosti.

7. Vyzýva Európsku komisiu, aby podporila ďalšie programy na rozvoj a podporu slobodných a profesionálnych médií v krajinách ESP.

8. Vyzýva Európsku komisiu, aby v akčných plánoch jednotlivých krajín prikladala väčší význam miestnemu hospodárskemu rozvoju a aby na ne prostredníctvom ENPI vyčlenila príslušné prostriedky.

9. Zdôrazňuje, že výbory monitorujúce programy cezhraničnej spolupráce sú významným konzultačným mechanizmom

zameraným na riešenie akýchkoľvek problémov, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s prevádzkovými modalitami vrátane hospodárenia s finančnými prostriedkami.

10. Vyzýva vlády partnerských štátov, aby sa usilovali o zvyšovanie transparentnosti a zodpovednosti a o vybudovanie dostatočných administratívnych kapacít, a zároveň vyzýva Európsku komisiu, aby dôkladne monitorovala celkové rozšírenie korupcie a opatrenia na predchádzanie korupcii v partnerských krajinách, kde korupcia stále bráni rozvoju demokracie, transparentnosti a zodpovednosti, a aby pri udeľovaní podpory a finančnej pomoci zohľadnila, do akej miery bol dosiahnutý pokrok v týchto oblastiach.

11. Vyzýva vlády Izraela, Gruzínska, Tuniska a Ukrajiny, aby ratifikovali Dohovor OSN proti korupcii a pripojili sa tak k ostatným štátom ESP, ktoré tak už urobili.

12. Vítá otvorenie kancelárie Európskej komisie v bieloruskom Minsku a dúfa, že táto kancelária pomôže posilniť občiansku spoločnosť, miestnu a regionálnu demokraciu a zvýšiť všeobecné povedomie o Európskej únii, jej inštitúciách a spoločných hodnotách.

13. Vyzýva Európsku komisiu, aby urýchlene poskytla kvalitnejšiu podporu občianskej spoločnosti v Bielorusku, nezávislým a profesionálnym médiám a politickým stranám usilujúcim sa o šírenie demokracie a reforiem.

14. Pripomína, že jednou zo základných zásad ESP je, že sa realizuje oddelene od procesu a opatrení rozširovania EÚ a nesúvisí s otázkou členstva v EÚ. Nesmie však vylučovať žiadnu možnosť neskoršieho vývoja partnerských krajín a EÚ.

15. Vyzýva členské štáty EÚ a Európsku komisiu, aby Ukrajine a Moldavsku ponúkla v nových dohodách možnosť európskej perspektívy po uzatvorení desaťročných Dohôd o partnerstve a spolupráci.

16. Vítá návrh predložený na schôdzi ministrov zahraničných vecí krajín EÚ 26. mája 2008 nadviazať užšie kontakty s východnými susedmi EÚ, najmä s Arménskom, Azerbajdžanom, Bieloruskom, Gruzínskom, Moldavskom a Ukrajinou.

17. Oceňuje úsilie francúzskeho predsedníctva Rady EÚ zamerané na obnovu dialógu a mnohostrannej spolupráce so susediacimi krajinami južného a východného Stredomoria, pretože sa tým napomáha k posilneniu barcelonského procesu.

18. Vítá pokračujúcu realizáciu schválených akčných plánov, keďže tieto predstavujú vynikajúci nástroj na podporu reforiem v príslušných krajinách a žiada EÚ, aby vypracovala akčné plány aj pre všetky zvyšné krajiny.

19. Víta revíziu akčných plánov, ktoré vstúpili do platnosti začiatkom roka 2005 a výzvu rozvíjať rozšírené dohody s Moldavskom a Izraelom.
20. Vyzýva Európsku komisiu, aby vždy keď je to možné, zapájala členov občianskej spoločnosti z krajín ESP do monitorovania pokroku v realizácii akčných plánov ESP, čo jej umožní získať priame a objektívne hodnotenie niektorých aspektov realizácie jednotlivých akčných plánov.
21. Vyzýva Európsku komisiu, aby zapojila zástupcov miestnych a regionálnych orgánov z členských krajín do monitorovania, vypracovania a realizácie akčných plánov jednotlivých krajín.
22. Odporúča, aby sa pozorne definovali priority cezhraničnej spolupráce na severe, východe aj na juhu, v záujme čo najlepšieho využitia synergií a aby sa efektívnejšie pracovalo na realizácii cieľov stanovených v akčných plánoch.
23. Opätovne zdôrazňuje, že na pokračovanie cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce medzi členskými štátmi EÚ a susedskými krajinami v oblasti spoločných hraníc je potrebná intenzívnejšia technická a politická podpora.
24. Víta nový nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI), ktorý začal fungovať v roku 2007, a najmä jeho prvok cezhraničnej spolupráce, ktorý umožňuje nadviazať spoluprácu s regiónmi susediacimi s EÚ (financovanú z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj a z nástroja európskeho susedstva a partnerstva).
25. Víta začiatok realizácie programov cezhraničnej spolupráce v rámci nástroja európskeho susedstva a partnerstva a je pripravený podieľať sa na dohlade nad ich realizáciou. Vyzýva Komisiu a zúčastnené strany, aby zabezpečili finalizáciu a včasné prijatie všetkých programov cezhraničnej spolupráce. Zdôrazňuje potrebu zaistiť, aby všetky prostriedky určené na cezhraničnú spoluprácu v rámci ESP boli vyčerpané, a to aj tak, že budú v prípade potreby prerozdelené na fungujúce programy v geograficky blízkych oblastiach.
26. Víta zvýšenie objemu prostriedkov na cezhraničnú spoluprácu na vonkajších hraniciach EÚ na obdobie 2007 – 2013. Vyzýva však Európsku komisiu, aby v rámci novej kohéznej politiky EÚ ďalej zvýšila prostriedky iniciatívy INTERREG po roku 2013 určené na cezhraničnú spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi členských krajín EÚ a krajín ESP, konkrétne na riešenie spoločných problémov špecifických pre regióny, do ktorých tieto krajiny patria.
27. Vyzýva členské štáty a zúčastnené krajiny, aby pri poskytovaní cieľového poradenstva regionálnym orgánom krajín ESP v oblasti politik EÚ a prípadne aj v oblasti právnych predpisov v súvislosti s aproximáciou práva k „*acquis communautaire*“ plne využívali nástroje ako TAIEX a twinningové projekty.
28. Opätovne vyslovuje podporu vytvárajúcemu sa čiernomorskému euroregiónu zameranému na podporu spolupráce na miestnej a regionálnej úrovni medzi krajinami čiernomorského regiónu, a rovnako aj na podporu miestnej demokracie, stability, dobrého riadenia spoločnosti a trvalo udržateľného rozvoja.
29. Víta existujúce tematické zdroje financovania EÚ, do ktorých sa už môžu zapájať aj krajiny ESP, ako napr. 7. rámcový program a DAPHNE.
30. Vyzýva miestne a regionálne orgány krajín Európskeho hospodárskeho priestoru (Island, Nórsko a Lichtenštajnsko), aby využili svoje rozsiahle skúsenosti s budovaním demokratických inštitúcií v nových členských štátoch a pomohli miestnym a regionálnym orgánom v krajinách ESP pri upevňovaní demokratických postupov a rozvoji ich hospodárstva.
31. Vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby vytvorili mechanizmus na zber a šírenie informácií o individuálnych a kolektívnych snahách na podporu občianskej spoločnosti v krajinách ESP, aby sa predišlo neefektívnym aktivitám a zvýšila synergia medzi budúcimi programami.
32. Víta pokračovanie programov Tempus, Erasmus Mundus a iných programov akademickej spolupráce v rokoch 2007 – 2010, keďže poskytujú študentom z krajín ESP možnosť študovať.
33. Vyzýva Európsku komisiu, aby podporovala ďalšiu spoluprácu medzi výskumnými inštitúciami a združeniami odborníkov (*think-tanks*) v krajinách ESP a členských štátoch EÚ, keďže vytvárajú fórum pre diskusie o otázkach, ktoré by vlády ich krajín mohli vnímať ako citlivé.
34. Poznamenáva, že kvôli rastúcej mobilite a využívaniu dopravných prostriedkov bude stúpať aj produkcia CO₂ a skleníkových plynov a vyzýva krajiny ESP, aby vnímali environmentálne opatrenia ako neoddeliteľnú súčasť trvalo udržateľného hospodárskeho rozvoja. Miestne a regionálne orgány v krajinách ESP musia zohrávať dôležitú úlohu pri rozvíjaní komunikácie a plánovaní, ktoré zohľadnia otázky klimatických zmien. Miestne a regionálne orgány v krajinách EÚ by mali v týchto oblastiach podporovať obojsmerný dialóg.
35. Víta oživenie európsko-stredomorského partnerstva a zdôrazňuje, že je dôležité, aby nadobudlo aj územný rozmer. Takisto je potrebné podporovať dialóg medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi krajín EÚ a partnerov z krajín ESP v oblasti južného Stredomoria. Domnieva sa, že ENPI ako nástroj, ktorý tento proces podporuje, by sa mal upraviť v súlade s obnoveným barcelonským procesom.
36. Vyzýva, aby sa vytvorili fóra miestnych a regionálnych orgánov krajín EÚ a partnerov z krajín ESP aj v rámci východnej dimenzie.
37. Pripomína, že v politickom vyhlásení na tému na tému „Cezhraničná spolupráca v severných regiónoch Európy“ (CdR 313/2006) sa vyjadruje podpora iniciatívy Európskeho parlamentu vytvoriť parlamentné fórum pre severnú dimenziu a opätovne predkladá návrh na zriadenie stáleho orgánu zameraného na diskusiu o otázkach miestneho a regionálneho významu v rámci severnej dimenzie.

38. Víta, že Európska komisia prisúdila primeraný význam predĺženiu dôležitých dopravných koridorov až do susedných štátov EÚ v rámci ESP – integrovaná a perspektívna dopravná sieť má zásadný význam pre rozvoj hospodárskych aspektov ESP.

Mobilita a migrácia

39. Opakuje, že mobilita a kontakty medzi ľuďmi zlepšujú možnosti krajín ESP ťažiť z hospodárskej integrácie, pričom pokrok vo vzájomnom porozumení by sa dosahoval obzvlášť ťažko bez rozširovania možností občanov krajín ESP cestovať do EÚ.

40. Víta možnosti ďalších výmenných programov medzi štáťami zo štátnej správy a vyslanými úradníkmi z miestnych a regionálnych orgánov z členskými štátmi EÚ, nových členských štátov a krajín ESP.

41. Vyzýva členské štáty EÚ, aby zlepšili postupy vydávania víz v záujme zvyšovania mobility občanov. Pozornosť treba venovať predovšetkým študentom, kultúrnym a akademickým výmenám a zástupcom občianskej spoločnosti. Podpore medziľudských kontaktov napomôže aj zníženie vízových poplatkov a zjednodušenie postupov.

42. Vyzýva členské štáty EÚ, aby zefektívnilo svoje konzulárne služby v krajinách ESP a podporuje zriadenie spoločných centier pre podávanie žiadostí o víza do Schengenského priestoru v týchto krajinách.

43. Víta uzatvorenie dohôd o zjednodušení vízových postupov a readmisii s Ukrajinou a s Moldavskom. Vyzýva Európsku komisiu, aby na základe skúseností s krajinami, ktoré nedávno vstúpili do EÚ, začala rokovať o podobných dohodách s ostatnými krajinami ESP.

44. Zdôrazňuje, že mobilita môže existovať len v kontexte bezpečnosti – to si v rámci nového systému partnerstiev v oblasti mobility vyžaduje spoločnú zodpovednosť všetkých krajín pri riešení otázok vyvolaných migráciou. Na tento účel je potrebné, aby aj partnerské krajiny v rámci ESP prevzali zodpovednosť a vykonali viac v oblasti bezpečnosti a súdnictva. Nový systém by mal zahŕňať kroky na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a vytvoriť viac možností legálnej migrácie z krajín ESP do EÚ.

45. Opakovane vyjadruje presvedčenie, že miestne a regionálne orgány sa pri riešení otázok spôsobených migráciou nachádzajú v „prvej línii“. Týka sa to nelegálnej migrácie, pri ktorej sa musia miestne a regionálne orgány postarať o prvý kontakt s migrantmi a riešiť otázky nelegálneho zamestnávania. Takisto to platí pre legálnu migráciu, pri ktorej sú miestne a regionálne orgány zodpovedné za poskytovanie miestnych služieb.

46. Oceňuje spoluprácu medzi agentúrou FRONTEX⁽¹⁾ a miestnymi orgánmi pri predchádzaní nelegálnej migrácii a vyzýva na ďalšiu užšiu spoluprácu s miestnymi a regionálnymi orgánmi v členských štátoch na hraniciach EÚ.

⁽¹⁾ FRONTEX (Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie) je agentúrou EÚ pre bezpečnosť vonkajších hraníc.

47. Žiada Európsku komisiu, aby napomohla a prispela k určaniu praktických riešení na posilnenie riadenia vonkajších južných námorných hraníc a na zlepšenie schopnosti Spoločenstva, jeho členských štátov a ich miestnych a regionálnych orgánov reagovať na kritické situácie, akými je masový prílev nelegálnych prisťahovalcov⁽²⁾, v spolupráci s krajinami pôvodu.

48. Žiada Európsku komisiu, aby v rozpočte EÚ vytvorila nový tematický fond (okrem Európskeho integračného fondu) na pomoc miestnym orgánom v členských štátoch EÚ, ktoré sú vystavené obzvlášť vysokému prílevu prisťahovalcov z nečlenských štátov a pomocou ktorého by tieto štáty dokázali efektívne zvládnuť tlak, ktorý na miestne služby vyvíjajú prisťahovalci.

49. Vyzýva Európsku komisiu, aby uvažovala o poskytnutí potrebných prostriedkov, ktoré by umožnili miestnym orgánom v krajinách, z ktorých migranti prichádzajú a ktoré obzvlášť trpia odlevom kvalifikovaných pracovníkov, vytvoriť možnosti na uplatnenie kvalifikovaných a vzdelaných ľudí a na zabezpečenie hospodárskeho a kultúrneho rozvoja.

50. Vyzýva Európsku komisiu, aby v rámci novej kohéznej politiky EÚ zvýšila financovanie iniciatívy INTERREG po roku 2013 určené na cezhraničnú spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi členských krajín EÚ a krajín ESP, konkrétne na riešenie spoločných problémov špecifických pre regióny, do ktorých tieto krajiny patria.

51. Vyzýva členské štáty EÚ, aby využívali nariadenie o malom pohraničnom styku, ktoré umožňuje členským štátom EÚ uzatvárať dvojstranné dohody so susednými štátmi, ktoré nie sú členmi EÚ a zlepšovať cezhraničné kontakty. Členské štáty EÚ by mali zjednodušiť a urýchliť vydávanie víz žiadateľom, ktorí v minulosti splnili požiadavky na udelenie víza.

Ludské práva a obchodovanie s ľuďmi

52. Poukazuje na značný pokrok v zlepšovaní situácie v oblasti ľudských práv a demokracie od začatia programov ESP a európsko-stredomorského partnerstva a žiada vlády krajín ESP, aby nepoľavovali v dodržiavaní univerzálnych ľudských práv a princípov demokracie, ktoré predstavujú základné hodnoty EÚ.

53. Žiada Európsku komisiu, aby naďalej spolupracovala s miestnymi a regionálnymi orgánmi a s občianskou spoločnosťou v krajinách ESP pri zlepšovaní dodržiavania ľudských práv, ako aj práv menšín, žien a detí. Vyzýva vlády krajín ESP, aby otvorenejšie pristupovali k príspevkom občianskej spoločnosti.

54. Víta opatrenia, ktoré prijali všetky krajiny ESP na zvýšenie účasti žien na politickom, spoločenskom a hospodárskom živote a na podporu rovnoprávnosti žien a mužov, no všima si, že diskriminácia žien a domáce násilie sú stále pomerne rozšírené. Vyzýva preto zúčastnené krajiny, aby sa intenzívnejšie venovali podpore práv žien.

⁽²⁾ CdR 64/2007 fin.

55. Uznáva, že obchod s ľuďmi medzi niektorými krajinami ESP a členskými štátmi EÚ zostáva obzvlášť vážnym problémom.

56. Vyzýva vládu Bieloruska, aby ratifikovala Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj príslušné protokoly, aby začala konštruktívny dialóg s EÚ a aby sa začala plne zúčastňovať na realizácii ESP.

57. Opätovne zdôrazňuje význam sociálneho dialógu a vyzýva Jordánsko, Libanon a Maroko, aby ratifikovali základné dohovory Medzinárodnej organizácie práce o slobode združovania a o kolektívnom vyjednávaní.

58. Žiada Európsku komisiu, aby zaradila ochranu obetí obchodu s ľuďmi medzi priority svojej susedskej politiky, v súlade s dodržiavaním ľudských práv, ktoré je kľúčovou zásadou EÚ.

59. Podotýka, že miestne a regionálne orgány zohrávajú pri boji proti obchodovaniu s ľuďmi dôležitú úlohu. Odporúča preto, aby miestne a regionálne orgány v krajinách ESP, v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a v úzkej spolupráci s ústrednými vládami a inými členskými štátmi, vypracovali a začali realizovať miestne a regionálne akčné plány a stratégie v tejto oblasti, ktoré budú mať za cieľ zabrániť obchodovaniu s ľuďmi a ochraňovať jeho obeť.

60. Vyzýva miestne a regionálne orgány v členských štátoch EÚ, aby pomohli miestnym a regionálnym orgánom v krajinách ESP pri príprave akčných plánov, ktorých súčasťou by mohlo byť aj vytvorenie špecializovaného informačného centra alebo podpornej jednotky na regionálnej a/alebo miestnej úrovni, zameraných na boj proti obchodovaniu s ľuďmi, na zvyšovanie povedomia v tejto oblasti, poskytovanie odborných školení pre príslušníkov polície a iných profesií, ktorí pracujú s obeťami obchodovania s ľuďmi, rozširovanie možností vzdelávania pre ženy a deti, atď.

61. Vítá skutočnosť, že všetky krajiny ESP podpísali Dohovor OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu a vyzýva vlády Izraela, Maroka a Jordánska, aby podpísali a ratifikovali prvý a druhý protokol o obchodovaní s ľuďmi a pašovaní migrantov.

62. Stotožňuje sa so závermi predsedníctva Európskej rady zo zasadnutia 1. septembra týkajúceho sa konfliktu v Gruzínsku a zároveň by chcel poukázať na dôležitú úlohu, ktorú môžu

miestne a regionálne orgány zohrávať pri riešení konfliktov a obnove po ich skončení. Vyzýva vlády Gruzínska a Ruska a správu Južného Osetska, aby urýchlene prijali kroky umožňujúce bezpečný a trvalý návrat všetkých utečencov a vnútorne vysídlených osôb.

Regionálne konflikty

63. Opakuje, že EÚ má priamy záujem na spolupráci s krajinami ESP s cieľom prispieť k riešeniu tzv. „zmrazených konfliktov“⁽³⁾, keďže tieto môžu prostredníctvom vyhrotenia regionálneho napätia, nekontrolovateľných migračných tokov, narušením dodávok energie, atď. ohroziť aj bezpečnosť Európy.

64. Opakuje, že bude ťažké dosiahnuť plný potenciál ESP, ak sa nevyriešia konflikty, ktoré regionálnu spoluprácu veľmi sťažujú, alebo celkom bránia jej rozvoju. Kvôli neschopnosti centrálnych vlád začať dialóg a konštruktívne riešenie konfliktov trpia najviac ľudia a celé spoločnosti na oboch stranách hraníc.

65. Vyzýva EÚ, aby sa aktívnejšie angažovala pri riešení tzv. „zmrazených konfliktov“ prostredníctvom podpory rôznych programov na posilňovanie dôvery, riešenie konfliktov, budovanie medziludských kontaktov, rozvoj „diplomacie miest“ a posilňovanie postavenia organizácií občianskej spoločnosti v oblastiach, kde sa prejavujú separatistické tendencie. EÚ by sa takisto mala usilovať rokovať o konfliktoch aj na stretnutiach s príslušnými medzinárodnými organizáciami a krajinami.

66. Vyzýva Európsku komisiu, aby podporovala programy v oblasti riadenia hraníc a opatrenia na budovanie dôvery medzi miestnymi spoločenstvami na oboch stranách hranice v oblastiach, kde sa prejavujú separatistické tendencie. Podpora zblížovania politických, hospodárskych a právnych systémov prispeje k lepšiemu sociálnemu začleneniu občanov a obnove infraštruktúry. Obzvlášť veľký význam majú projekty zamerané na vytváranie miestnych zdrojov príjmov.

67. Vyzýva Európsku komisiu, aby využila skúsenosti z nedávneho rozširovania EÚ a nazerala na dobré susedské vzťahy ako na základnú podmienku pre plné využitie potenciálu ESP. Komisia by mala nabádať dotknuté krajiny, kde prebiehajú tzv. „zmrazené konflikty“, aby opätovne vyvinuli reálne snahy o nájdenie obojstranne prijateľných a trvalých riešení.

V Bruseli 9. októbra 2008

Predseda

Výboru regiónov

Luc VAN DEN BRANDE

⁽³⁾ Ako tzv. „zmrazené konflikty“ sa označujú konflikty v Podnestersku, Abcházsku, Južnom Osetsku, Náhornom Karabachu, na Blízkom východe a v Západnej Sahare.

POZNÁMKA PRE ČITATEĽA

Inštitúcie rozhodli, že vo svojich dokumentoch už nebudú uvádzať odkazy na posledné zmeny a doplnenia aktov, na ktoré sa odkazuje.

Pokiaľ nie je uvedené inak, odkazy na akty v uverejnených dokumentoch sa vzťahujú na akty v ich platnom znení.